

Materialesamling til Børne- og Ungeudvalgets temamøde om det specialiserede børne- og ungeområde d. 10. februar 2020

Til Børne- og Ungeudvalgets drøftelse af det særlige børne- og ungeområde har administrationen samlet dette hæfte med relevant data om området. Samlingen består af udpluk af rapporter fra KL, VIVE, Socialstyrelsens udgiftsmodel og egne data om udgifterne på området.

Udpluk af overordnede tendenser i relation til Slagelse Kommune:

- Slagelse Kommune ligger blandt de kommuner i Danmark, der har den største procentvise stigning i udgifterne på det særlige børne- og ungeområde. Fra 2017-2018 var stigningen i nettodriftsudgifter på området 8,8 % i Slagelse Kommune.
- Slagelse Kommune ligger i toppen af kommuner i forhold til Antallet af anbragte børn pr. 1000 0-22 årige. Anbringelser i plejefamilie udgør 60-70 % af alle anbringelser.
- Nettodriftsudgifterne til anbringelser i Slagelse Kommune lå i 2018 blandt de 30% højeste af alle kommuner.
- Gennemsnitsalderen for førstegangsanbragte 0-17 årige ligger i Slagelse kommune blandt de laveste i Danmark med under 10 år.
- Institutionsanbringelser udgjorde i 2018 28,8 af alle anbringelser i Slagelse Kommune.
- Slagelse Kommune har højere udgifter til det særlige børne- og ungeområde end landsgennemsnittet. Når man tager højde for udgiftsbehovet, ligger Slagelse Kommune under landsgennemsnittet, men ikke så langt under som tidligere.

Materialet indeholder udover det materiale, der blev præsenteret på det seneste møde i Børne- og ungeudvalget også en række ud-
snit af relevante rapporter på området.

Samlingen indeholder udsnit af følgende materiale:

1. Bilag til udvalgssag vedr. pejlemærker, strategi og handleplaner for det specialiserede børne- og ungeområde på udvalgets dagsorden d. 13. januar 2020
2. Udsnit af KL-Nøgletal – kend din Kommune, Brug af brug af nøgletal i styringen 2020
3. Udsnit af K4-nøgletal – Et overblik, 31. juli 2019
4. Udsnit af KL-Nøgletal – Udsatte Børn, nøgletal 2019
5. Udsnit af VIVE-rapport: Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede børne- og ungeområde 2014 – 2018
6. Materiale fra afslutningsmøde d. 16. januar 2020 mellem Børns Vilkår og Slagelse Kommune "Projekt inddragelse i egen sag"

Specialiserede børne- og ungeområde

FAKTA

Samlet udgiftsramme for Børne- og Ungeudvalget (2020-priser)

Drift 1.000 kr. 2020-priser	Regnskab 2018	Forv. regnskab 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Børne-og Ungeudvalget	1.399.268	1.428.434	1.490.900	1.503.822	1.497.229	1.484.141
Heraf Børn og Familie	271.464	294.728	288.227	296.643	303.800	308.920
%-andel	19,4%	20,6%	19,3%	19,7%	20,3%	20,8%

Børn og unge med særlige behov, ECO-nøgletal, regnskab 2014 – 2018

(med rød er angivet udgiftsniveauet korrigeret for udgiftsbehov, hele landet = indeks 100)

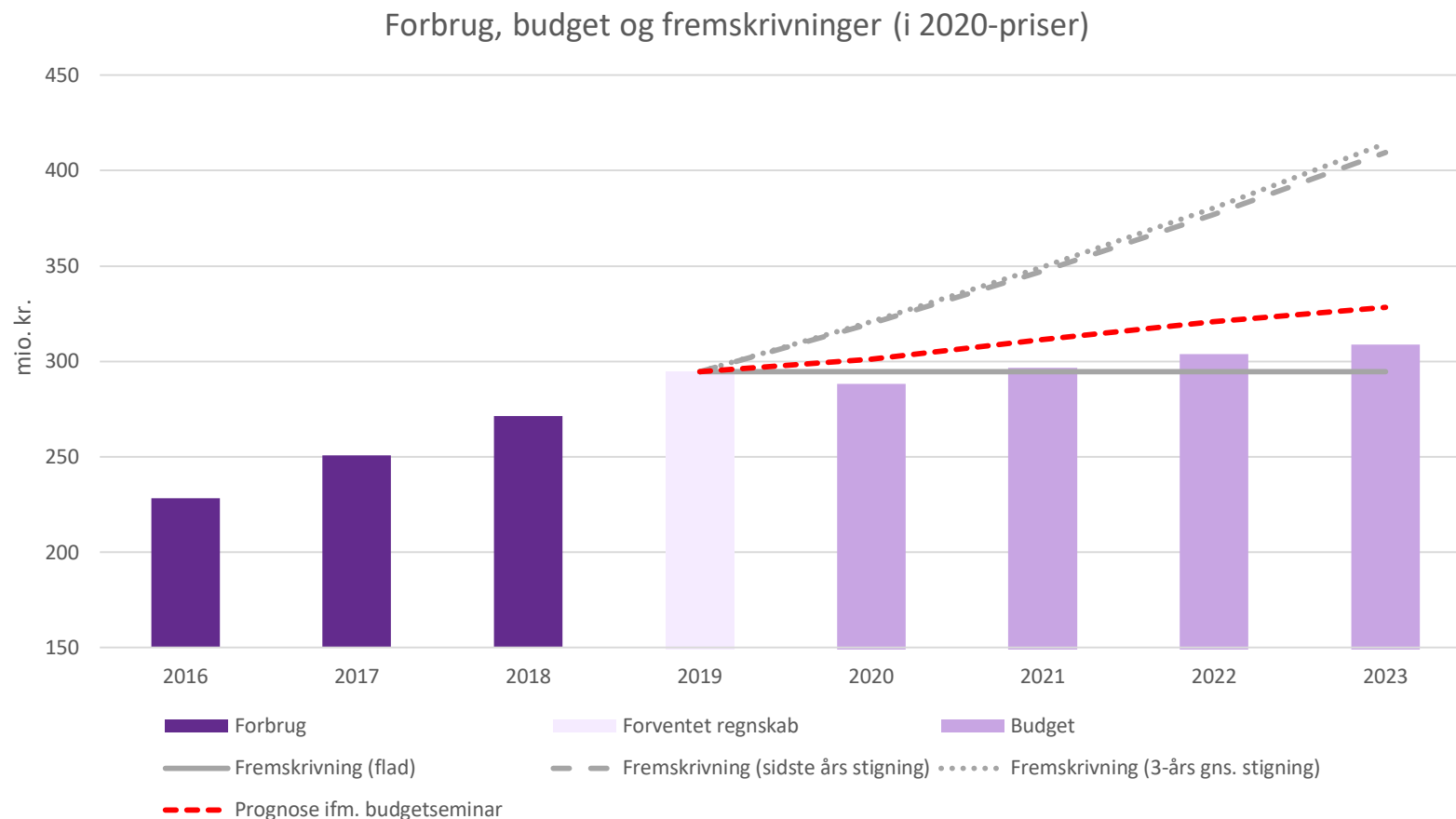
Udgift pr. 0-22 årig	2014	2015	2016	2017	2018
Slagelse Kommune	9.682 (77,6)	9.965 (77,9)	10.192 (79,4)	11.720 (89,1)	12.933 (94,8)
K4-kommunerne	9.841 (88,2)	10.022 (87,8)	10.202 (89,2)	10.534 (89,9)	11.027 (90,6)
Region Sjælland	10.973 (98,6)	11.491 (100,2)	11.700 (101,0)	12.027 (100,7)	12.724 (102,8)
Hele landet	9.321 (100)	9.551 (100)	9.589 (100)	9.817 (100)	10.183 (100)

Slagelse Kommune bruger markant flere penge pr. 0-22 årig end landsgennemsnittet.

Når man tager højde for udgiftsbehovet ligger Slagelse under landsgennemsnittet, men slet ikke så langt under som for få år siden.

Specialiserede børne- og ungeområde

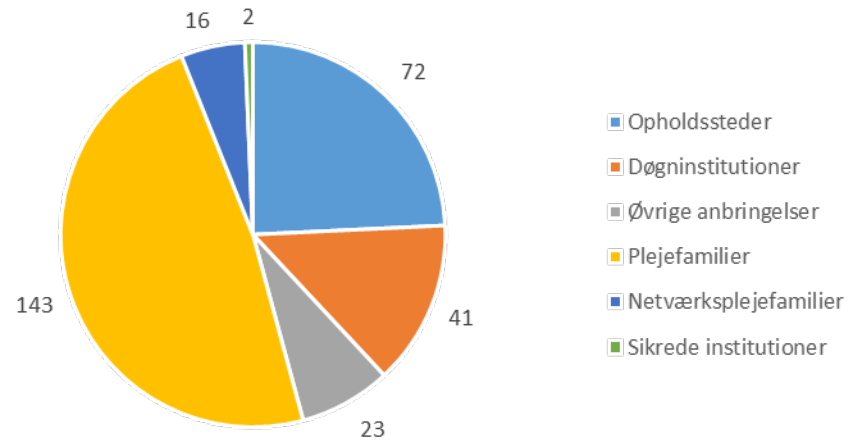
UDDYBENDE FAKTA OG DILEMMAER

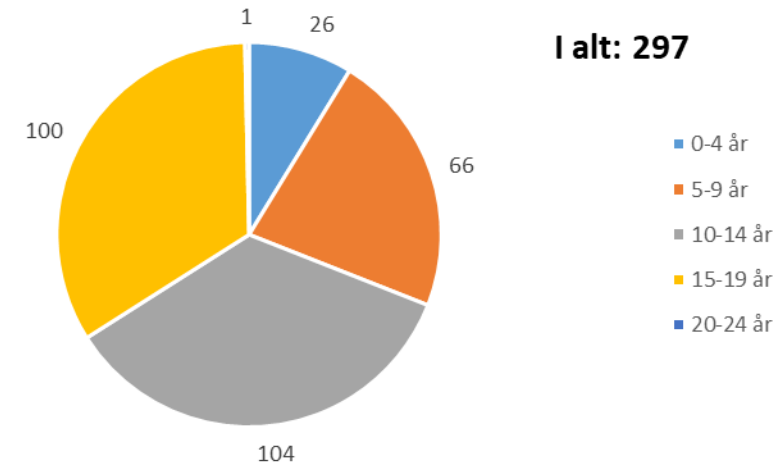
- **Budgettet for 2020 er målt i 2020-priser 6 mio. kr. lavere end det forventede forbrug for 2019**

Specialiserede børne- og ungeområde

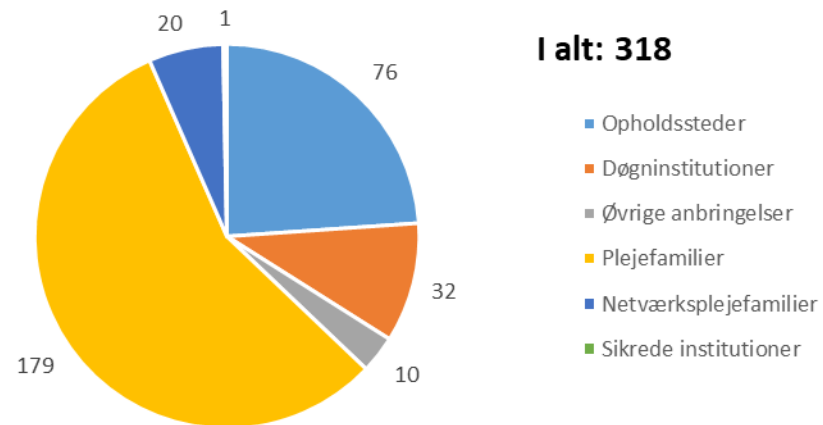
Disponerede anbringelser dec. 2017

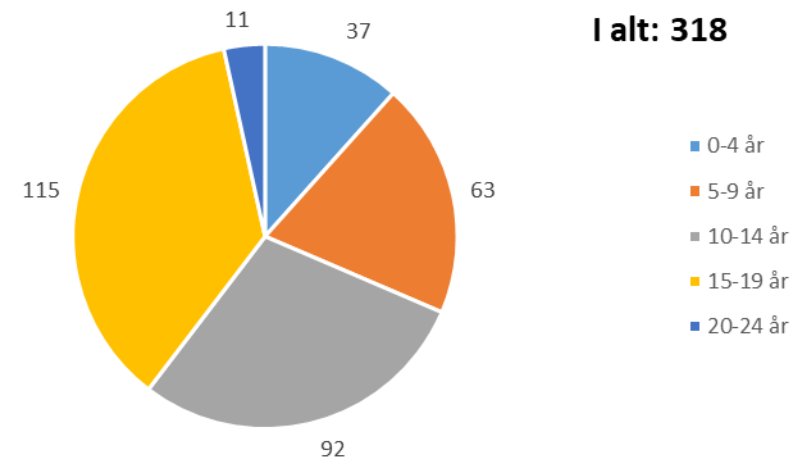
Disponerede anbringelser dec. 2017

Disponerede anbringelser dec. 2019

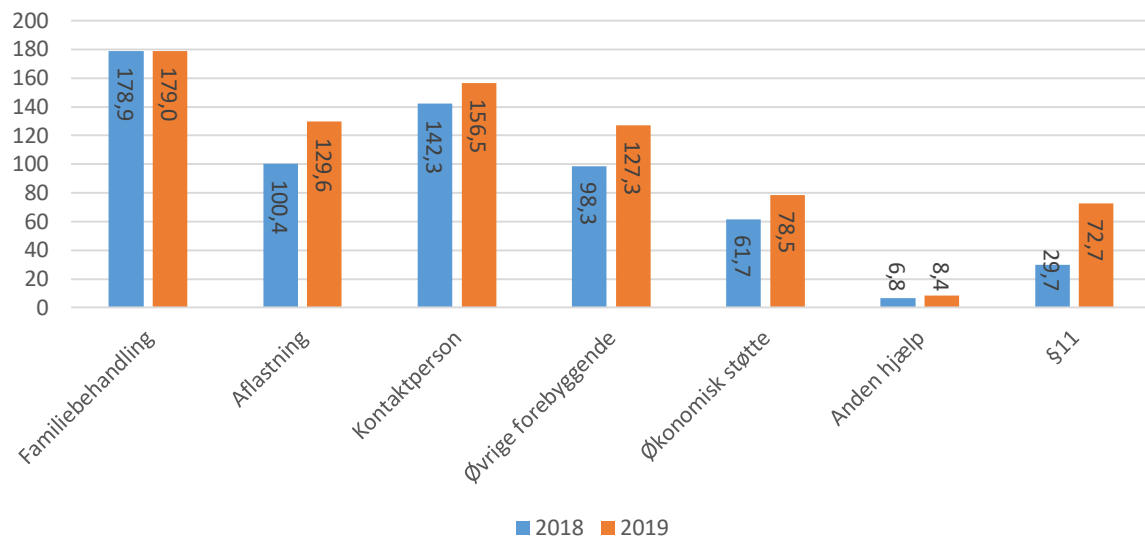

Disponerede anbringelser dec. 2019

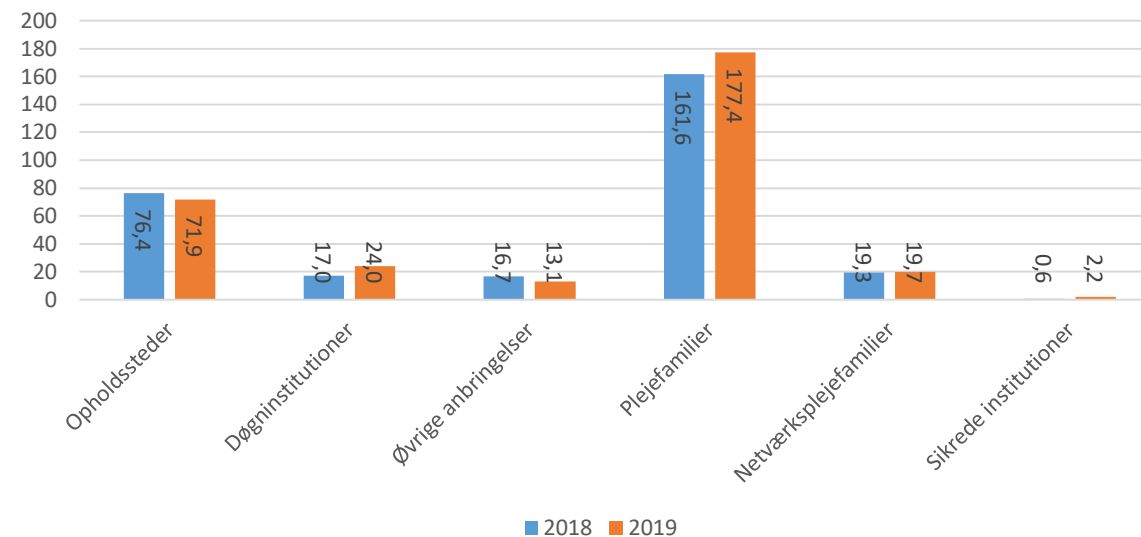

Specialiserede børne- og ungeområde

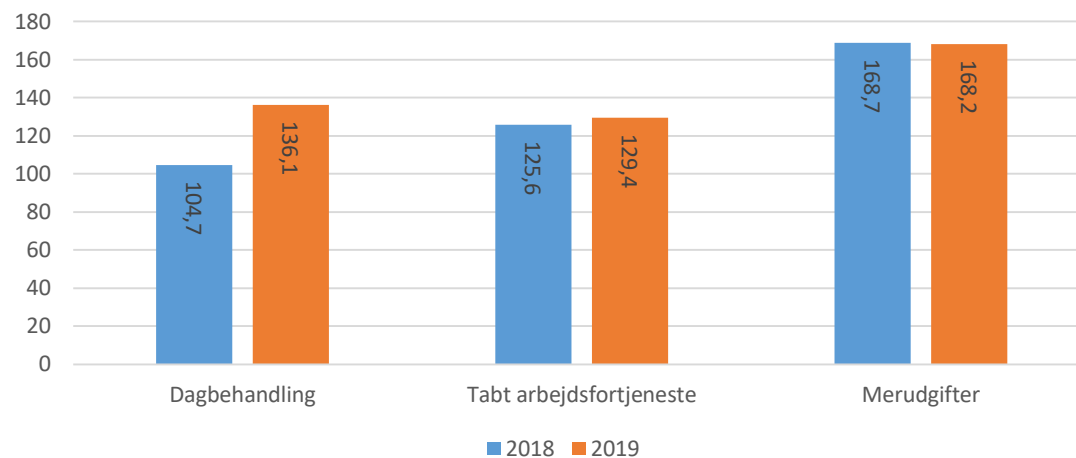
Antal helårspersoner - Forebyggende indsatser

Antal helårspersoner - Anbringelser

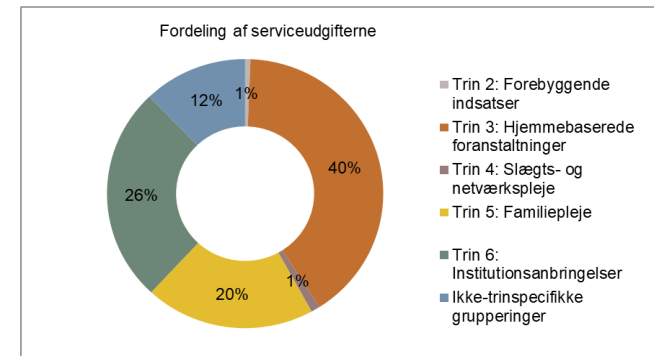
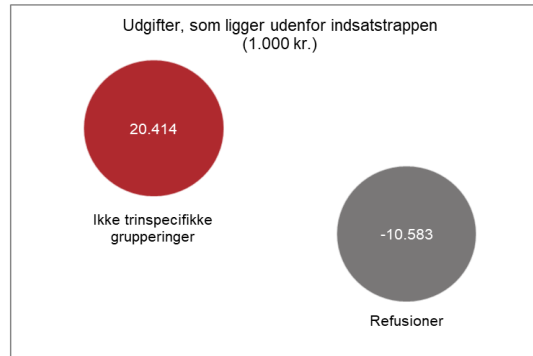
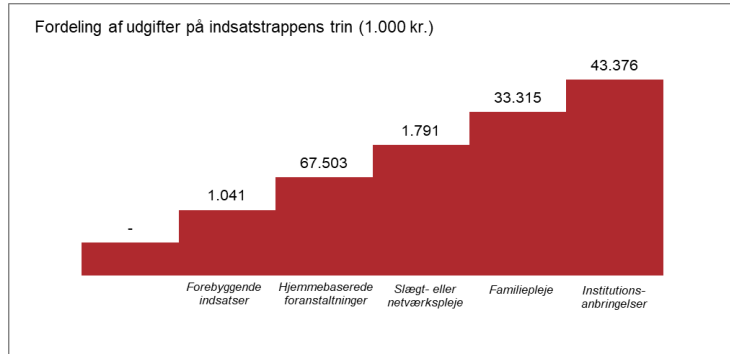

Antal helårspersoner - Øvrige

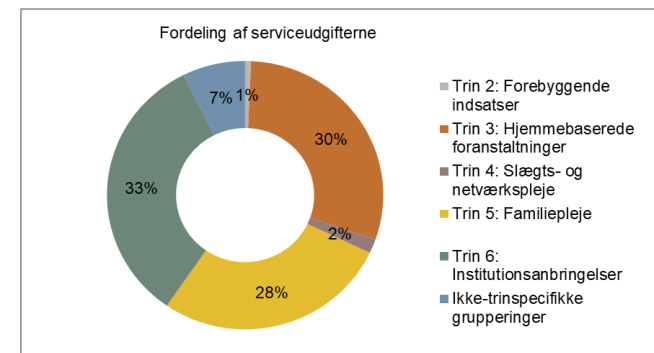
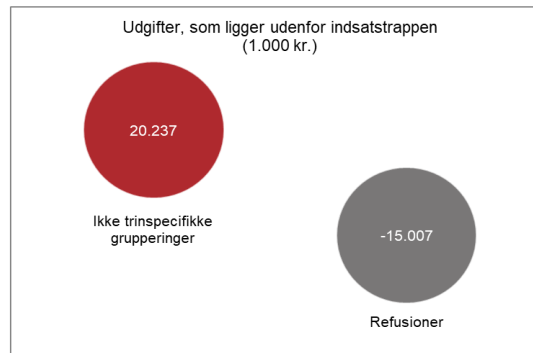
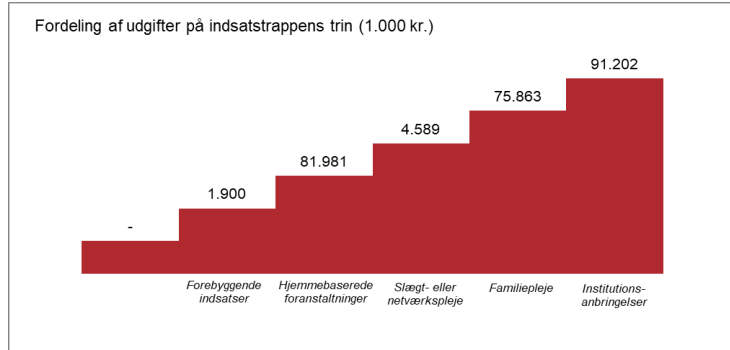

Fordeling af udgifter 2018 - Socialstyrelsens udgiftsmodel

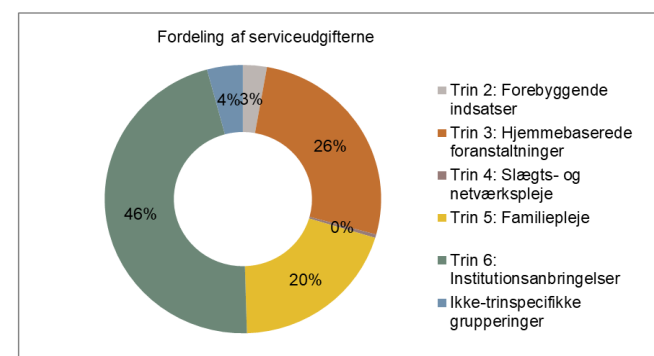
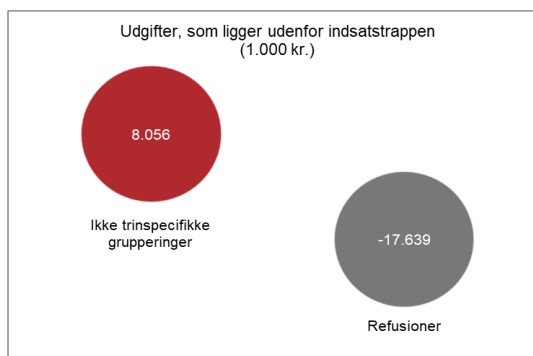
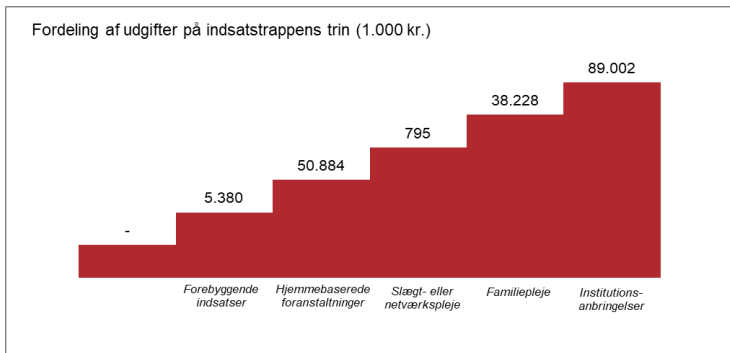
Gladsaxe Kommune

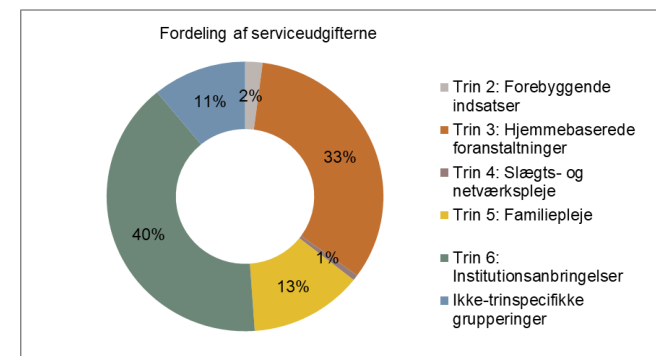
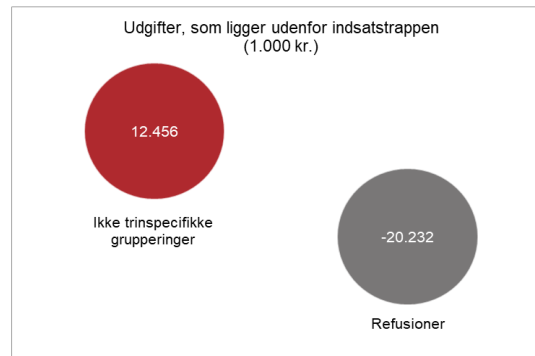
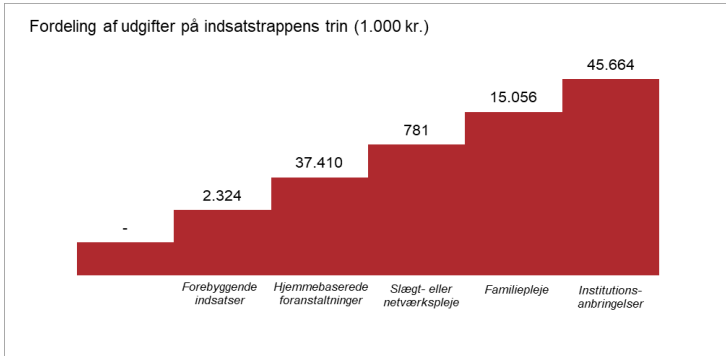
Slagelse Kommune

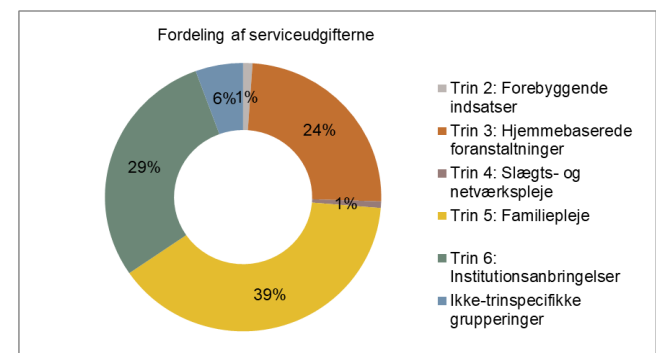
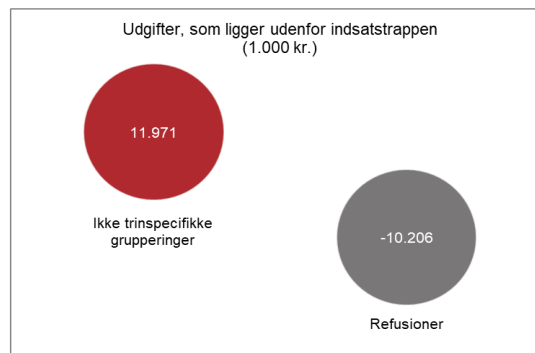
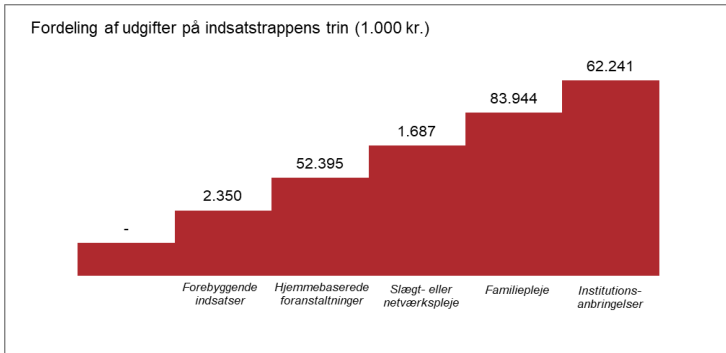
Næstved Kommune

Lyngby-Taarbæk Kommune

Lolland Kommune

KL

› KEND DIN KOMMUNE
KOMMUNALØKONOMISK FORUM 2020

NØGLETAL

KEND DIN KOMMUNE

BRUG NØGLETAL I STYRINGEN
2020

HVORDAN HAR UDGIFTER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE UDVIKLET SIG?

HVORFOR ER DET INTERESSANT

Kommunerne melder fortsat om et pres på det specialiserede socialområde. Presset på udgifterne er ikke i samme grad som på voksenområdet, men regnskaberne lever ikke op til ambitionerne i budgetterne. Seneste regnskab for 2018 på 16,4 mia. kr. er en højdespringer ift. foregående år. Spørgsmålet er, hvad overskridelserne skyldes, da mange kommuner fortsat har fokus på styring af området. Klar politisk retning, fokus på visitationspraksis og løbende evaluering af indsatsernes effekt kan være nogle af redskaberne i arbejdet med at styre inden for de budgetterede rammer.

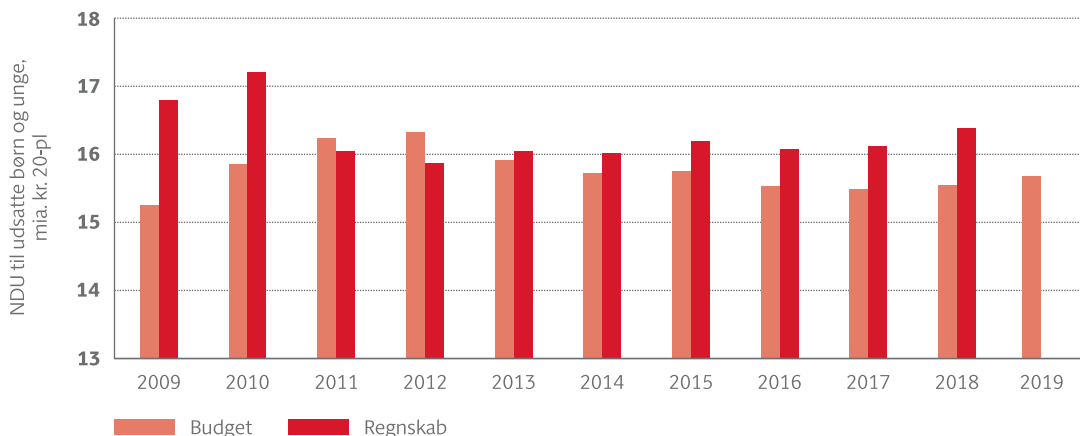
TIL VIDERE DRØFTELSE

Det er afgørende at følge udviklingen i udgifter og aktivitet på det specialiserede børnesocialområde løbende. Derfor kan følgende drøftelser være relevante i kommunen:

- › Baseres budgettet på realistiske forudsætninger?
- › Er der politisk vedtaget strategier for området, der giver retning for visitationen?
- › Tages der løbende stilling til udviklingen i aktivitet og udgifter i de forgangne måneder og fremskrives de til årets udgang?
- › Sættes der tidligt ind med forebyggende indsatser, som kan mindske dyrere foranstaltninger senere?
- › Følges der systematisk op på indsatsernes effekt og barnets progression?

FORSKELLEN MELLEM BUDGET OG REGNSKAB ØGES FORTSAT

I perioden efter kommunalreformen oplevede kommunerne udgiftsvækst og store budgetoverskridelser på det specialiserede børneområde. I årene efter har fokuserede styringsindsatser vendt udviklingen. Siden 2013 har der dog været budgetoverskridelser på området, og gabet mellem budget og regnskab har været svagt stigende for hvert år siden, senest med lidt over 0,9 mia. kr. i 2018 (20-pl). Budgetterne ligger fortsat i samme leje.

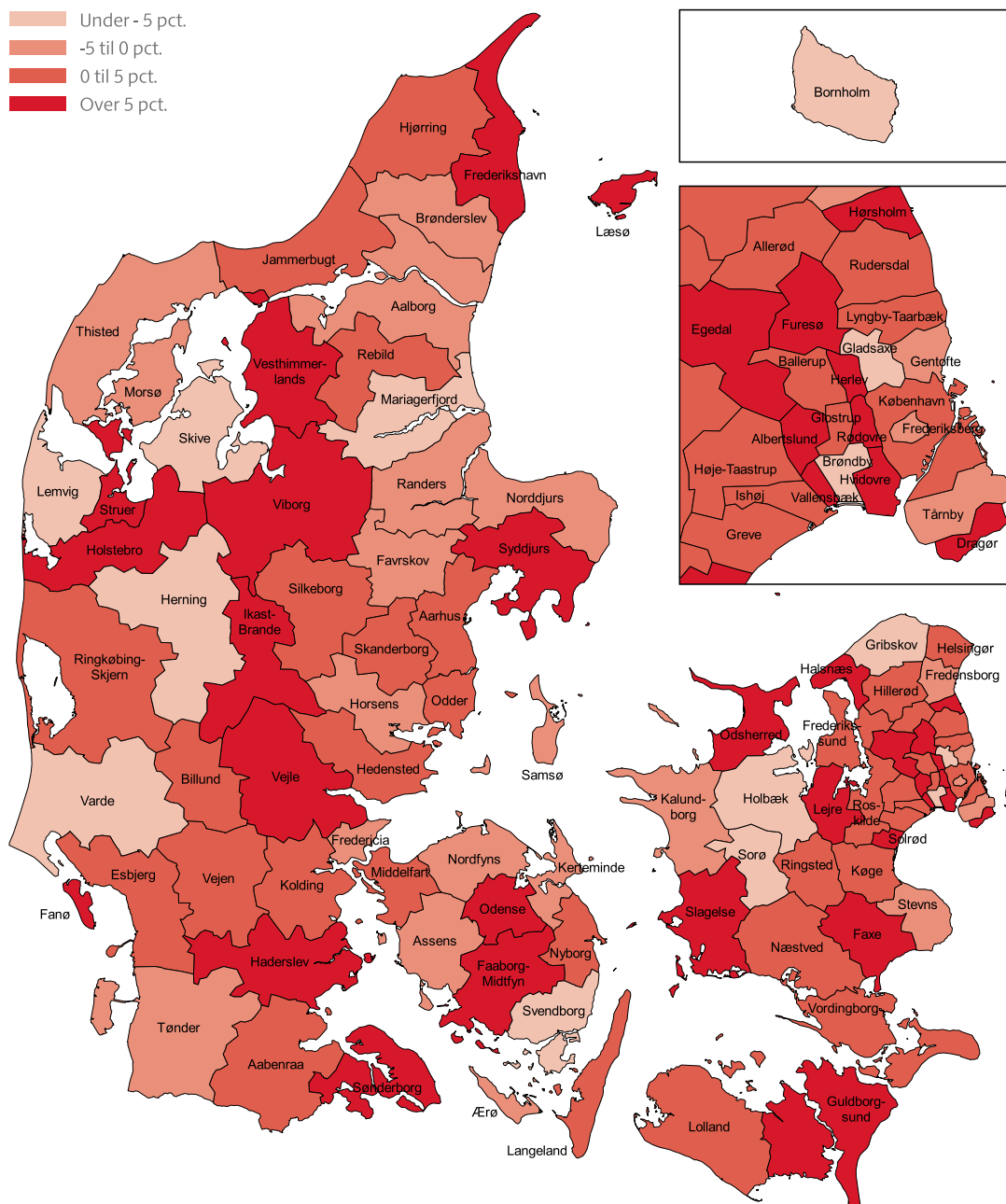

Udviklingen i samlede nettodriftsudgifter til udsatte børn og unge, fra 2017 til 2018, pct

Gribskov	-16,8	▲
Varde	-9,1	▲
Gladsaxe	-8,2	▲
Lemvig	-7,0	–
Skive	-6,9	▲
Brøndby	-6,5	▲
Bornholm	-5,8	▲
Svendborg	-5,5	▲
Herning	-5,3	▲
Mariagerfjord	-5,3	▲
Soro	-5,3	▲
Holbæk	-5,0	▼
Morsø	-4,9	▲
Tønder	-4,6	▲
Brønderslev	-4,0	▲
Æro	-4,0	▲
Randers	-3,8	▲
Aalborg	-3,2	▲
Samso	-3,1	▼
Nordfyns	-2,6	▲
Horsens	-2,6	▲
Frederiksberg	-2,5	▲
Norddjurs	-2,2	▲
Tårby	-1,9	▲
Assens	-1,9	▲
Fredericia	-1,4	▼
Kerteminde	-1,4	▲
Stevns	-1,1	▼
Thisted	-0,5	▼
Kalundborg	-0,5	▲
Gentofte	-0,5	▲
Fredensborg	-0,1	▲
Favrskov	0,0	▼
Kolding	0,0	▼
København	0,1	▲
Ringsted	0,3	▲
Glostrup	0,4	▼
Hilleroed	0,6	▲
Hedensted	0,8	▲
Køge	1,0	▲
Lyngby-Taarbæk	1,0	▲
Rebild	1,2	▲
Høje-Taastrup	1,2	▲
Vejen	1,5	▲
Langeland	1,7	▲
Esbjerg	1,9	▼
Frederikssund	2,0	▲
Lolland	2,1	▲
Næstved	2,1	▲
Silkeborg	2,1	▼
Aabenraa	2,1	▼
Skanderborg	2,4	▼
Ringkøbing-Skjern	2,4	▲
Middelfart	2,6	▲
Odder	2,9	▼
Roskilde	3,0	▼
Vordingborg	3,0	▼
Hjørring	3,3	▼
Ishøj	3,4	▼
Greve	3,5	–
Helsingør	3,7	▼
Jammerbugt	3,9	▼
Billund	4,1	▲
Rudersdal	4,3	▼
Nyborg	4,4	▼
Ballerup	4,5	▼
Allerød	4,5	▼
Aarhus	4,8	▼
Fano	5,2	▲
Viborg	5,6	▼
Egedal	6,0	▲
Syddjurs	6,1	▼
Vallensbæk	6,2	▲
Haderslev	6,2	▼
Struer	6,3	▼
Guldborgsund	6,4	▼
Frederikshavn	6,5	▼
Ikast-Brande	6,6	▼
Vesthimmerlands	6,6	▼
Herlev	7,0	▲
Faaborg-Midtfyn	7,1	▼
Vejle	7,6	▼
Hvidovre	7,7	▼
Odense	7,8	▼
Albertslund	8,0	▼
Sønderborg	8,0	▼
Odsherred	8,1	▼
Lejre	8,1	▼
Slagelse	8,8	▲
Hørsholm	8,8	▼
Solrød	10,0	▼
Rødovre	12,8	▼
Holstebro	13,4	▼
Dragør	13,9	▲
Furesø	15,3	▼
Halsnæs	16,0	▼
Læsø	16,1	▼
Faxe	20,5	▼

▲ ▼: Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før.

› Kort. Udviklingen i samlede nettodrifudsudgifter til udsatte børn og unge

› DATA

Tabel: Nøgletallet viser udviklingen i nettodrifudsudgifterne til udsatte børn og unge fra 2017 til 2018. Data er trukket på funktionerne 5.28.17, 5.28.20, 5.28.21, 5.28.22, 5.28.23, 5.28.24, 5.28.25 samt 5.57.72 (grp. 9, 15 og 16, ekskl. statsrefusion). Tallet kan findes i FLIS som tælleren i nøgletallet "Samlede udg. (serv+overfør.) pr. 0-22 år". 20-pl.
Figur: Samme kilde.

HVOR DYRE ER JERES ANBRINGELSER?

HVORFOR ER DET INTERESSANT

Anbringelser er typisk blandt de dyreste og mest indgribende foranstaltninger. I sammenligning med de andre nordiske lande ligger Danmark typisk højt ift. udgifter på anbringelsesområdet. En af grundene kan være, at der i højere grad arbejdes med de forskellige typer af anbringelser i vores nabolande. Det er vigtigt, at der er sat en politisk retning for anbringelsesområdet. Den kan afspejle, at nogle børn og unge vil have behov for omfattende støtte og dermed dyre anbringelsesformer, fx på en døgninstitution, at andre kan få støttebehovet dækket hos en plejefamilie, mens en anbringelse hos familie eller netværk kan give trygge rammer for andre igen.

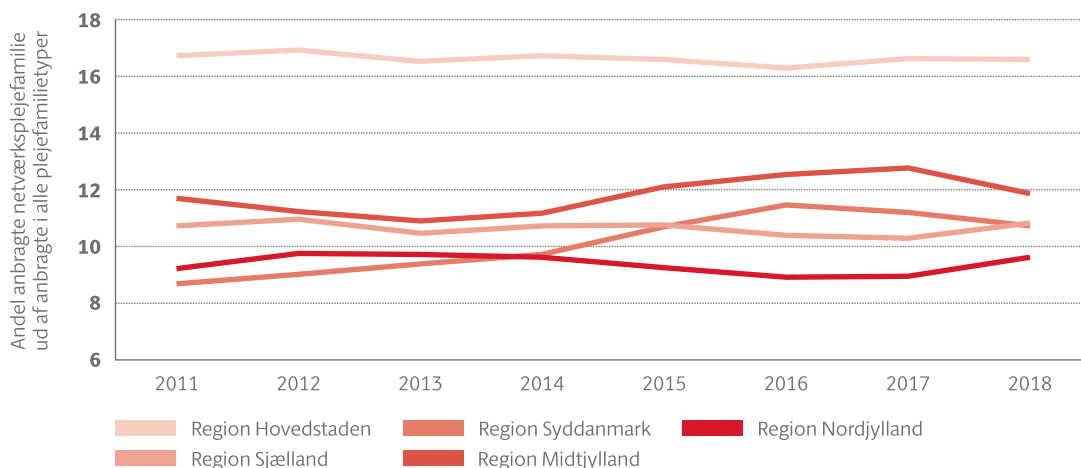
› TIL VIDERE DRØFTELSE

I den enkelte kommune kan det være relevant at drøfte følgende:

- › Er der politisk vedtagne strategier for anbringelsesområdet, der giver klar retning for visitationen?
- › Fastsættes der målbare mål for det enkelte barn? Følges der op på målene? Og hvad gør man, hvis progressionen udebliver?
- › Følges der overordnet op på erfaringerne med forskellige anbringelsestyper?
- › Arbejdes der også med anbringelser som et 'pit stop' på vejen ned ad indsatsstappen?
- › Inddrages netværkets ressourcer som en del af indsatsen?

REGIONALE FORSKELLE I ANVENDELSEN AF NETVÆRKSPLEJEFAMILIER

Skandinaviske studier viser, at en stor del af de børn og unge, der er anbragt hos slægt eller netværk trives godt og har det bedre helbredsmæssigt ift. andre plejebørn. Figuren viser andelen af anbringelser i netværksplejefamilier ud af anbragte i alle typer af plejefamilier regionsfordelt. Tallene viser, at der er forskel på anvendelsen af denne type plejefamilie regionerne imellem. Kommunerne i hovedstaden anvender denne anbringelsestype lidt oftere end de øvrige kommuner. Men fælles er, at niveauet ligger stort set som for syv år siden. For den enkelte kommune kan det derfor være relevant at overveje, om netværk og familie kan tænkes mere aktivt ind ved anbringelse.

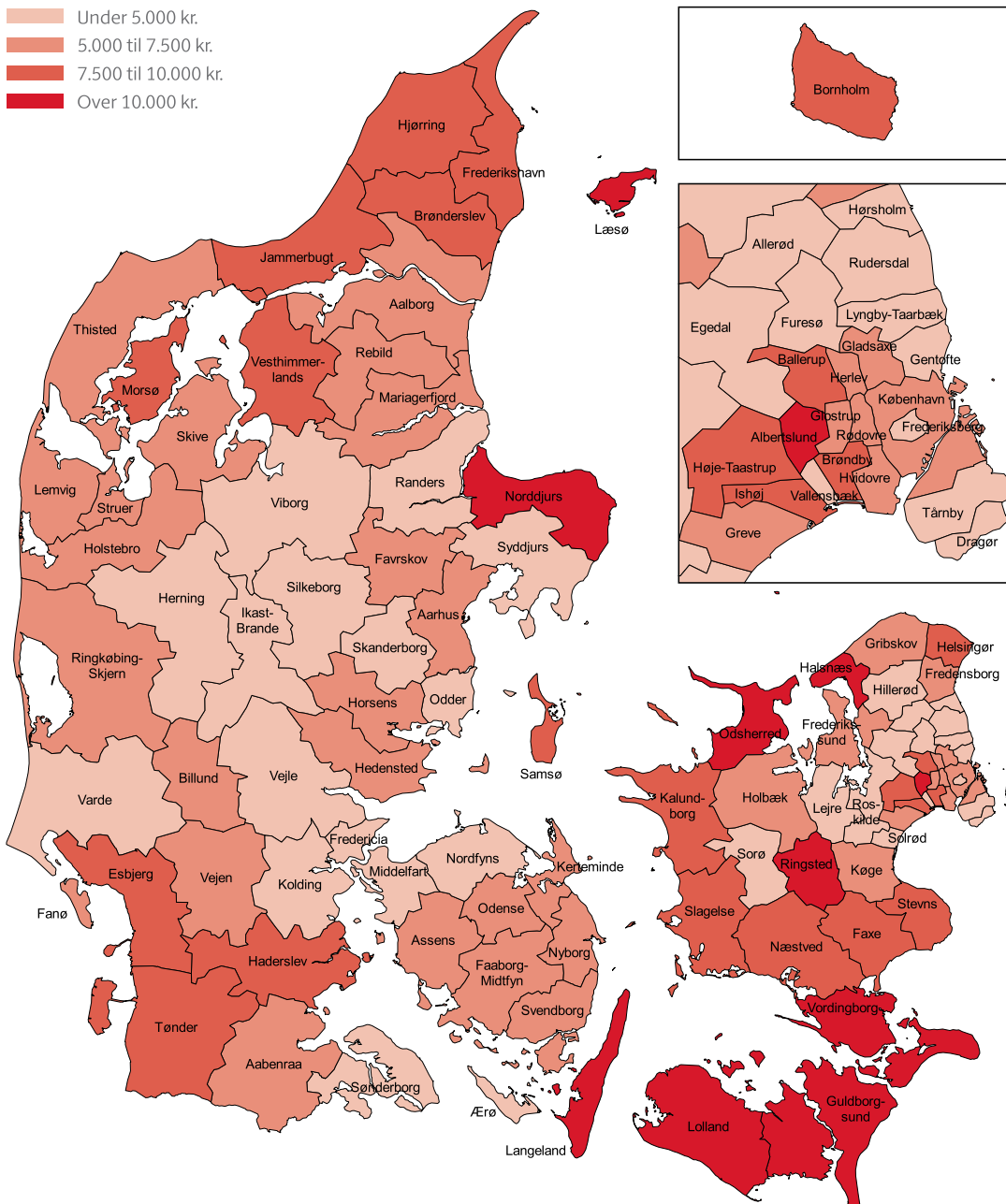

› Nettodriftsudgifter til anbringelser pr. 0-22 årige i 2018, 20-pl, kr.

Vallensbæk	2.764	▲
Furesø	2.821	–
Solrød	3.056	▲
Dragør	3.058	▼
Gentofte	3.214	▼
Tårnby	3.442	▲
Egedal	3.504	▲
Skanderborg	3.553	▼
Hørsholm	3.712	▲
Allerød	3.721	▼
Lejre	3.760	▲
Æro	3.775	▼
Silkeborg	3.811	▼
Kolding	3.842	–
Odder	4.219	▲
Frederiksberg	4.325	▲
Nordfyns	4.354	▲
Middelfart	4.411	▼
Vejele	4.466	▲
Lyngby-Taarbæk	4.488	▲
Sønderborg	4.526	▼
Syddjurs	4.540	▲
Varde	4.592	▲
Ikast-Brande	4.602	▼
Fredericia	4.657	▲
Rudersdal	4.688	▼
Soro	4.688	▲
Randers	4.711	▲
Hilleroed	4.774	▲
Herning	4.845	▲
Roskilde	4.976	▼
Viborg	4.979	▼
Fredensborg	5.028	–
Aarhus	5.028	▲
København	5.086	▲
Hedensted	5.169	▼
Glostrup	5.223	▲
Greve	5.258	▼
Gladsaxe	5.292	▲
Rebild	5.301	▼
Horsens	5.511	▲
Skive	5.609	▲
Favrskov	5.686	▲
Aabenraa	5.698	▼
Odense	5.824	▼
Holbæk	5.851	▲
Hvidovre	5.967	▼
Billund	6.010	▲
Lemvig	6.184	▲
Rødovre	6.261	▼
Aalborg	6.313	▲
Fano	6.337	▼
Frederikssund	6.430	▲
Køge	6.487	▼
Holstebro	6.500	▼
Faaborg-Midtfyn	6.653	▼
Vejen	6.752	▲
Nyborg	6.787	▼
Thisted	6.872	▲
Herlev	6.903	▼
Ringkøbing-Skjern	6.948	▼
Struer	6.963	▼
Kerteminde	6.975	▲
Svendborg	7.157	▲
Mariagerfjord	7.347	▲
Assens	7.451	▼
Gribskov	7.479	▲
Stevns	7.523	▲
Haderslev	7.578	▼
Næstved	7.647	▼
Esbjerg	7.750	▼
Slagelse	7.825	▼
Høje-Taastrup	7.978	▲
Hjørring	7.983	▲
Ballerup	8.017	▼
Helsingør	8.193	–
Faxe	8.257	▼
Morsø	8.368	▲
Jammerbugt	8.411	▼
Vesthimmerlands	8.450	▼
Tønder	9.095	▲
Bornholm	9.148	▲
Frederikshavn	9.169	▼
Brøndby	9.207	▲
Ishøj	9.297	▲
Brønderslev	9.303	▲
Kalundborg	9.784	▲
Samso	9.835	▲
Albertslund	10.119	▼
Ods herred	10.210	▼
Ringsted	10.429	▼
Norddjurs	10.707	–
Vordingborg	10.881	▼
Guldborgsund	12.203	▲
Halsnæs	13.765	▼
Langeland	16.877	–
Lolland	18.413	–
Læsø	21.493	–

▲ ▼ : Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før.

› Kort. Nettodriftsudgifter til anbringelser pr. helårsanbragt 0-22 årig

› DATA

Tabel: Nøgletallet viser nettodriftsudgifterne til anbringelser på funktion 5.28.20, 5.28.22 og 5.28.23 pr. 0-22 årige. Tallet inkluderer ikke udgifter til sikrede døgninstitutioner (funk. 5.28.24). Udgiftsdata er baseret på regnskabstal fra Danmarks Statistik. Antallet af 0-22 årige er trukket i FLIS og er opgjort som et gennemsnit over årets måneder. 20-pl.
Figur: Danmarks Statistik.

HVOR MEGET SATSER I PÅ FOREBYGGELSE TIL UDSATTE BØRN OG UNGE?

HVORFOR ER DET INTERESSANT

Indsatsen over for udsatte børn og unge dækker over forskellige foranstaltninger, herunder anbringelser og forebyggende indsats. Et behov hos et barn eller ung kan ofte imødekommes ved forskellige foranstaltningstyper, og det er en vigtig overvejelse, om den dyreste løsning også er den bedste. Kommunerne er de seneste år begyndt at omlægge indsatsen over for udsatte børn og unge til øget forebyggelse. Det giver både fagligt og økonomisk mening at gribe ind, før problemer vokser sig større med mere indgribende foranstaltninger til følge.

› TIL VIDERE DRØFTELSE

Valget af foranstaltning er afgørende både for økonomien og effekten af indsatsen. Alle kommuner bør derfor overveje følgende:

- › Hvilke parametre styrer kommunen på? Og hvordan følger man op på, om der er den ønskede effekt af indsatserne på det udsatte børne- og ungeområde?
- › Følges der løbende op på indsatserne med henblik på at vurdere, om de giver den forudsatte effekt - hvad gør man, hvis progression udebliver?
- › Tænkes den forebyggende indsats på tværs af forvaltninger? Og understøtter organiseringen helheds-tænkning?

MØNSTRE I UNDERRETNINGER

I 2018 blev der underrettet på lidt over 75.000 børn og unge. Antallet af underretninger stiger kraftigt i hhv. det 8. år og 14. år for så at falde i det 18. år. For ca. 50.000 af børnene er der lavet 1 underretning, mens de øvrige har 2 eller flere. I et forebyggelsesperspektiv er det relevant at se på udviklingen, og det er tankevækkende, at de fleste underretninger sker i perioden, hvor børnene går i grundskole. I egen kommune kan det afdækkes undersøges om arbejdet med tidlig opsporing og forebyggelse har en effekt på antallet af underretninger – og om det giver anledning til at arbejde anderledes med området.

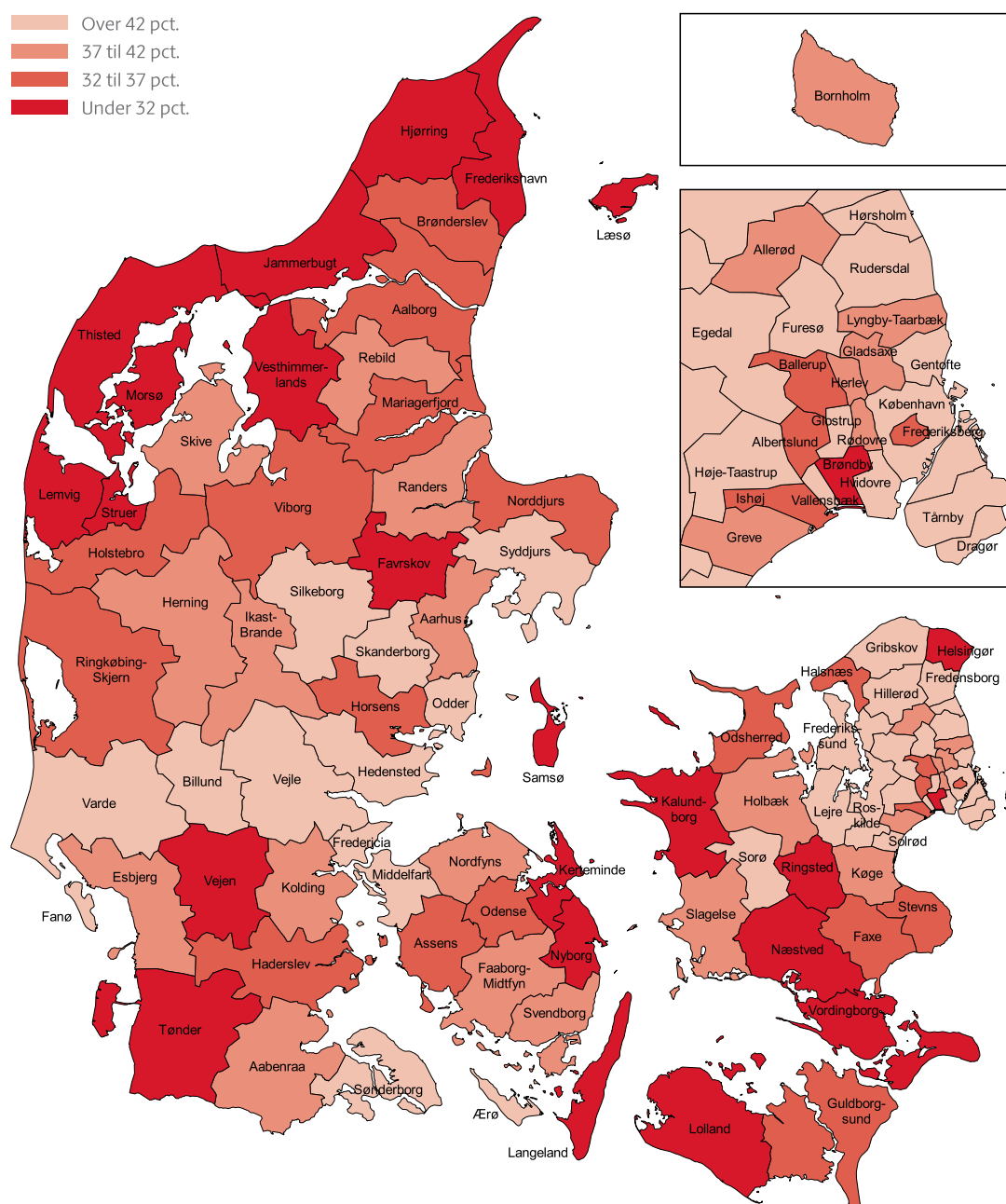

› Andel af udgifter til anbringelser, der bruges til forebyggelse, 2018, pct

Tårby	56,8	▲
Lejre	55,8	▲
Solrød	55,3	▲
Furesø	55,1	▲
Fredensborg	54,6	▼
Gentofte	52,2	▲
Vallensbæk	50,8	▲
Hillerød	50,3	▲
Fano	50,1	▼
Egedal	49,3	▲
Sønderborg	49,3	▲
Æro	49,2	▼
Syddjurs	48,9	▲
Odder	48,7	▲
Soro	48,7	▼
Varde	48,1	▲
Hørsholm	47,8	▲
Dragør	45,7	▼
Middelfart	45,6	▼
Roskilde	45,3	▼
Høje-Taastrup	45,0	▲
København	44,5	-
Gribskov	44,2	▼
Glostrup	43,9	▲
Skanderborg	43,8	▼
Fredericia	43,5	▲
Billund	43,0	▲
Hedensted	42,7	▲
Rudersdal	42,5	▼
Hvidovre	42,5	▼
Silkeborg	42,3	▲
Frederikssund	42,3	▲
Vejle	42,0	▲
Skive	41,9	▲
Gladsaxe	41,8	▼
Bornholm	41,3	▼
Aabenraa	40,9	▼
Rødovre	40,6	▼
Køge	40,1	▲
Greve	40,0	▼
Ikast-Brande	39,8	▼
Herlev	39,6	▲
Esbjerg	39,5	▼
Herning	39,5	▼
Slagelse	39,3	-
Randers	38,7	▲
Aarhus	38,5	▲
Kolding	38,5	▲
Faaborg-Midtfyn	38,4	-
Holbæk	38,4	▼
Lynby-Taarbæk	37,7	▲
Svendborg	37,3	▼
Allerød	37,2	▼
Rebild	37,1	▲
Nordfyns	37,0	▼
Faxe	36,9	▼
Ballerup	36,7	▲
Stevns	36,5	▲
Albertslund	36,3	▼
Odsherred	36,1	▼
Frederiksberg	36,1	▼
Haderslev	35,7	▼
Ishøj	35,1	▲
Holstebro	34,9	▲
Norddjurs	34,7	-
Mariagerfjord	34,2	▲
Aalborg	33,7	▲
Brønderslev	33,3	▲
Guldborgsund	32,9	▲
Halsnæs	32,7	▼
Horsens	32,4	▲
Assens	32,4	▼
Viborg	32,2	▼
Ringkøbing-Skjern	32,2	▼
Odense	32,0	▲
Samsø	32,0	▲
Helsinger	31,9	▲
Hjørring	31,9	▲
Lemvig	31,1	▼
Jammerbugt	30,7	▼
Kerteminde	30,5	▲
Brøndby	29,8	▼
Ringsted	29,4	▼
Tønder	29,2	▲
Vesthimmerlands	28,2	▼
Lolland	28,2	-
Struer	27,9	▼
Frederikshavn	27,4	▼
Favrskov	26,7	▼
Kalundborg	26,4	▲
Næstved	25,8	▼
Langeland	25,5	▼
Vordingborg	25,1	▲
Vejen	25,0	▼
Nyborg	24,8	▼
Morsø	21,9	▲
Thisted	21,0	▼
Læsø	18,0	-

▲ ▼ : Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før.

› **Kort. Andel udgifter til forebyggelse og anbringelse vedr. udsatte børn og unge**

› **DATA**

Tabel: Nøgletallet viser andelen af nettodriftsudgifterne til forebyggelse og anbringelse (funk. 5.28.20-5.28.24), der udgøres af udgifter til forebyggelse (funk. 5.28.21). Delelementerne til nøgletallet kan findes i FLIS under nøgletallene "Udg. anbringelser samlet pr. 0-22 år" (funk. 5.28.20, 5.28.22, 5.28.23 og 5.28.24) og "Udg. forebyg. foranstaltn. pr. 0-22 år".

Figur: Danmarks Statistik.

HVOR MANGE AF JERES ANBRAGTE BØRN OG UNGE KOMMER I INSTITUTIONSTILBUD?

HVORFOR ER DET INTERESSANT

Typisk går størstedelen af kommunernes udgifter til udsatte børn og unge til anbringelser. Institutionsanbringelser er i reglen dyrere end plejefamilieanbringelser. Samtidig tyder forskningen på, at plejefamilieanbringelse ofte er den mest effektfulde anbringelse, bl.a. grundet de nære relationer, som ikke findes tilsvarende på institutioner. Mange kommuner har på den baggrund i de senere år arbejdet med at nedbringe andelen af anbragte i institutioner til fordel for anbringelser i plejefamilier. Der er dog fortsat behov for døgnanbringelser af udsatte børn og unge, hvor institutioner i højere grad tænkes ind som intensive og tidsafgrænsede løsninger.

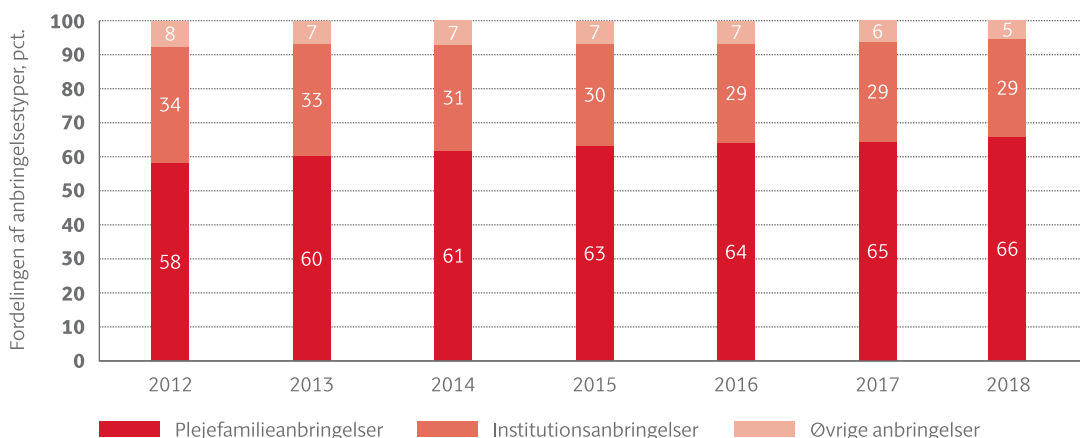
› TIL VIDERE DRØFTELSE

Anbringelser på institution er ikke blot blandt de dyreste, men også de mest indgribende indsatser på indsatsstrappen. En række spørgsmål kan derfor drøftes:

- › Arbejdes der aktivt med rekruttering af nye plejefamilier?
- › Er der politisk vedtaget et serviceniveau i form af et anbringelsesgrundlag, der giver retning for, hvornår der anbringes på institution?
- › Er der politisk fastsat et mål om at nedbringe andelen af institutionsanbringelser?
- › Fastsættes der i handleplanen målbare mål for effekten af indsatsen? Og følges der op på målene?
- › Arbejder man fortsat med inddragelse af netværkets ressourcer under en institutionsanbringelse?

FLERE PLEJEFAMILIEANBRINGELSER FREMFOR INSTITUTIONSANBRINGELSER

Mange kommuner har haft fokus på øget anvendelse af plejefamilieanbringelser. Nedenstående figur viser, at kommunerne generelt har indfriet disse intentioner og år for år fortsætter den øgede anvendelsen af plejefamilieanbringelser – fra 58 pct. i 2012 til 66 pct. i 2018. I samme periode er andelen af institutionsanbringelser faldet.

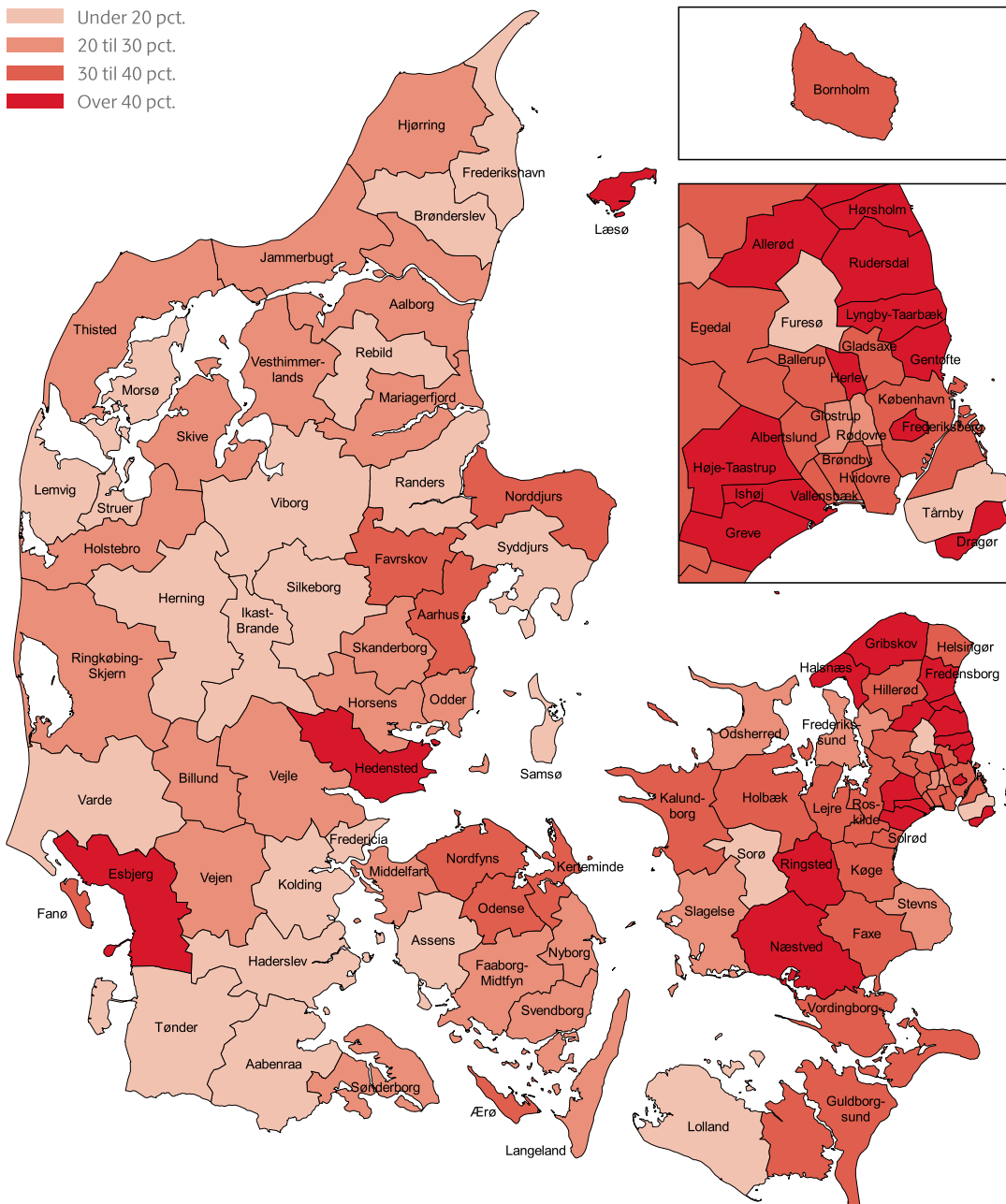

› Andel anbragt i institutionstilbud af alle anbragte, 2018, pct

Samso	7,7	▲
Tønder	10,3	▲
Herning	11,2	▼
Assens	11,8	▲
Syddjurs	12,2	▼
Silkeborg	12,8	–
Varde	13,7	▲
Fredericia	14,0	▼
Haderslev	14,1	▼
Randers	14,4	▲
Lolland	15,2	▲
Struer	16,1	▼
Viborg	17,0	▲
Morsø	17,2	▼
Lemvig	17,3	▼
Sorø	17,5	▲
Brønderslev	17,8	▲
Ikast-Brande	18,2	▲
Rebild	18,8	▲
Tårnby	19,3	▲
Frederikshavn	19,4	▼
Kolding	19,7	▼
Aabenraa	19,9	▼
Furesø	20,0	▲
Hjørring	20,3	▼
Frederikssund	20,9	▲
Vejle	21,0	▼
Skanderborg	22,0	▼
Sønderborg	22,0	▼
Midelfart	22,4	▲
Vejen	22,4	▲
Glostrup	22,6	▲
Holstebro	23,2	▼
Faaborg-Midtfyn	25,2	▲
Langeland	25,5	▲
Thisted	25,5	▼
Ods herred	25,8	▲
Skive	26,3	▲
Aalborg	26,8	▲
Ringkøbing-Skjern	26,8	▲
Mariagerfjord	27,2	▲
Stevns	27,3	▲
Billund	27,3	▼
Vesthimmerlands	28,4	▼
Horsens	28,5	▲
Odder	28,6	▼
Slagelse	28,8	▲
Jammerbugt	29,2	▼
Svendborg	29,3	▼
Rødovre	29,6	▼
Nyborg	29,7	▼
Køge	30,6	▲
Vordingborg	30,9	▼
Faxe	30,9	▼
Holbæk	31,1	▼
København	31,3	▲
Bornholm	31,4	▼
Hvidovre	31,4	▼
Lejre	31,4	▼
Guldborgsund	31,8	▼
Egedal	31,9	▲
Norddjurs	32,1	▲
Kerteminde	32,7	▲
Vallensbæk	33,3	▲
Nordfyns	33,3	▼
Helsingør	33,7	▼
Gladsaxe	34,0	▲
Favrskov	35,4	▲
Odense	36,2	▲
Solrød	36,4	▲
Kalundborg	36,4	▼
Hillerød	36,6	▲
Brøndby	37,0	▲
Albertslund	37,0	▲
Aarhus	37,3	–
Fano	37,5	▲
Roskilde	39,0	▲
Ballerup	39,3	▼
Ærø	40,0	▼
Rudersdal	40,8	▲
Greve	41,9	▼
Gribskov	43,9	▲
Høje-Taastrup	45,1	▲
Halsnæs	45,6	▼
Lyngby-Taarbæk	45,7	▲
Herlev	46,7	▼
Ishøj	46,8	▲
Esbjerg	47,5	–
Ringsted	47,7	▲
Fredensborg	48,0	▼
Næstved	48,7	–
Allerød	50,0	▲
Dragør	53,8	▼
Gentofte	54,1	▼
Hørsholm	56,5	▼
Frederiksberg	58,2	▲
Hedensted	58,3	▲
Læso	100,0	–

▲ ▼ : Angiver ændring i kommunens placering i forhold til året før.

› **Kort. Andel anbragte i institutionstilbud af alle anbragte**

› **DATA**

Tabel: Nøgletallet viser andelen af anbragte i institutionstilbud af alle anbragte. Institutionstilbud defineres som døgninstitution (delvis lukket, alm. afd. og sikr. afd.). Data er baseret på Danmarks Statistik og er opgjort for 0-17 årige i 4. kvartal i hhv. 2017 og 2018.

Figur: Danmarks Statistik.

NØGLETAL

ET OVERBLIK

K4 KOMMUNERNE

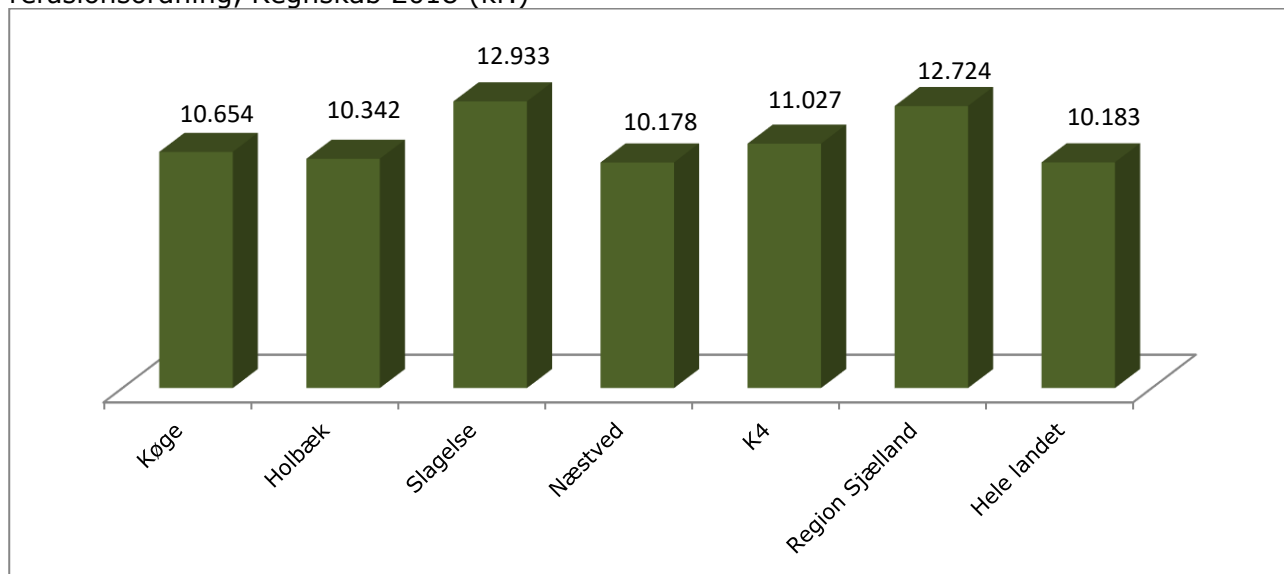
31. juli 2019

6. Børn og unge med særlige behov

Området for børn og unge med særlige behov dækker over foranstaltninger til børn og unge i alderen 0-22 år samt deres forældre. Betydelige indlærings-, sociale, fysiske, psykiske og/eller misbrugsrelaterede vanskeligheder medfører, at barnet eller den unge er truet i sin udvikling, og har brug for særlig støtte. Området er blandt andet reguleret af Serviceloven. Det betyder, at borgeren har krav på at få en ydelse/hjælp, som den enkelte kommune kan fastsætte bl.a. ud fra individuelle skøn over borgerens behov.

Udgiftsniveauet på området beskrives herunder som den gennemsnitlige udgift til de ovennævnte ydelser pr. barn og ung i aldersintervallet 0-22 år.

Figur 6.1 Børn og unge med særlige behov, udgift pr. 0-22-årige inkl. indtægter fra den centrale refusionsordning, Regnskab 2018 (kr.)

Kilde: ECO-nøgletal, tabel 8.61, Regnskab 2018.

I tabel 6.1 sammenlignes kommunernes udgiftsniveau, udgiftsbehov og udgiftsniveau korrigeret for udgiftsbehov (se yderligere forklaring i ordlisten).

Tabel 6.1 Udgiftsniveau og beregnet udgiftsbehov for børn og unge med særlige behov, Regnskab 2018 (indekstal, hele landet = 100)

	Køge	Holbæk	Slagelse	Næstved	K4	Region Sjælland	Hele landet
Udgiftsniveau	104,6	101,6	127,0	99,9	108,3	125,0	100,0
Udgiftsbehov	102,8	118,6	133,9	124,9	120,1	124,0	100,0
Udgiftsniveau korr. for udgiftsbehov	101,8	85,7	94,8	80,0	90,6	102,8	100,0

Kilde: ECO-nøgletal, tabel 8.61, Regnskab 2018.

Kommunaløkonomisk konsekvens af valgt serviceniveau

I tabel 6.2 vises de samlede økonomiske konsekvenser for den enkelte kommune ved at afvige fra henholdsvis lands-, K4- og "laveste kommune" niveau (se yderligere forklaring i ordlisten)

Tabel 6.2 Kommunaløkonomiske konsekvenser for børn og unge med særlige behov, Regnskab 2018 (mio. kr.)

	Køge	Holbæk	Slagelse	Næstved
Afvigelse til landsniveau	3	-33	-14	-55
Afvigelse K4 niveau	19	-11	12	-29
Afvigelse til laveste kommuneniveau	38	13	41	0

Kilde: ECO-nøgletal tabel 8.61, Regnskab 2018, Danmarks statistik (FOLK1) 1. kvartal 2018 og egen beregning.
Note: (+): kommunen har større udgifter end sammenligningsgrundlag, (-): kommunen har mindre udgifter end sammenligningsgrundlag.

KL

› UDSATTE BØRN
FEBRUAR 2019

NØGLETAL

UDSATTE BØRN – NØGLETAL 2019

Udsatte børn – Nøgletal 2019

© KL

1. udgave, 1. oplag 2019

Produktion: Kommuneforlaget A/S

Design: e-Types

Tryk: Rosendahls a/s

Foto: Rie Neuchs, Colourbox

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 3370 3370

kl@kl.dk

www.kl.dk

 @kommunerne

 facebook.com/kommunerne

Produktionsnr. 830426

ISBN 978-87-93668-60-7

ISBN 978-87-93668-61-4-pdf

INDHOLD

INDLEDNING	2	TEMA 2 / UDSATTE BØRN OG UNGES SKOLEGANG OG OVERGANG TIL UNGDOMSUDDANNELSE ..	22
TEMA 1 / KOMMUNALE INDSATSER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE	6	11 / Elevfravær	24
1 / Nettodrifudsgifter til udsatte børn og unge	8	12 / Segregering i specialtilbud	26
2 / Udvikling i udgifter til udsatte børn og unge	9	13 / Skoletrivsel	28
3 / Forebyggende foranstaltninger	10	14 / Folkeskolens afgangsprøve	30
4 / Førskolebørn med forebyggende foranstaltninger	12	15 / Karaktergennemsnit ved folkeskolens afgangsprøve .	32
5 / Anbragte børn og unge	14	16 / De nationale test	34
6 / Anbragte i plejefamilie	15	17 / Ungdomsuddannelser	36
7 / Anbringelsesårsag	16	18 / Fuldførte ungdomsuddannelser	38
8 / Gennemsnitsalder ved første anbringelse	18	TEMA 3 / UDSATTE BØRN OG UNGES KRIMINALITET	40
9 / Efterværn	19	19 / Sigtelser for mindreårige	42
10 / Udgift pr. helårsanbragt	20	20 / Kriminalitet blandt unge	44
		TEMA 4 / UDSATTE BØRN OG UNGES MENTALE OG FYSISKE SUNDHEDSTILSTAND	48
		21 / Kontakt til behandlingspsykiatrien	50
		22 / ADHD og autisme	52
		23 / Overvægt ved indskoling	56
		24 / Overvægt ved udskoling	57
		TABELLER / KOMMUNEFORDELTE NØGLETAL	58

INDLEDNING

Målet i arbejdet med udsatte børn og unge er at mindske forskelle mellem ikke-udsatte og udsatte børn med henblik på, at de udsatte børn og unge kan klare sig på lige fod med andre børn og unge. Nøgletal kan derfor bidrage til og give et overblik over, hvilke problematikker der er væsentlige at løse i forhold til børn med særlige problemer. Dertil overvejelser om hvordan og med hvilken effekt indsatser skal bidrage til løsninger på kort og på lang sigt – fagligt såvel som økonomisk.

Nøgletallene i denne publikation giver en status på en række parametre for udsatte børn og unges udvikling på enkeltområder og på tværs. Nøgletallene giver endvidere mulighed for, at kommunerne kan sammenlignes på tværs.

Mulighederne for udsatte børn og unge afhænger i mange tilfælde af, hvordan en positiv udvikling understøttes uanset, hvilken baggrund børnene kommer fra. Det er således væsentligt at have et beslutningsgrundlag til, hvordan kommunen prioriterer og investerer i indsatser - også på tværs.

Nøgletallene alene fortæller ikke hele historien og giver heller ikke alle svar. Der er forskelle på tallene på tværs af kommunerne, da der er flere faktorer, der spiller ind, herunder forskelle i socioøkonomisk sammensætning.

Publikationen består af 24 nøgletal fordelt på fire temaer:

1. Kommunale indsatser til udsatte børn og unge, herunder tal på udgifter til sociale indsatser på det udsatte børneområde.
2. Udsatte børn og unges skolegang og overgang til ungdomsuddannelse, herunder tal på trivsel og nationale test.
3. Udsatte børn og unges kriminalitet, herunder sigtelser for mindreårige.
4. Udsatte børn og unges mentale og fysiske sundhedstilstand, herunder tal på antallet af børn og unge med ADHD og autisme samt overvægt.

Tre nye nøgletal indgår i dette års publikation.

- Nøgletal 7: "Anbringelsesårsag"
- Nøgletal 19: "Sigtelser for mindreårige"
- Nøgletal 20: "Kriminalitet blandt unge"

Nøgletallene "Anbringelsesvarighed" og "Tandsundhed" indgår ikke i dette års publikation.

Der er sket en ændring i Danmarks Statistiks register om anbragte børn og unge, hvorfor alle nøgletal, der omhandler denne gruppe kan afvige fra tallene i 2018-publikationen.

De vigtigste tendenser på landsplan er:

- I 2017 blev der brugt ca. 10.000 kr. pr. 0-22-årig til det kommunale arbejde med udsatte børn og unge. Der er sket en stigning på 7,5 pct. i perioden 2013-2017.
- Andelen af udsatte børn og unge, som har kontakt til behandlingspsykiatrien, er otte gange så stor sammenlignet med ikke-udsatte børn og unge.
- Der anbringes stadigt færre børn og unge, og flere af anbringelserne sker i plejefamilier. I gennemsnit koster en anbringelse ca. 634.000 kr. pr. år.
- Brugen af familierettede og individrettede forebyggende foranstaltninger er uændret i perioden fra 2015 til 2016.
- Andelen af unge mellem 18 og 22 år, der er i efterværn, er steget med 26 pct. fra 2011 til 2016. I 2016 er ca. 17 ud af 1.000 unge i efterværn.
- Udsatte elever har højere skolefravær end ikke-udsatte elever. Jo højere klassetrin, jo mere fravær og jo større forskel er der mellem udsatte og ikke-udsatte elevers fravær.
- Udsatte elever trives generelt godt i skolen – dog dårligere end ikke-udsatte elever. Den største forskel er i forhold til faglig trivsel.
- Det er fortsat kun godt halvdelen af de udsatte børn og unge, som tager folkeskolens afgangsprøve, og resultaterne af deres eksamen er samtidig væsentligt dårligere end blandt de ikke-udsatte. En del af forskellen skyldes, at flere udsatte elever fritages fra afgangsprøven.
- Udsatte 9. og 10. klasses-elevers afgangsprøve ligger i gennemsnit to karakterer lavere end deres jævnaldrende.
- For tredje år i træk er der en lille stigning i andelen af udsatte unge, som har gennemført en ungdomsuddannelse seks år efter afsluttet 9. klasse. Det er dog fortsat kun en ud af fire blandt de udsatte unge, hvor det blandt ikke-udsatte unge er tre ud af fire.
- Udsatte unge sigtes/dømmes 6-9 gange oftere end ikke-udsatte unge. Andelen af 15-22-årige, der dømmes for kriminalitet, er faldet blandt både udsatte og ikke-udsatte unge fra 2013 til 2017. Tilsvarende gælder andelen af sigtede mindreårige (12-14 år), hvor andelen dog er steget fra 2016 til 2017.
- Andelen af børn, der diagnosticeres med ADHD eller autisme, fortsætter med at stige. Udviklingen gælder alle børn og unge, men omfanget er væsentligt højere blandt udsatte børn i forhold til ikke-udsatte.
- Udsatte børn og unge er i højere grad overvægtige sammenlignet med andre børn. Denne forskel gør sig særlig gældende ved udskoling, hvor 33 pct. af de udsatte unge er overvægtige, mens det samme gælder for 18 pct. af de ikke-udsatte unge.

I det Fælleskommunale Ledelsesinformationssystem (FLIS) er det muligt at trække yderligere nøgletal vedr. indsatser og udgifter. Desuden er der mulighed for at tilkøbe yderligere kommunespecifikke analyser på området gennem KL's Analyseenhed.

HVOR MANGE UDSATTE BØRN ER DER?

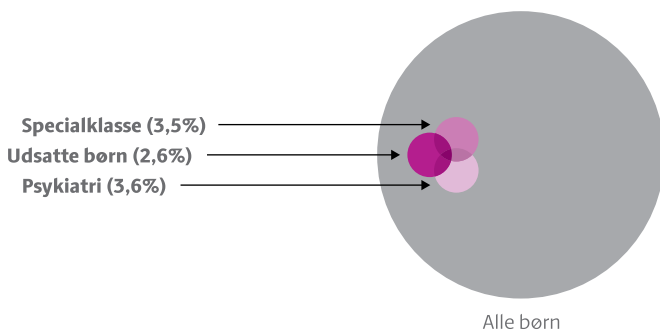
Det er vanskeligt at opgøre, hvor mange børn og unge der er udsatte i Danmark, og hvad der karakteriserer dem. Ifølge Danmarks Statistiks registre har ca. 52.000 børn og unge været berørt af en anbringelse eller en personrettet forebyggende foranstaltning på et tidspunkt i perioden fra 2012 til 2016. Det svarer til 3,3 pct. af alle børn og unge under 23 år.

Nøgletallene i denne publikation baserer sig på tal om børn og unge (0-22 år), som modtager/har modtaget en social foranstaltning efter lov om social service. De unge modtager primært ydelser efter servicelovens §52, stk. 3, der omhandler forskellige typer af forebyggende foranstaltninger samt anbringelser og ydelser efter §76 stk. 3, der omhandler efterværn til unge mellem 18 og 22 år.

UDSATTE BØRN I SKOLEALDEREN

Der var 17.000 udsatte børn i skolealderen i 2017. De udsatte børn udgør 2,6 pct. af alle børn i skolealderen (6-15 år). 3,5 pct. af alle børn i skolealderen går i specialklasse. 3,6 pct. af alle børn i skolealderen var i kontakt med hospitalspsykiatrien i løbet af 2016. De tre grupper udgør – når der tages højde for sammenfald – ca. 7,6 pct. af alle børn og unge i skolealderen.

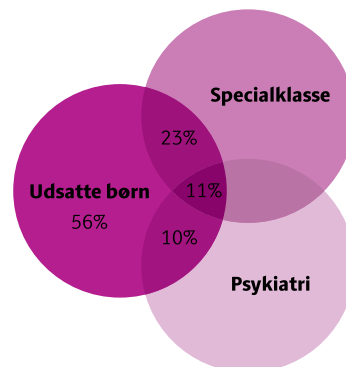
› **Figur 1. Udsatte børn, børn i specialklasse og børn med psykiatriske udfordringer, 6-15-årige, primo 2017**

Note: Det bemærkes, at andelen af børn i specialklasse i denne publikation er væsentligt lavere end i kommunernes nøgletalssystem FLIS. Jf. FLIS gik 4,9 pct. af eleverne i specialklasse i september 2016. Forskellen afspejler primært, at FLIS kun medtager elever på kommunale grundskoler, mens denne publikation medtager alle børn – dvs. også elever på privat-, fri-, efterskoler mv.

Selvom der således er sammenfald imellem udsatte børn, børn i specialklasse og børn i psykiatrien, hører det med til billedet, at mange udsatte børn ikke går i specialklasse eller er i kontakt med psykiatrien. Samtidig er der ligeledes mange børn i specialklasse og i psykiatrien, som ikke modtager sociale foranstaltninger og dermed ikke defineres som udsatte. Der er således stor forskel på de udfordringer, som børnene i de tre grupper har.

› **Figur 2. Udsatte børn, børn i specialklasse og børn med kontakt med hospitalspsykiatrien, 6-15-årige, primo 2017**

Note: Børn med kontakt med psykiatrien er børn og unge, som havde kontakt med hospitalspsykiatrien på et tidspunkt i 2016.

På tværs af de tre grupper er 34 procent udsatte børn, 47 procent i kontakt med psykiatrien og 46 procent i specialklasse. Ca. tre ud af fire af disse børn er kun i én af grupperne, mens ca. hver fjerde er at finde i mindst 2.

Ses der alene på de udsatte børn er fordelingen således:

- 56 procent går ikke i specialskole og er ikke i psykiatrien
- 23 procent går i specialklasse uden at være i psykiatrien
- 11 procent går i specialklasse og er i psykiatrien
- 11 procent går ikke i specialskole, men er i psykiatrien

UDVALGTE KARAKTERISTIKA FOR UDSATTE OG IKKE-UDSATTE BØRN OG UNGE

Udsatte børn og unge:

- 56 pct. er drenge
- 17 pct. med ADHD (ca. 4.700 personer)
- 12 pct. med autismspektrumforstyrrelse (ca. 3.200 personer)
- 34 pct. overvægtige ved udskoling
- 40 pct. i specialklasse
- 5,0 i karaktergennemsnit (9. og 10. klasse)
- 16 pct. har høj faglig trivsel
- 22 dages fravær i 9. klasse (2016)
- 54 pct. med 9. klasses afgangsprøve
- 26 pct. har en ungdomsuddannelse seks år efter 9. klasse

Forældre til udsatte børn og unge:

- 40 pct. er i beskæftigelse eller under uddannelse
- 20 pct. modtager kontanthjælp og 18 pct. modtager førtidspension
- 21 pct. har været anbragt uden for hjemmet som barn

Ikke-udsatte børn og unge:

- 51 pct. er drenge
- 1,4 pct. med ADHD (ca. 16.300 personer)
- 1,2 pct. med autismspektrumforstyrrelse (ca. 13.500 personer)
- 18 pct. overvægtige ved udskoling
- 4 pct. i specialklasse
- 6,8 i karaktergennemsnit (9. og 10. klasse)
- 26 pct. har høj faglig trivsel
- 13 dages fravær i 9. klasse (2016)
- 94 pct. med 9. klasses afgangsprøve
- 77 pct. har en ungdomsuddannelse seks år efter 9. klasse

Forældre til ikke-udsatte børn og unge:

- 83 pct. er i beskæftigelse eller under uddannelse
- 4 pct. modtager kontanthjælp og 3 pct. modtager førtidspension
- 4 pct. har været anbragt uden for hjemmet som barn

TEMA 1 / KOMMUNALE INDSATSER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

TEMA 1 / KOMMUNALE INDSATSER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

Dette tema indeholder konkrete nøgletal vedrørende kommunernes udgifter til anbringelser, efterværn og forebyggende foranstaltninger. Temaet viser også et nyt nøgletal om anbringelsesårsag for anbragte unge.

Området for udsatte børn og unge har gennem de sidste ti år gennemgået en betydelig udvikling fra anbringelse til mere forebyggelse i barnets nærmiljø. Der er tale om ændrede anbringelsesmønstre, hvor kommunerne i højere grad anbringer børn i plejefamilier fremfor på institutioner og opholdssteder. Kommunerne har fokus på, hvordan helhedsorienterede indsatser, fremskudte indsatser og det tværprofessionelle samarbejde hjælper udsatte familier. Samtidig er der kommet langt mere fokus på, at god styring af området forudsætter politisk prioritering. Det handler om at sikre overblik over de tilgængelige tilbud, vurdere alternative løsninger og inddrage økonomiske hensyn.

Alle kommuner arbejder således med at omlægge indsatserne med henblik på at sikre, at de allerfleste børn og unge har en helt almindelig dagligdag i dagtilbud, i skolen og i den efterfølgende ungdomsuddannelse. Den tidlige indsats og brug af forebyggende foranstaltninger skal understøtte børn og unge og deres familier og afhjælpe problematikker i deres dagligdag. Anbringelser skal i højere grad ske i mere almindelige rammer i en plejefamilie, med mindre barnets behov ikke kan opfyldes her.

Myndighedsarbejdet er et helt centralt element i den nødvendige omstilling af indsatserne og skal bidrage til at skabe resultater, der også kan måles i økonomien.

Forskningen peger på, at investering i tidlig indsats har stor betydning for børns udvikling på lang sigt. Den tidlige indsats styrkes ved at samarbejde med alle kommunale faggrupper, der er i kontakt med børn og unge. Den tidlige indsats er afhængig af et godt samarbejde, fx et godt samarbejde med sundhedsplejersker og skole og et godt samarbejde med voksenområdet i forhold til mange af de udsatte børn og unges forældre og deraf koordinere indsatserne.

Mange af de forebyggende foranstaltninger bevilges i den meget tidlige forebyggende indsats efter servicelovens § 11. Andre foranstaltninger af mere indgribende karakter bevilges efter servicelovens § 52, stk. 3. Der eksisterer ikke dækkende aktivitetstal for, hvordan forbruget af servicelovens § 11 ser ud i kommunerne, hvorfor der i denne publikation udelukkende er fokus på forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 52, stk. 3 samt efterværn til tidligere anbragte børn eller unge mellem 18-22 år efter servicelovens § 76.

Den enkelte kommune kan på baggrund af de nye nøgletal evt. gøre sig overvejelser om, hvorvidt kommunens strategi holder, om der er den sammenhæng, kommunen ønsker, mellem kommunens brug af foranstaltninger og tidlig indsats, om brug af efterværn giver de ønskede resultater samt om der skal anvendes flere familierettede tilbud.

1 / NETTODRIFTSUDGIFTER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

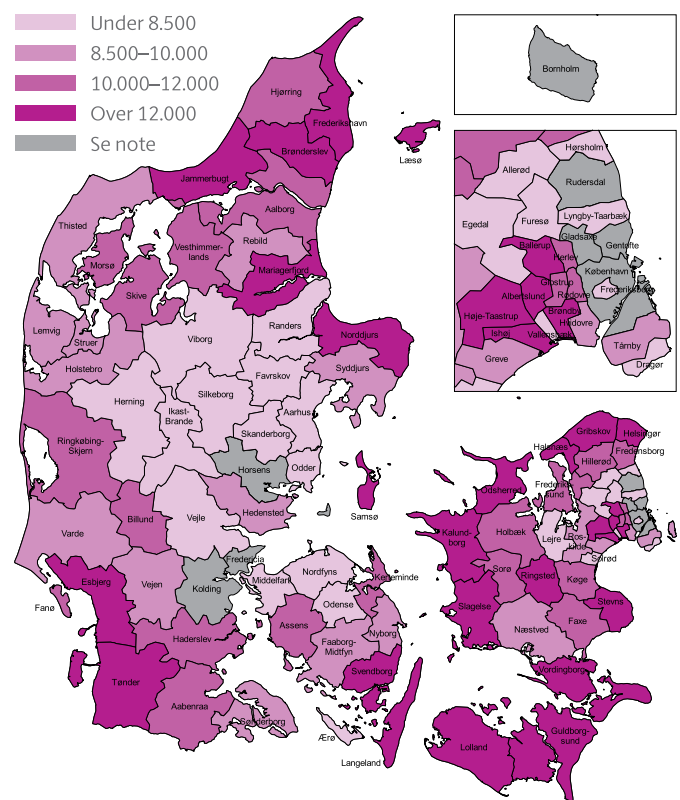
› NETTODRIFTSUDGIFTER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE PR. 0-22-ÅRIG

Nøgletallet viser den gennemsnitlige udgift til området for udsatte børn og unge pr. 0-22-årig. Udgifterne opgøres på baggrund af regnskab 2017 som summen af funktionerne 5.28.20-5.28.25 (PL-regulering, 2019 pris- og lønniveau). Antal 0-22-årige er opgjort pr. 1. januar 2017. Nøgletallet er beregnet ud fra regnskabstal fra FLIS. Tallene er beregnet på udgifter fra 90 kommuner. Bornholm, Fredericia, Gentofte, Gladsaxe, Horsens, København, Kolding og Rudersdal indgår ikke i beregningsgrundlaget.

De samlede nettodrifudsgifter til det udsatte børneområder udgjorde i 2017 knap 13 mia. kr. for de 90 kommuner, der fremgår af nedenstående kort. For alle kommuner udgjorde udgifterne ca. 15,7 mia. kr. Nettodrifudsgifterne varierer kraftigt mellem kommunerne.

Nettodrifudsgifterne varierer meget imellem kommunerne. I de ti kommuner med laveste udgifter anvendes i gennemsnit omkring 6.400 kr. pr. 0-22-årig i 2017. I de ti kommuner med de højeste udgifter anvendes omkring 19.000 kr. pr. 0-22-årig.

› Kommunekort 1. Nettodrifudsgifter til udsatte børn og unge pr. 0-22-årig, 2017 (kr.)

Note: Baseret på regnskabstal fra FLIS. Nettodrifudsgifterne indeholder alle udgifter herunder kommunernes udgifter til forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 11. Kommuner markeret med gråt skyldes manglende datagrundlag. De specifikke tal for kommunerne kan ses i tabel 1 i bilaget bagerst.

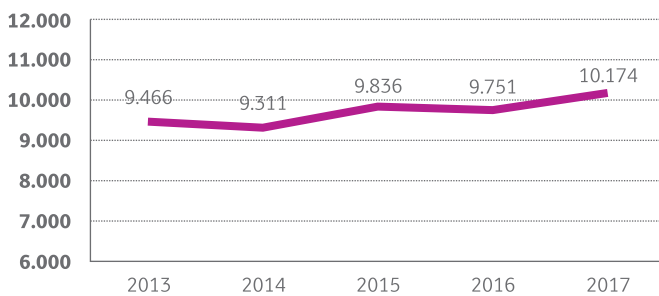
2 / UDVIKLING I UDGIFTER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

› UDVIKLING I NETTODRIFTSUDGIFTER TIL UDSATTE BØRN OG UNGE PR. 0-22-ÅRIG

Nøgletallet viser udviklingen i udgifterne til udsatte børn og unge pr. 0-22-årige fra regnskabsår 2016 til regnskabsår 2017 i procent. Nøgletallet opgøres som summen af funktionerne 5.28.20-5.28.25 (PL-reguleret, 2019 pris- og lønniveau).

Udgifter til udsatte børn og unge skal i høj grad også ses i sammenhæng med investeringer i fremtiden. Uanset udgiftsudviklingen er det vigtigt at være opmærksom på, om der er tale om en prioriteret udvikling. Investeringerne skal foretages der, hvor effekten er størst, og det er derfor vigtigt at følge løbende op på indsatsernes effekt og barnets, den unges og forældrenes progression.

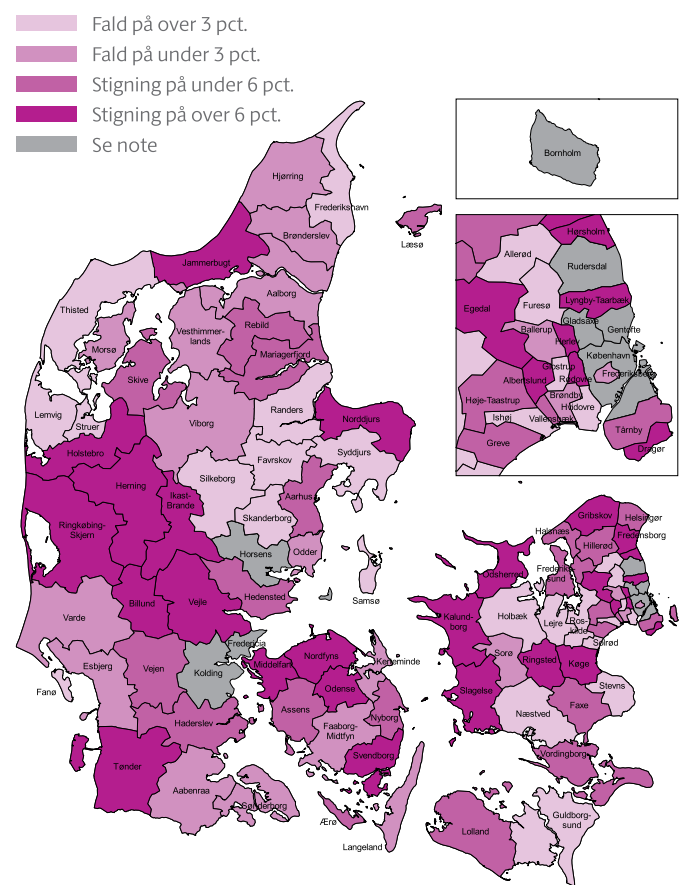
› Figur 3. Udvikling i nettodriftsudgifter til udsatte børn og unge pr. 0-22-årig (kr.)

Note: Baseret på regnskabstal fra FLIS. Reguleret for pris- og lønstigninger (2019-PL). Grundet manglende datagrundlag er flere kommuner udeladt. Det gælder Bornholm, Fredericia, Gentofte, Gladsaxe, Horsens, Kolding, København og Rudersdal kommuner i hele perioden 2013-2017 samt Ikast-Brande kommune i 2013 og 2014.

De gennemsnitlige nettodriftsudgifter pr. 0-22-årig er steget ca. 7 pct. fra 2013 til 2017.

› Kommunekort 2. Udvikling i nettodriftsudgifter til udsatte børn og unge pr. 0-22-årig fra 2016 til 2017 (pct.)

Note: Baseret på regnskabstal fra FLIS. Kommuner markeret med gråt skyldes manglende datagrundlag. De specifikke tal for kommunerne kan ses i tabel 2 i bilaget bagerst.

Mere end hver anden kommune har haft en stigning i nettodriftsudgifterne, heraf har 27 kommuner haft en stigning på mere end 6 pct. Det bemærkes, at der generelt set er udsving i kommunernes nettodriftsudgifter på området fra år til år.

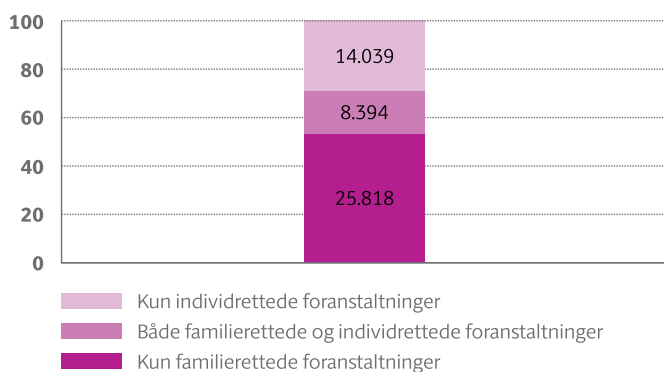
3 / FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

› ANTAL BØRN OG UNGE MED FOREBYGGENDE FORANSTALTNING PR. 1.000 0-22-ÅRIGE, 2016

Nøgletallet viser antallet af 0-22-årige, der har været berørt af mindst én forebyggende foranstaltning i løbet af 2016 i forhold til det samlede antal af 0-22-årige. Både nøgletal for individrettede og familierettede forebyggende foranstaltninger (forebyggende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, §76 stk. 3, §40, §52a, §54 og §57a) er omfattet (ikke §11). Nøgletallet er beregnet ud fra registerdata i Danmarks Statistiks forskerservice.

Forskningen har de senere år peget på, at kommunerne bør prioritere forebyggende indsatser. Udsatte børn og unge skal have de indsatser, som de har behov for, med henblik på at forebygge, at problemer vokser sig større med mere indgribende og længerevarende foranstaltninger til følge. En tidlig og forebyggende indsats vil betyde, at der skal investeres mindre i det enkelte barn på sigt, og at det deraf vil føre til lavere udgifter for kommunerne samlet set.

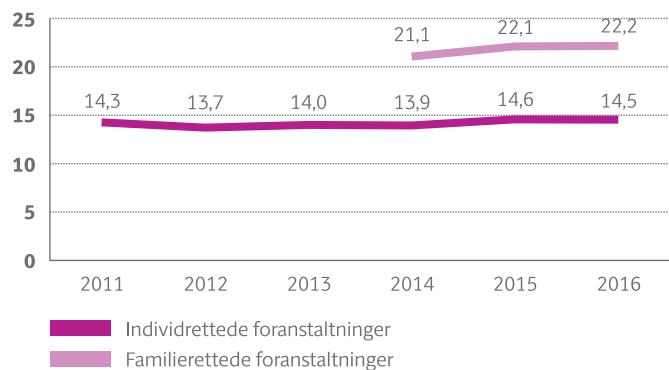
› Figur 4. Antal børn og unge (0-22 år) med familierettede og individrettede forebyggende foranstaltninger i 2016

Note: §11-foranstaltninger er ikke med.

De familierettede forebyggende foranstaltninger fylder mest. I 2016 modtog 34.212 børn og unge familierettede foranstaltninger, heraf modtog 8.394 også individrettede foranstaltninger. Derudover var der 14.039 børn og unge, som alene modtog individrettede foranstaltninger. I alt 71 pct. af alle børn og unge med forebyggende foranstaltninger modtog familierettede foranstaltninger alene eller sammen med individrettede foranstaltninger.

› Figur 5. Udvikling i antal børn og unge med individrettede og/eller familierettede forebyggende foranstaltninger pr. 1.000 0-22-årige (personer)

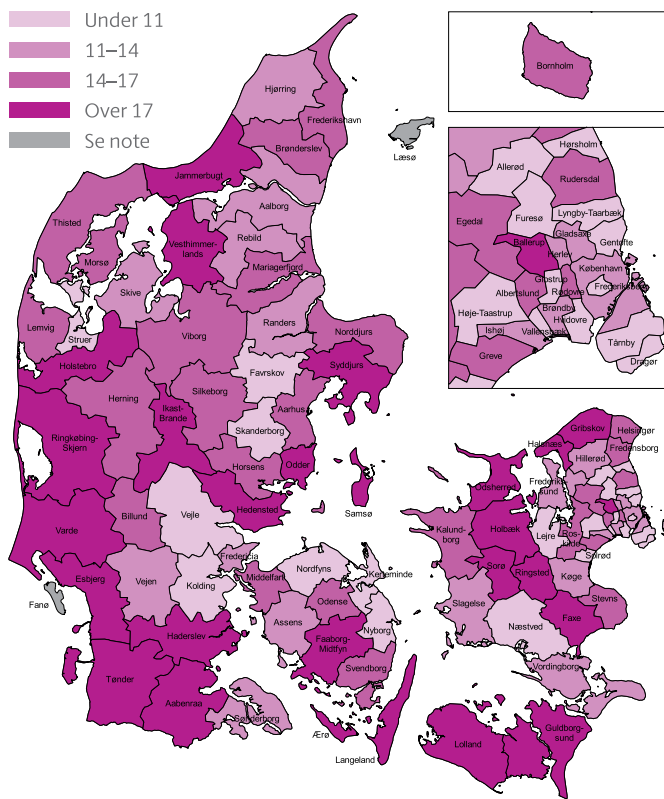

Note: §11-foranstaltninger er ikke med.

Det er kun datamæssigt muligt at se udviklingen i familierettede forebyggende foranstaltninger fra 2014. Det fremgår, at der har været en vækst fra 21,1 til 22,2 pr. 1.000 0-22-årige fra 2014 til 2016.

Antallet af børn og unge, der modtager en individrettet forebyggende foranstaltning pr. 1.000 0-22-årige, har været ganske stabilt i perioden 2011-2016. Gennemsnitligt har ca. 14 børn pr. 1.000 0-22-årige modtaget en individrettet forebyggende foranstaltning.

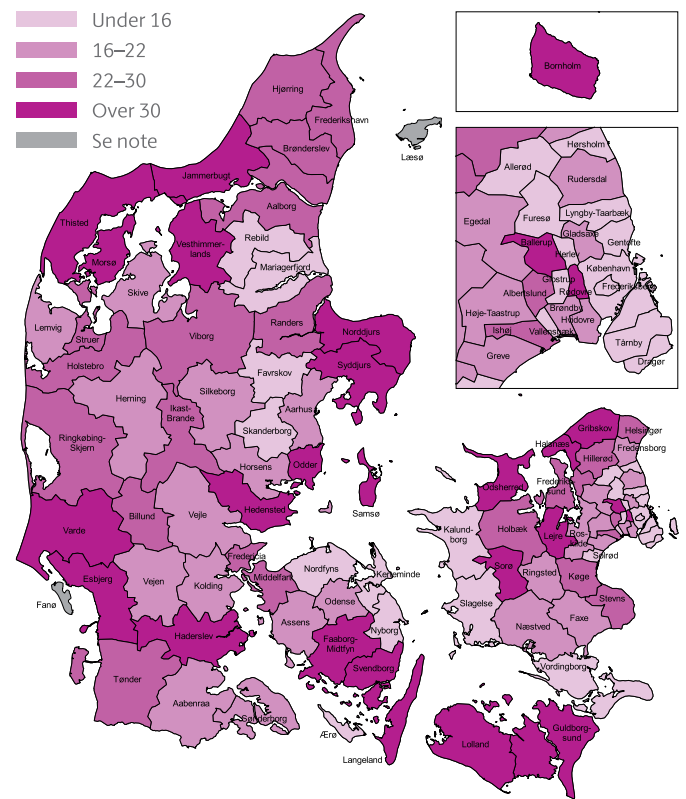
› **Kommunekort 3. Antal børn og unge med individrettede forebyggende foranstaltninger pr. 1.000 0-22-årige, 2016 (personer)**

Note: Kommuner, markeret med gråt på kortet har færre end 5 børn med individrettede forebyggende foranstaltninger, hvorfor nøgletallet af diskretionshensyn ikke vises. De specifikke tal for kommunerne kan ses i tabel 3 i bilaget bagerst.

På kommuneniveau varierer antallet af børn og unge, der modtager en individrettet forebyggende foranstaltning. Antallet af individrettede foranstaltninger i 2016 varierer fra i gennemsnit seks pr. 1.000 0-22-årige for de 10 kommuner med færrest til ca. 30 pr. 1.000 0-22-årige blandt de ti kommuner, hvor flest modtager individrettede forebyggende foranstaltninger.

› **Kommunekort 4. Antal børn og unge med familierettede forebyggende foranstaltninger pr. 1.000 0-22-årige, 2016 (personer)**

Note: Kommuner, markeret med gråt på kortet har færre end 5 børn med familierettede forebyggende foranstaltninger, hvorfor nøgletallet af diskretionshensyn ikke vises. De specifikke tal for kommunerne kan ses i tabel 4 i bilaget bagerst.

Antallet af børn og unge, der i år 2016 modtager familierettede forebyggende foranstaltninger, svinger fra omkring ni i de ti kommuner med færrest til 47 børn og unge pr. 1.000 0-22-årige i kommuner, hvor der er flest børn og unge, der modtager familierettede forebyggende foranstaltninger.

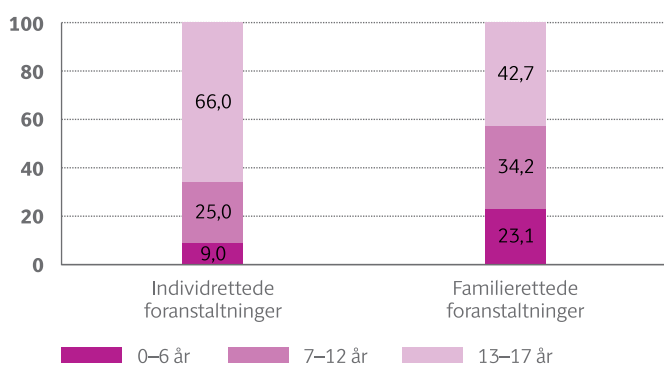
4 / FØRSKOLEBØRN MED FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

› ANTAL FØRSKOLEBØRN MED FOREBYGGENDE FORANSTALTNING PR. 1.000 0-6-ÅRIGE, 2016

Nøgletallet viser antallet af 0-6-årige, der har fået mindst én familierettet eller individrettet forebyggende foranstaltning i løbet af 2016 i forhold til det samlede antal af 0-6-årige. Forebyggende foranstaltninger efter § 52, stk. 3, §76 stk. 3, §40, §52a og §54 er omfattet. Nøgletallet omfatter ikke § 11. Nøgletallet er beregnet ud fra registerdata i Danmarks Statistiks forskerservice.

Forskningen peger på, at det er langt bedre for børnene såvel som for samfundet at investere i de helt små børns udvikling, frem for at vente til de kommer i skole. Tidlig opsporing og tidlig indsats overfor de yngste børn skal være med til at understøtte børnenes udvikling og trivsel. Den tidlige indsats skal afhjælpe begyndende problemer med henblik på at forebygge udvikling af større problemer senere i barnets liv.

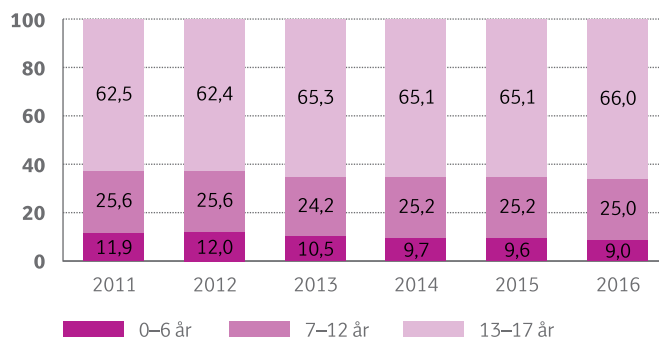
› Figur 6. Fordeling af nyoprettede forebyggende foranstaltninger på forskellige aldersgrupper, 2016 (pct.)

Note: Kun forebyggende foranstaltninger, som er startet op i 2016 blandt 0-17-årige.

Der oprettes flest forebyggende foranstaltninger til de unge i alderen 13-17 år i 2016. To tredjedele af de individrettede forebyggende foranstaltninger modtages af de 13-17-årige. Hver tiende individrettede foranstaltning går til førskolebørn i alderen 0-6 år. Godt fire ud af ti af de familierettede foranstaltninger modtages af de 13-17-årige, mens knap hver fjerde af alle familierettede foranstaltninger går til førskolebørnene.

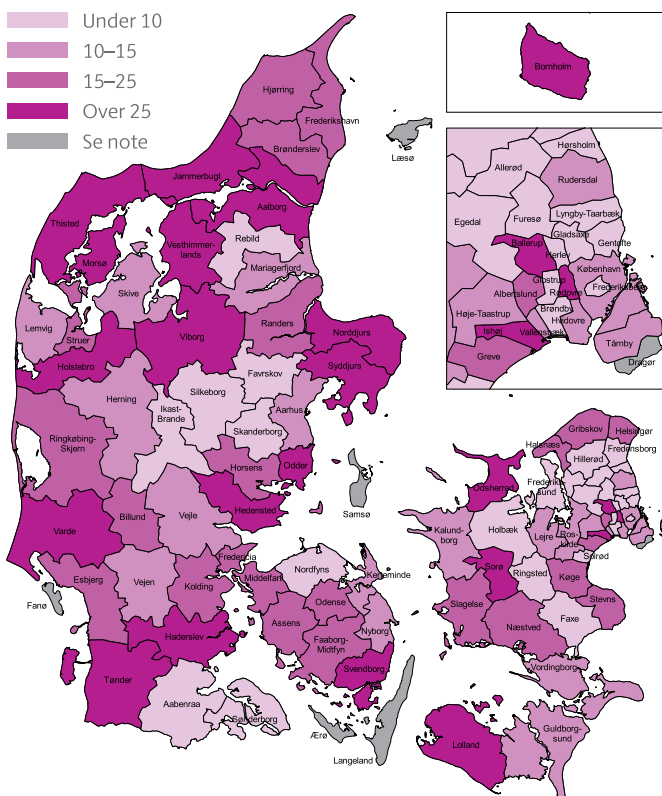
› Figur 7. Udvikling i fordeling af nyoprettede individrettede forebyggende foranstaltninger på forskellige aldersgrupper (pct.)

Note: Der er taget højde for ændringer i aldersfordelingen i befolkningen af børn og unge i perioden. Forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 11 indgår ikke.

Fra 2011 til 2016 er der sket et stigning i andelen af nyoprettede individrettede forebyggende foranstaltninger til 13-17-årige og et fald for de mindre børn.

› **Kommunekort 5. Antal yngre børn med individrettede og/eller familierettede forebyggende foranstaltninger pr. 1.000 0-6-årige, 2016 (personer)**

Note: Kommuner markeret med gråt på kortet har færre end fem individrettede eller familierettede forebyggende foranstaltninger blandt 0-6-årige i 2016. Nøgletallet kan af diskretionshensyn derfor ikke vises. De specifikke tal for kommunerne kan ses i tabel 5 i bilaget bagerst.

Der er stor forskel på, hvor stor en andel af de 0-6-årige, der modtager individrettede og/eller familierettede forebyggende foranstaltninger. Blandt de ti kommuner, hvor færrest børn modtager forebyggende foranstaltninger, gælder det fem ud af 1.000 børn. I de ti kommuner med flest modtagere, er der i gennemsnit 35 pr. 1.000 børn.

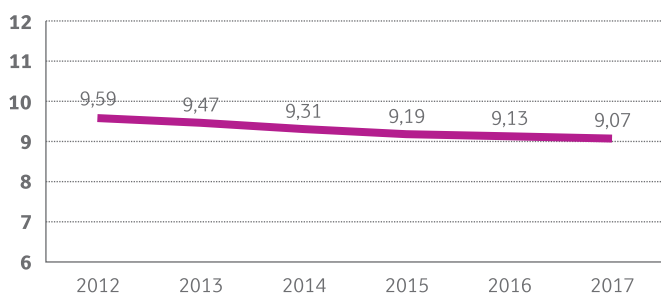
5 / ANBRAGTE BØRN OG UNGE

› ANTAL ANBRAGTE BØRN OG UNGE PR. 1.000 0-22-ÅRIGE

Nøgletallet viser andelen af alle anbragte børn og unge (0-22 år) pr. 31. december 2017 i forhold til det samlede antal af 0-22-årige i kommunen. Alle typer af anbringelser er inkluderet uanset lovgrundlag (dvs. anbringelser med samtykke, anbringelser uden samtykke, kriminalitetsrelaterede anbringelser og efterværn) og anbringelsessted (dvs. døgninstitution, socialpædagogisk opholdssted, plejefamilie inkl. anbringelse i slægt og netværk, eget værelse m.m.). Nøgletallet er beregnet på baggrund af tal fra Statistikbanken.dk. Definitionen af anbringelse er ændret siden sidst (2018-publikationen).

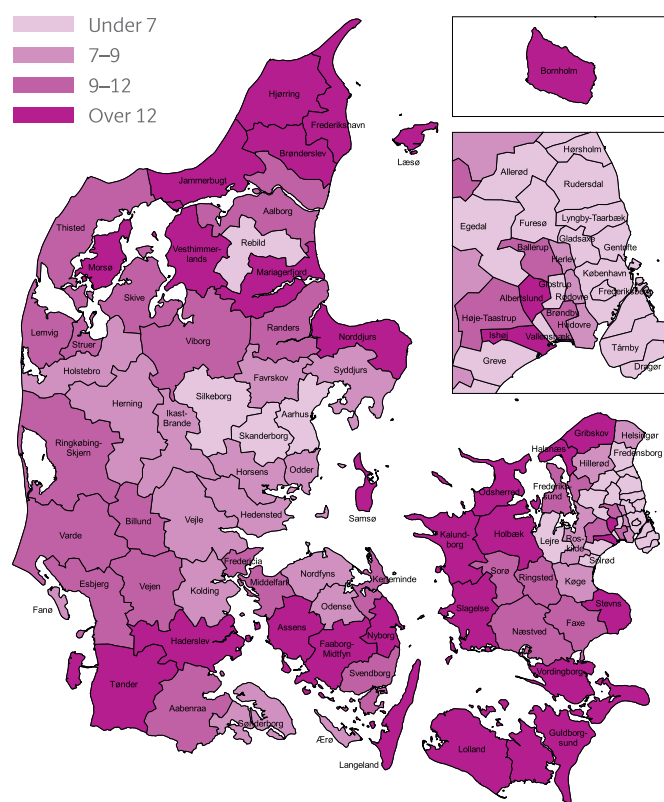
Fra 2012 til 2017 er antallet af anbragte børn og unge pr. 1.000 0-22-årige faldet fra 9,6 til 9,1 svarende til et fald på ca. 5 pct. Det kan skyldes mange faktorer, fx at der i kommunerne er øget fokus på den tidlige indsats og øget brug af forebyggende foranstaltninger, der kan medvirke til, at der i mindre omfang er behov for, at børn og unge anbringes.

› **Figur 8. Udvikling i antal anbragte børn og unge pr. 1.000 0-22-årige (personer)**

Der er dog fortsat behov for døgnanbringelser af udsatte børn og unge, hvor døgninstitutionerne i højere grad tilbyder intensive og tidsafgrænsede løsninger samt udgående behandling som et led i at sikre gradvis nedtrapping af indsatsen.

› Kommunekort 6. Antal anbragte børn og unge pr. 1.000 0-22-årige, 2017 (personer)

Note: De specifikke tal for kommunerne kan ses i tabel 6 i bilaget bagerst.

Antallet af anbragte børn og unge pr. 1.000 0-22-årige i 2017 varierer en del kommunerne imellem. Spændet går fra gennemsnitligt fire i de ti kommuner med færreste til gennemsnitligt 20 anbragte børn og unge pr. 1.000 0-22-årige i de ti kommuner med flest.

6 / ANBRAGTE I PLEJEFAMILIE

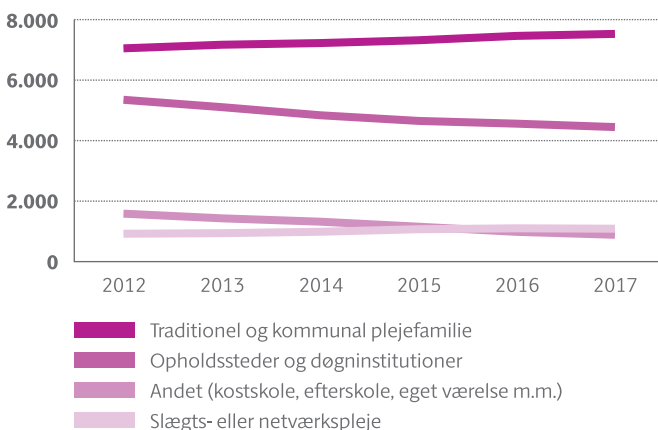
› ANDEL ANBRAGTE, SOM ER I PLEJEFAMILIE

Nøgletallet viser andelen af alle anbragte børn og unge (0-22 år) pr. 31. december 2017, som er anbragt i plejefamilie (omfatter traditionel plejefamilie, kommunal plejefamilie, slægtsanbringelser og netværksanbringelser). Nøgletallet er beregnet på baggrund af tal fra Statistikbanken.dk. Datakilden er ændret siden sidst (2018-publikationen).

Der er de seneste år kommet et stigende fokus på anvendelse af plejefamilier i Danmark. Forskningen peger på, at et trykt omsorgsmiljø med mulighed for at danne nære og stabile relationer til voksne er vigtigt for at sikre en god anbringelse for barnet.

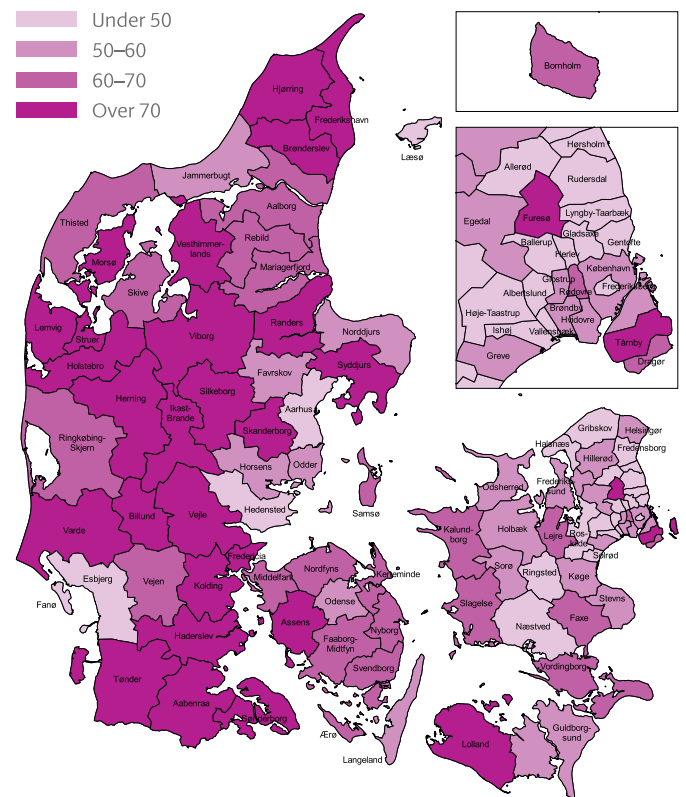
Omkring 8.600 børn og unge var i 2017 anbragt i familiepleje inklusiv slægts- og netværksplejefamilier svarende til 62 pct. af alle anbringelser. Der er tale om en lille stigning siden 2012. Samtidig er antallet af anbragte børn på opholdssteder og døgntilbud faldet fra ca. 5.343 i 2012 til ca. 4.448 i 2017. Anbringelser på opholdssteder og i døgntilbud er gået fra at udgøre 36 pct. af alle anbringelser til at udgøre 32 pct. i samme periode. Anbringelser i slægts- og netværksplejefamilier er i samme periode steget svagt.

› **Figur 9. Udvikling i antal anbragte børn og unge fordelt på anbringelsessteder (personer)**

Note: Antal 0-22-årige anbragt uden for hjemmet pr. 31. december i det pågældende år.

› **Kommunekort 7. Andel af anbragte i plejefamilie (alle typer), 2017 (pct.)**

Note: Plejefamilie omfatter både traditionel plejefamilie, kommunal plejefamilie og netværks- og slægtsanbringelser. For specifikke tal se tabel 7 i bilaget bagerst.

Andelen af anbragte børn og unge i plejefamilier varierer kommunerne imellem. I 2017 varierer andelen af børn i plejefamilie i gennemsnit fra 34 pct. til 80 pct. for de ti kommuner med henholdsvis den mindste og højeste andel anbragte børn i plejefamilie.

7 / ANBRINGELESÅRSAG

› ANBRINGELESÅRSAG

Nøgletallet viser hvor stor en andel af de anbragte i 2016 med oplyst anbringelsesårsag, der har misbrug hos forældre eller betydelig eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne hos barnet/ den unge som anbringelsesårsag. Alle børn og unge i alderen 0-22 år, der på et tidspunkt i løbet af 2016 har været anbragt, er medtaget, hvis der på et tidspunkt i deres anbringelsesforløb er registreret minimum en årsag for anbringelsen (anbringelsesårsag er uoplyst for 17 pct. af de anbragte i 2016). En anbringelse kan have flere årsager, og dermed udelukker de to ovennævnte anbringelsesårsager ikke, at der også foreligger andre årsager. Nøgletallet er beregnet ud fra registerdata i Danmarks Statistiks forskerservice.

Som et nyt nøgletal er anbringelsesårsag taget med i dette års nøgletalspublikation. Der er et stigende fokus på, hvilke årsager der ligger til grund for børns og unges anbringelser. Nøgletallet viser et par eksempler på årsager til anbringelsen, og nedenstående giver et kort overblik over forskellige andre anbringelsesårsager.

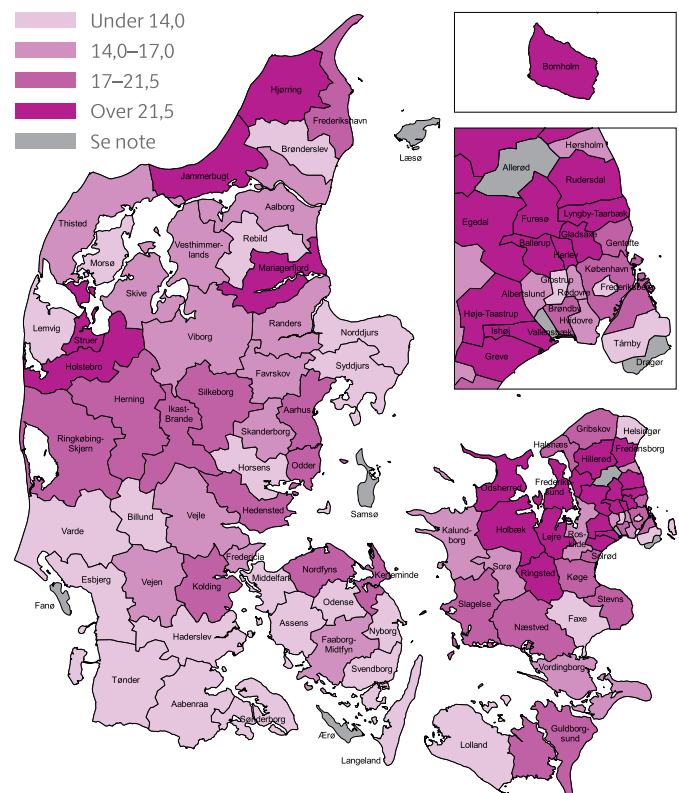
De mest hyppige anbringelsesårsager er:

- Anden bekymrende adfærd hos barn/ung fx udad-reagerende adfærd (68 pct.)
- Utilstrækkelig omsorg fra forældre (48 pct.).

De mindst hyppige årsager for anbringelse er:

- Kriminalitet hos forældre (3 pct.)
- Misbrug hos barn/ung (5 pct.)
- Kriminalitet hos barn/ung (5 pct.).

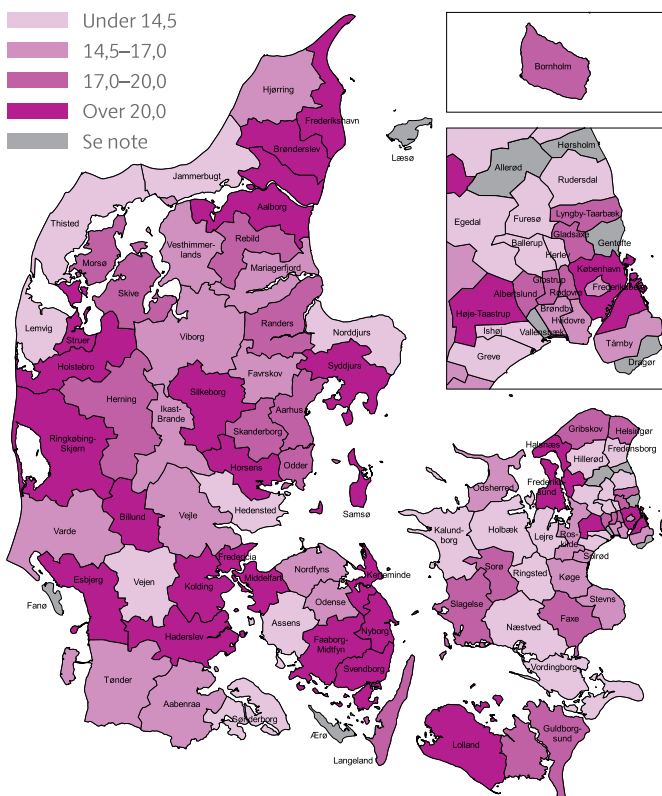
› Kommunekort 8. Andel anbragte i 2016 med oplyst anbringelsesårsag, der er anbragte grundet nedsat funktionsevne hos barnet eller den unge (pct.)

Note: Kommuner markeret med gråt på kortet har færre end fem anbragte i 2016, der har nedsat funktionsevne som anbringelsesårsag. Nøgletallet kan af diskretionshensyn derfor ikke vises (se specifikke tal i tabel 8 i bilaget bagerst).

Andelen af anbragte børn og unge, der er anbragt på grund af nedsat funktionsevne, varierer mellem kommunerne. Spændet går fra gennemsnitligt 10 pct. i de ti kommuner med den laveste andel til 27 pct. i de ti kommuner, hvor den største andel anbringes blandt andet som følge af barnets nedsatte funktionsevne

› **Kommunekort 9. Andel anbragte i 2016 med oplyst anbringelsesårsag, der er anbragte grundet misbrug hos forældre (pct.)**

Note: Kommuner markeret med gråt på kortet har færre end fem anbragte i 2016, der har misbrug hos forældre som anbringelsesårsag. Derudover har Samsø Kommune 20 eller færre anbragte, hvorfor nøgletallet kan variere en del fra år til år (se specifikke tal i tabel 9 i bilaget bagerst).

Andelen af børn og unge, der er anbragt på grund af misbrug hos forældrene, varierer mellem kommunerne. Spændet går fra gennemsnitligt 10 pct. i de ti kommuner med den laveste andel til 30 pct. i de ti kommuner, hvor den største andel anbringes blandt andet på grund af forældrenes misbrug.

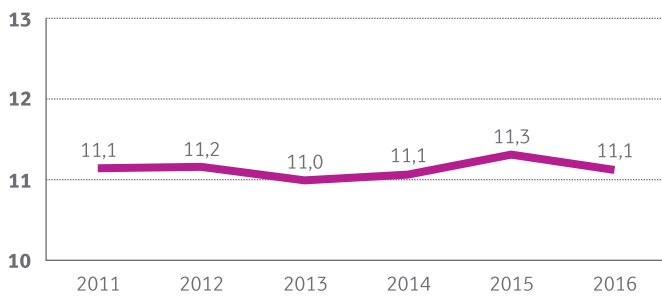

8 / GENNEMSNITSALDER VED FØRSTE ANBRINGELSE

› GENNEMSNITSALDER VED FØRSTEGANGSANBRINGELSE

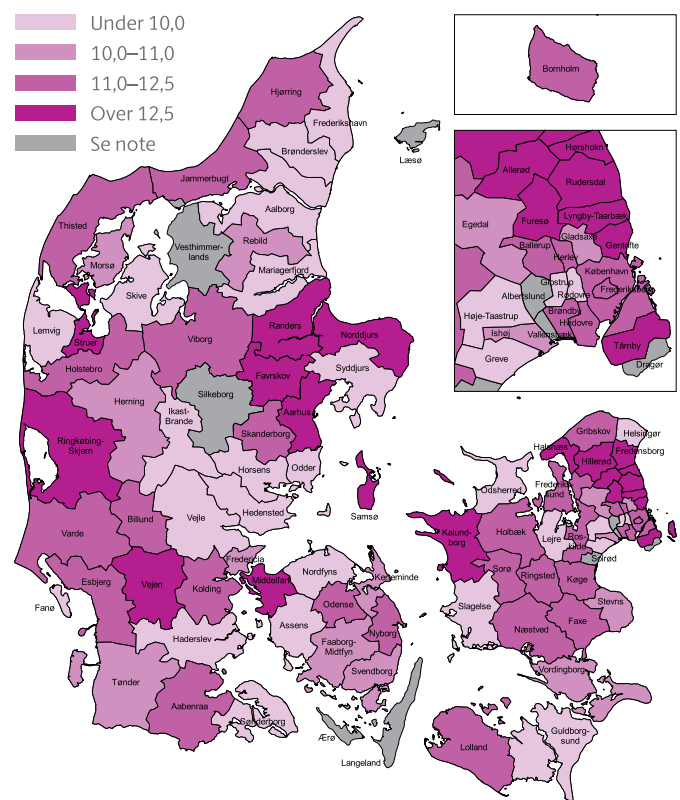
Nøgletallet viser gennemsnitsalderen (i år) blandt børn og unge på 0-17 år, som anbringes uden for hjemmet for første gang i deres liv i løbet af 2016. Nøgletallet er beregnet ud fra registerdata i Danmarks Statistiks forskerservice.

› **Figur 10. Udvikling i gennemsnitsalder for førstegangsanbragte 0-17-årige (år)**

Gennemsnitsalderen blandt førstegangsanbragte børn og unge ligger forholdsvis stabilt i perioden 2011-2016 på et niveau lige over 11 år. Gennemsnitsalderen i perioden 2011 til 2016 er 11,1 år.

› **Kommunekort 10. Gennemsnitsalder for førstegangsanbragte 0-17-årige, 2016 (år)**

Note: Kommuner markeret med gråt på kortet har færre end fem førstegangsanbragte i 2016. Nøgletallet kan af diskretionshensyn derfor ikke vises. Derudover har 45 kommuner 20 eller færre førstegangsanbragte i 2016, hvorfor nøgletallet kan variere en del fra år til år (se hvilke i tabel 10 i bilaget bagerst).

Gennemsnitsalderen ved førstegangsanbringelse i 2015 varierer fra otte år i de ti kommuner, hvor alderen er lavest, til 14 år i de ti kommuner, hvor alderen er højest.

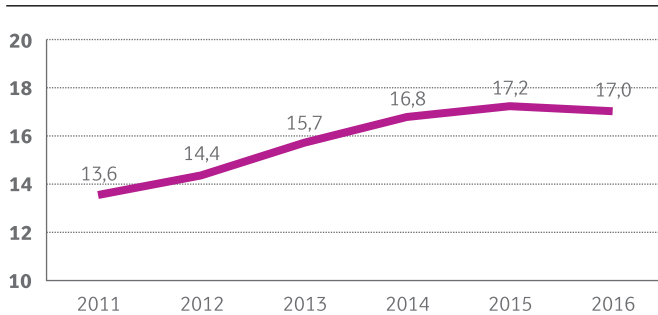
9 / EFTERVÆRN

› ANTAL MED EFTERVÆRN PR. 1.000 18-22-ÅRIGE, 2016

Nøgletallet viser antallet af 18-22-årige, der har været berørt af efterværn i løbet af året. Efterværn omfatter servicelovens §76, stk. 2 og stk. 3 nr. 1-4. Unge under §76a er ikke betragtet som modtagere af efterværn. Nøgletallet er beregnet ud fra registerdata i Danmarks Statistiks forskerservice.

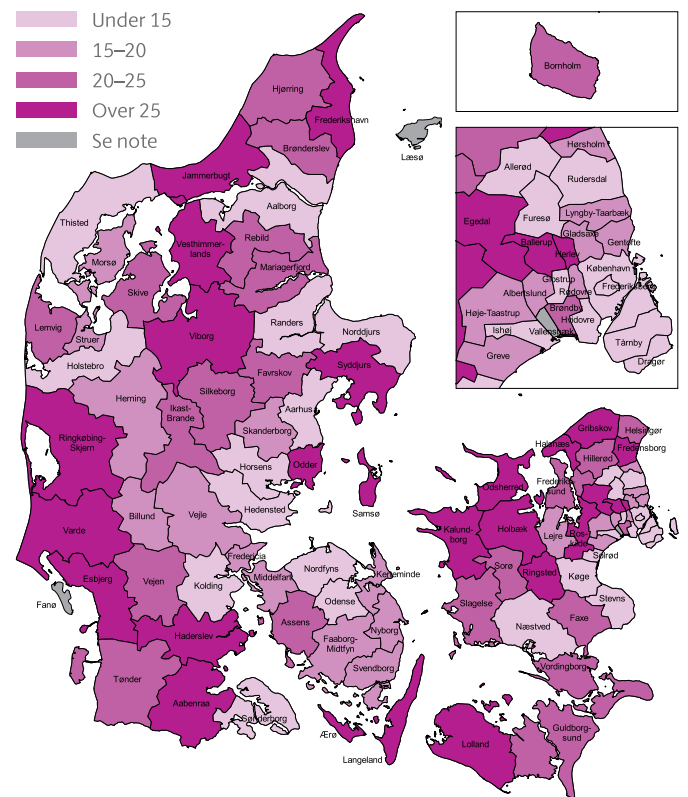
Der har de seneste år være fokus på kommunernes anvendelse af efterværn. Overgangen fra barn til voksen er en vanskelig periode for mange unge. Forskningen peger på, at udsatte unge og i særlig grad for unge, der har været anbragt uden for hjemmet, har vanskeligt ved at klare overgangen til et velfungerende voksenliv uden støtte.

› **Figur 11. Udvikling i antal unge med efterværn pr. 1.000 18-22-årige (personer)**

Antallet af unge i efterværn pr. 1.000 18-22-årige er i perioden 2011-2016 steget med 26 pct. fra 13,6 til 17,0 pr. 1000 18-22-årige.

› **Kommunekort 11. Antal 18-22-årige med efterværn pr. 1.000, 2016 (personer)**

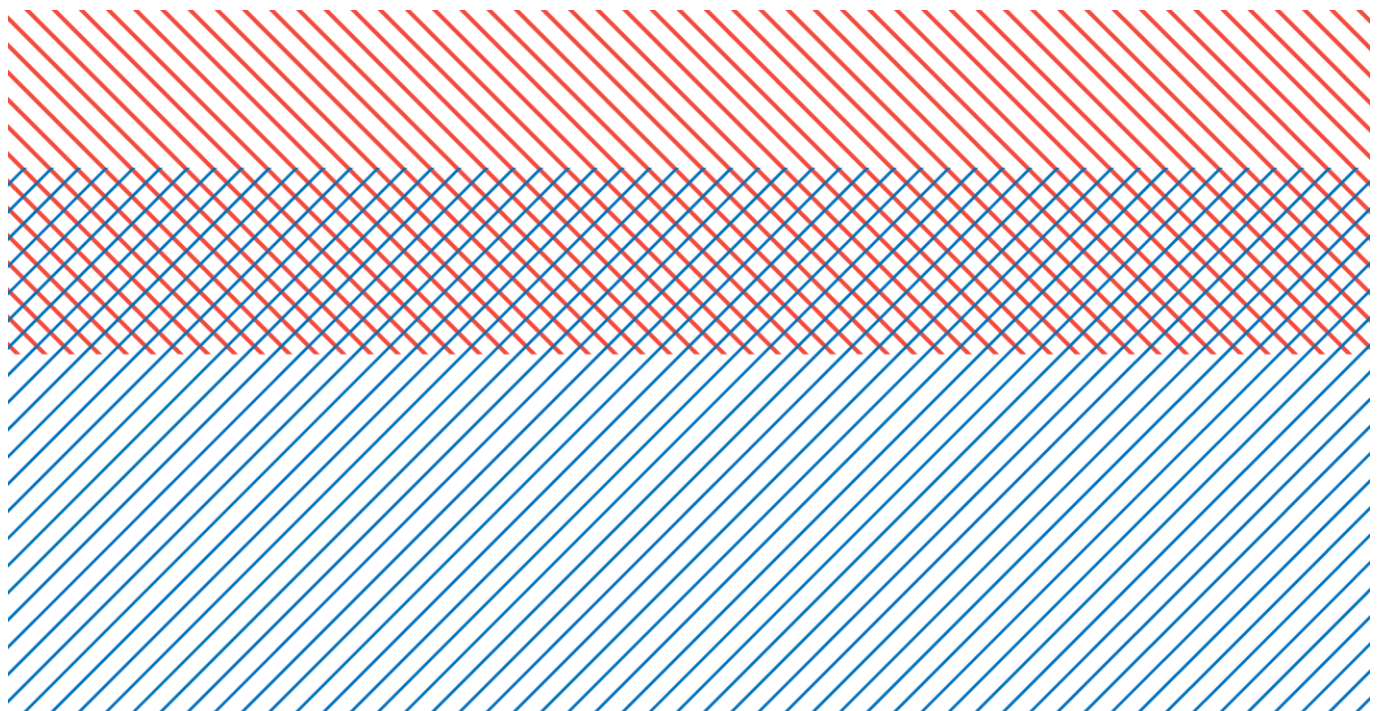
Note: Kommuner markeret med gråt på kortet har færre end fem personer med efterværn i 2016. Nøgletallet kan af diskretionshensyn derfor ikke vises. Derudover har ti kommuner 20 eller færre i efterværn, hvorfor nøgletallet kan variere en del fra år til år (se hvilke i tabel 11 i bilaget bagerst).

Antallet af unge med efterværn pr. 1.000 18-22-årige i 2016 varierer meget kommunerne imellem. Andelen af personer med efterværn spænder fra under ni pr. 1.000 18-22-årige i gennemsnit i de ti kommuner med færrest til 45 pr. 1.000 18-22-årige i gennemsnit i de ti kommuner med flest.

Rapport

Udgifter, brugere og enhedsudgifter på det specialiserede børn og unge- område

En analyse af kommunerne i Region Sjælland, 2014-2018

Hans Skov Kloppenborg og Søren Teglgård Jakobsen

Sammenfatning

Styregruppen for Rammeaftale Sjælland (RS17) har på baggrund af VIVEs tidligere benchmarking-analyser på det specialiserede socialområde i 2016, 2017 og 2018 besluttet at foretage en opdatering af analyserne som baggrund for fælles styringsinformation på området.

Analyserne i denne rapport giver viden om RS17-kommunernes udgifter, brugerandele og enhedsudgifter på det specialiserede børn og unge-område, fordelt på forskellige typer af sociale foranstaltninger. Rapporten opgør og sammenligner kommunernes udgifter pr. 0-22-årig indbygger i perioden 2014-2018. Desuden afdækkes og sammenlignes de enkelte kommuners *brugerandele*, dvs. antallet af brugere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, og *enhedsudgifter*, dvs. brugernes gennemsnitlige udgiftstyngde.

Analyseresultater – hovedkonklusioner

Overordnet set viser resultaterne, at den gennemsnitlige RS17-kommunes udgifter til det specialiserede børn og unge-område pr. 0-22-årig indbygger er steget (10 %) fra 2014 til 2018. I samme periode er andelen af foranstaltningsmodtagere steget lidt (3 %), ligesom også enhedsudgifterne til sociale foranstaltninger er steget blandt kommunerne i Region Sjælland (stigning på 5 %)¹. De udviklingstendenser, vi så i VIVEs tidligere benchmarkinganalyse af udviklingen i perioden 2014-2017 genfindes således i nærværende rapport, men tendenserne er stærkere for perioden 2014–2018.

Udgifter pr. 0-22-årig

Den regionale benchmarking viser, at udgiftsniveauet på det specialiserede børn og unge-område blandt kommunerne i Region Sjælland – set under ét – ligger over landsgennemsnittet. Samlet set bruger kommunerne i Region Sjælland 11.863 kr. pr. 0-22-årig indbygger på området i 2018. Landsgennemsnittet er 9.562 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Hvis man ser på de forskellige foranstaltningstyper, bruger kommunerne i Region Sjælland i 2018 færre penge pr. 0-22-årig på døgninstitutioner end landsgennemsnittet, men flere penge på familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder samt forebyggende foranstaltninger.

Fra 2014 til 2018 er de samlede udgifter til det specialiserede børn og unge-område steget med 9 % i kommunerne i Region Sjælland². Det er en udgiftsstigning, der er noget større end på landsplan (3 %) og i Region Hovedstaden (4 %). Stigningen i de samlede udgifter dækker over faldende udgifter til nogle foranstaltninger og stigende udgifter til andre. I Region Sjælland har der været faldende udgifter til anbringelser på døgninstitutioner, men stigende udgifter til især forebyggende foranstaltninger, men også anbringelser i familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes udgifter til det specialiserede børn og unge-område i 2018, både samlet set og fordelt på foranstaltninger. De samlede udgifter i 2018 varierer mellem RS17-kommunerne fra ca. 6.900 kr. til 24.400 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Kommunen med de højeste samlede udgifter pr. 0-22-årig indbygger har altså over tre gange så høje udgifter som kommunen med de laveste udgifter. Også på tværs af de forskellige foranstaltningstyper er der stor variation i kommunernes udgiftsniveauer.

¹ Det skal bemærkes, at udviklingen i andel foranstaltningsmodtagere og enhedsudgifter er opgjort eksklusiv Køge Kommune, fordi kommunen ikke har kunnet indberette valide oplysninger om brugertal for 2014. I beregningen af udviklingen i de samlede udgifter pr. 0-22-årig indbygger indgår Køge Kommune dog – derfor er der ikke fuld sammenhæng mellem udviklingerne i de forskellige resultater.

² Resultater vedrørende Region Sjællands udvikling i udgifter pr. 0-22-årig indbygger varierer en smule mellem den regionale og kommunale benchmarking. Det skyldes, at vi i stil med de tidligere benchmarkinganalyser for RS17 anvender vægtede gennemsnit for Region Sjælland i den regionale benchmarking, mens der i den kommunale benchmarking anvendes uvægtede gennemsnit.

Der er også forskelle mellem kommunerne i Region Sjælland, hvad angår udviklingen i udgifterne fra 2014 til 2018. I de enkelte kommuner har der været fald i de samlede udgifter på op til 18 % og stigninger på op til 45 %. Der har også været forskel på udgiftsudviklingen for de forskellige foranstaltningstyper i de enkelte kommuner i perioden. De fleste RS17-kommuner har haft faldende udgifter til døgninstitutioner (11 kommuner), men stigende udgifter til familiepleje og opholdssteder (13 kommuner) og til forebyggende foranstaltninger (12 kommuner).

Brugerandele – modtagere pr. 0-17-årig

I lighed med VIVEs seneste benchmarkinganalyse af udviklingen i perioden 2014-2017 er brugerandelene steget lidt på det specialiserede børn og unge-område i kommunerne i Region Sjælland, når vi ser på perioden 2014-2018. Der er således 3 % flere børn og unge i kommunerne i Region Sjælland, der i 2018 modtager en social foranstaltning, end det var tilfældet i 2014 (opgjort ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger).

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes brugerandele på det specialiserede børn og unge-område i 2018. Kommunen med flest foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) har ca. tre gange så mange modtagere som kommunen med færrest. De samlede brugerandele varierer fra 209 til 659 foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne inden for Region Sjælland. Der er desuden variation i kommunernes brugerandele i de enkelte foranstaltningstyper.

Der er ligeledes forskelle i udviklingen i brugerandelene fra 2014 til 2018 mellem kommunerne i Region Sjælland. 10 kommuner har haft stigende samlede brugerandele på området i perioden (opgjort ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger), fem har haft faldende brugerandele, mens brugerandelen i en enkelt kommune har været stabil. Der har i de enkelte kommuner været fald i den samlede brugerandel i sociale foranstaltninger (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) på op til 27 % og stigninger på op til 35 %. Der er desuden stor forskel på, hvordan udviklingen i brugerandelene i de forskellige tilbudstyper har været i de enkelte kommuner i perioden.

Enhedsudgifter – udgifter pr. modtager

Enhedsudgifterne på det specialiserede børn og unge-område i kommunerne i Region Sjælland er steget fra 2014 til 2018. I den gennemsnitlige RS17-kommune er enhedsudgifterne pr. foranstaltningsmodtager i alt (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) steget med 5 %. Denne tendens følger samme mønster, som VIVE fandt i den seneste benchmarkinganalyse af RS17-kommunerne for perioden 2014-2017.

Den kommunale benchmarking viser, at der er forskel på RS17-kommunernes enhedsudgifter på det specialiserede børn og unge-område i 2018. De samlede enhedsudgifter (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) varierer fra 286.000 kr. pr. foranstaltningsmodtager i den billigste kommune til 805.000 kr. i den dyreste kommune. Også på tværs af de enkelte foranstaltningstyper er der stor variation i kommunernes enhedsudgifter.

Der er ligeledes forskel på udviklingen i enhedsudgifterne i de enkelte kommuner i perioden 2014-2018. ti kommuner har haft stigende samlede enhedsudgifter på børn og unge-området (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) i perioden, mens seks kommuner har haft faldende enhedsudgifter. Der har i de enkelte kommuner været stigninger i de samlede enhedsudgifter på op til

88 %³ og fald på op til 33 %. Der har ligeledes været stor forskel på udviklingen i kommunernes enhedsudgifter til de forskellige foranstaltningstyper.

³ Den store stigning i enhedsudgifter på 88 % i Ringsted Kommune skyldes delvist, at kommunens indberettede brugertal for antal 0-17-årige modtagere af forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret, hvorfor udviklingen i kommunens enhedsudgifter fremstår større, end den reelt er.

1 Baggrund og formål

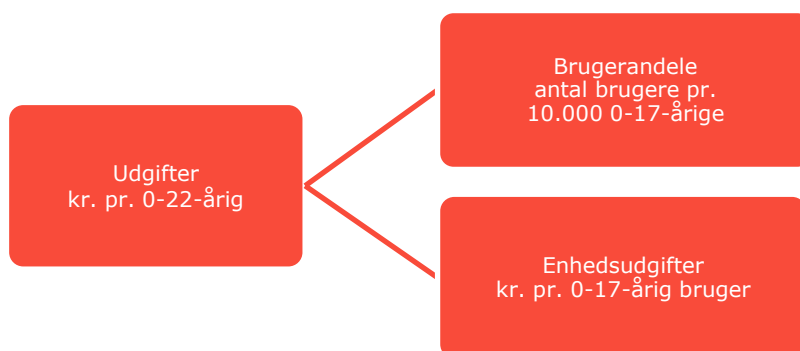
Kommunerne i Region Sjælland (RS17) har på baggrund af VIVEs benchmarkinganalyser af det specialiserede børn og unge-område fra 2016, 2017 og 2018 besluttet at foretage en opdatering af disse analyser som baggrund for fælles styringsinformation på området.

Kommunerne har blandt andet behov for opdateret viden om, hvilke kommuner inden for Region Sjælland der har relativt høje eller lave brugerandele og enhedsudgifter, og hvordan udgiftsniveauet for kommunerne i Region Sjælland – set under ét – ligger i forhold til niveauet i andre regioner.

Denne rapport giver viden om RS17-kommunernes udgifter, brugerandele og enhedsudgifter på det specialiserede børn og unge-område, fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Rapporten opgør og sammenligner først kommunernes udgifter pr. 0-22-årig indbygger i perioden 2014-2018. Derefter belyses kommunernes *brugerandele*, dvs. antallet af brugere pr. 10.000 0-17-årige, og *enhedsudgifter*, dvs. brugerens gennemsnitlige udgiftstyngde, i perioden 2014-2018.

Rapportens forskellige analyser og deres indbyrdes relationer er skitseret i Figur 1.1.

Figur 1.1 Fokus for rapportens forskellige analyser⁴

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

De spørgsmål, som undersøges i denne rapport, er:

- Hvor høje udgifter til det specialiserede børn og unge-område har kommunerne i Region Sjælland sammenlignet med hinanden og med kommuner i andre regioner? Hvordan er udgifterne fordelt på forskellige foranstaltningstyper?
- Hvordan har udgifterne udviklet sig over tid? Er der sket ændringer i udgifternes fordeling på forskellige ydelser og foranstaltninger?
- Hvor store brugerandele har kommunerne i Region Sjælland sammenlignet med hinanden? Hvordan er brugerne fordelt på forskellige foranstaltningstyper?
- Hvordan har brugerandelene udviklet sig over tid? Er der sket forskydninger fra nogle foranstaltninger til andre?
- Hvor høje enhedsudgifter har kommunerne i Region Sjælland sammenlignet med hinanden? Hvor høje er enhedsudgifterne til de forskellige foranstaltningstyper?
- Hvordan har enhedsudgifterne udviklet sig over tid? Er nogle foranstaltninger faldet eller steget mere i pris end andre?

⁴ Årsagerne til, at vi i nogle analyser har fokus på 0-22-årige borgere og i andre analyser på 0-17-årige, præsenteres og diskuteres i rapportens afsnit 3.1 og 4.1.

I rapportens analyser ser vi kommunerne i et myndighedsperspektiv, idet vi fokuserer på udgifter, enhedsudgifter og brugerandele, hvad angår de børn og unge, som kommunen har myndighedsansvar for.

Generelt skal det bemærkes, at rapportens opgørelser over udgifter, brugere og enhedsudgifter ikke er bedre end de udgiftskonteringer og indberetninger af brugertal, der ligger til grund for dem. VIVE har kun i et vist omfang haft mulighed for at tage højde for dette, hvilket der er taget forbehold for i rapporten.

Læsevejledning

Rapportens analyser er opdelt i tre kapitler:

- Kapitel 2 ser på udgifterne til børn og unge med særlige behov, opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Udgifterne opgøres i perioden 2014-2018 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland samt mellem Region Sjælland og de øvrige regioner.
- Kapitel 3 ser på brugerandele, opgjort som antal 0-17-årige brugere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere, fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Brugerandelene opgøres i perioden 2014-2018 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland.
- Kapitel 4 ser på enhedsudgifter, opgjort som udgifter pr. 0-17-årig bruger, fordelt på forskellige foranstaltningstyper. Enhedsudgifterne opgøres i perioden 2014-2018 og sammenlignes mellem kommunerne i Region Sjælland.

Hvert kapitel indeholder en kort beskrivelse af fremgangsmåden i analyserne.

2 Udgifter pr. 0-22-årig indbygger

2.1 Fremgangsmåde

I dette kapitel opgøres udgifterne til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger fordelt på tre overordnede foranstaltningstyper. Undersøgelsen bygger på kommunernes indberettede regnskabsoplysninger til Danmarks Statistik samt oplysninger om antallet af 0-22-årige indbyggere, ligeledes fra Danmarks Statistik. Vi opgør driftsudgifterne til de tre foranstaltningstyper efter de funktioner i den kommunale kontoplan, der fremgår af Tabel 2.1.

Tabel 2.1 Foranstaltningstyper og kontoplansafgrænsninger på børn og unge-området

Delområde	Foranstaltningstype	Udgift jf. kontoplanen
1	Anbringelser på døgninstitution inkl. sikrede institutioner	5.28.23 og 5.28.24
2	Anbringelser i plejefamilie og på socialpædagogisk opholdssted inkl. kommunale plejefamilier, slægts-/netværkspleje, kost-/efterskole og eget værelse mv.	5.28.20 og 5.28.22
3	Forebyggende foranstaltninger	5.28.21

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Ud over opdelingen på ovennævnte tre foranstaltningstyper opgøres også de samlede udgifter i alt til anbringelser og de samlede udgifter til børn og unge med særlige behov.

For 2018 opgøres desuden særskilte udgifter til henholdsvis familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder mv. Når vi undersøger udgiftsudviklingen 2014-2018 foretages denne opdeling ikke, fordi VIVEs tidligere analyser for RS17 viser, at nogle af kommunerne i Region Sjælland i årene 2014 og 2015 har konteret en væsentlig del af deres udgifter eller indtægter under funktion 5.28.20 på uautoriserede grupperinger (grp. 999). I 2015 var der fx to kommuner, der konterede væsentlige indtægter fra andre kommuner på uautoriserede grupperinger i et omfang, der svarede til henholdsvis 19 og 37 % af kommunernes samlede nettoudgifter på funktion 5.28.20. Det betyder, at en opgørelse af særskilte udgifter og enhedsudgifter for henholdsvis familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder vil kunne være misvisende for disse kommuner i disse år, fordi vi ikke ved, i hvilket omfang udgifterne og indtægterne på grp. 999 bør henregnes til hver af de to foranstaltningstyper. Fra 2016 og frem er familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder mv. adskilt på særskilte funktioner i den kommunale kontoplan, hvilket styrker mulighederne for at opgøre særskilte udgifter for de to foranstaltningstyper.

I rapportens analyser har vi fokus på de enkelte kommuners samlede udgiftsniveau på området uden skelen til, om udgifterne afholdes af kommunerne eller staten. Derfor opgøres udgifterne – som det også var tilfældet i VIVEs tidligere benchmarkinganalyser for RS17 – ekskl. statsrefusion.

Det skal bemærkes, at udgifter til efterværn til 18-22-årige indgår i opgørelserne. Det skal desuden bemærkes, at administrative myndighedsudgifter *ikke* indgår. Desuden er udgifter til rådgivning efter servicelovens § 11 ikke inkluderet, da de frem til og med 2014 er placeret på funktion 5.35.40 sammen med visse udgifter til hjælpemidler. Det er ikke muligt at udskille udgifterne til rådgivning, hvorfor de ikke indgår i undersøgelsen, hvilket de heller ikke gjorde i de tidligere benchmarkinganalyser,

som VIVE/KORA har lavet for RS17.⁵ I tråd med tidligere analyser indgår tabt arbejdsfortjeneste (§ 66a, stk.2) heller ikke i de opgjorte udgifter.

For at sikre sammenlignelighed med VIVEs tidligere analyser af det specialiserede børn og ungeområde blandt kommunerne i Region Sjælland indgår kommunernes udgifter til objektiv finansiering af socialtilsynene ikke. Bemærk dog, at kommunernes udgifter til objektiv finansiering af sikrede døgninstitutioner indgår i anbringelsesudgifterne.

I afsnit 2.2 sammenligner vi udgifterne i Region Sjælland – set under ét – med kommunerne i de fire øvrige regioner. I afsnit 2.3 sammenligner vi udgifterne i de 17 kommuner inden for Region Sjælland. I begge afsnit ser vi først på udgifterne pr. 0-22-årig i 2018 og dernæst på udviklingen i udgifterne i perioden 2014-2018.

2.2 Regional benchmarking: Region Sjælland sammenlignet med andre regioner

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor høje udgifter pr. 0-22-årig indbygger har kommunerne i Region Sjælland generelt i forhold til øvrige regioner?
- Hvordan er udgifterne sammensat på forskellige foranstaltningstyper i Region Sjælland i forhold til andre regioner?
- Har billedet ændret sig over tid? Er Region Sjælland blevet dyrere eller billigere pr. 0-22-årig indbygger sammenlignet med andre regioner? På hvilke foranstaltningstyper er eventuelle ændringer sket?

2.2.1 Udgifter 2018

Udgifter pr. 0-22-årig

Tabel 2.2 viser kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på forskellige foranstaltningstyper i de fem regioner i 2018.

Tabel 2.2 Kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov, fordelt på region, 2018 (kr. pr. 0-22-årig, vægtede gennemsnit)

	Døgninstitutioner	Familiepleje	Opholdssteder mv.	Familiepleje og opholdssteder mv. samlet	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Region Sjælland	1.785	3.015	2.944	5.959	7.744	4.119	11.863
Region Hovedstaden	2.210	1.716	1.678	3.394	5.604	3.959	9.563
Region Syddanmark	1.570	2.823	1.423	4.246	5.816	3.300	9.115
Region Midtjylland	1.957	2.285	969	3.255	5.212	3.048	8.260

⁵ Set i forhold til udgifterne på de inkluderede funktioner (jf. Tabel 2.1) udgjorde udgifterne på 5.35.40 ca. 4 % i RS17-kommunerne i 2014. De samlede udgifter til funktion 5.35.40 Rådgivning og rådgivningsinstitutioner steg med 13 mio. kr. fra 2010 til 2014 i kommunerne i Region Sjælland, set under ét. I samme periode faldt udgifterne til de inkluderede funktioner (jf. Tabel 2.1) med 160 mio. kr.

	Døgninstitutioner	Familiepleje	Opholdssteder mv.	Familiepleje og opholdssteder mv. samlet	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Region Nordjylland	1.898	3.375	1.878	5.252	7.151	3.222	10.372
Hele landet	1.924	2.432	1.653	4.085	6.009	3.553	9.562

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

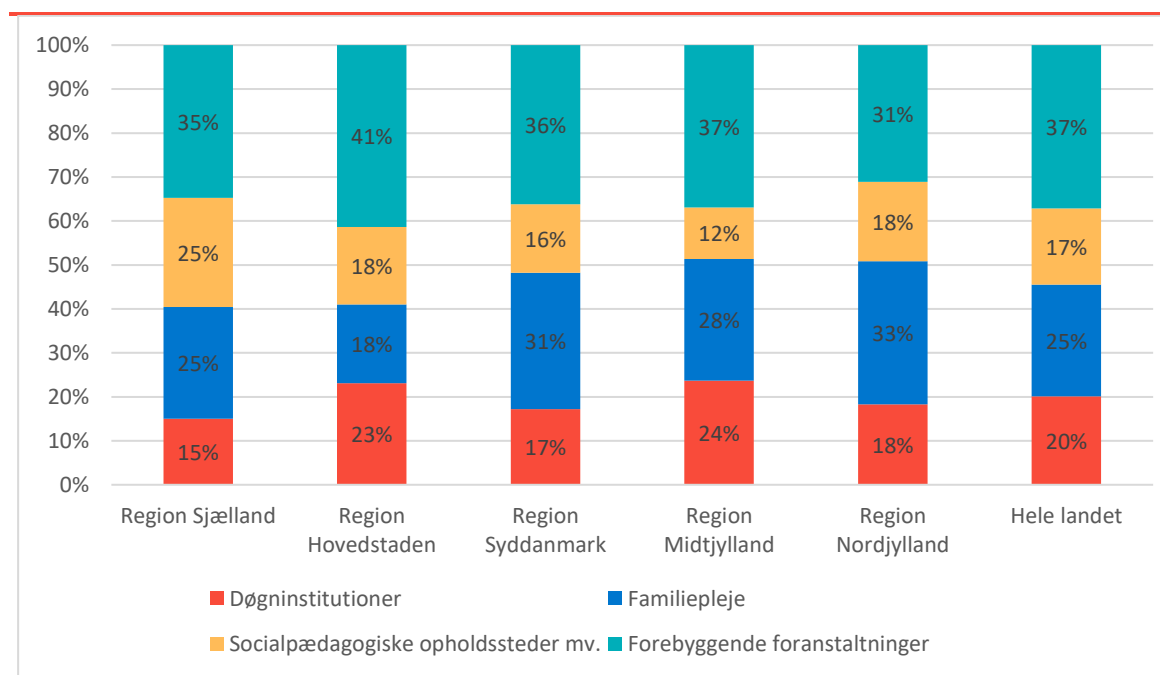
Det fremgår af tabellen, at der er en vis variation i udgifterne til børn og unge med særlige behov i 2018 på tværs af de fem regioner. Kommunerne i Region Sjælland bruger i alt 11.863 kr. pr. 0-22-årig indbygger på området. Udgiftsniveauet i Region Sjælland er dermed højere end i de fire øvrige regioner og landsgennemsnittet i 2018.

Tabel 2.2 viser også, hvor mange penge kommunerne i de forskellige regioner bruger pr. 0-22-årig indbygger i forskellige foranstaltningstyper i 2018. Det ses, at kommunerne i Region Sjælland har lavere udgifter pr. 0-22-årig til døgninstitutioner end landsgennemsnittet, mens udgifterne til forebyggende foranstaltninger og familiepleje og opholdssteder er højere end det landsgennemsnitlige niveau.

Udgifternes fordeling på foranstaltningstyper

Figur 2.1 viser fordelingen af de samlede udgifter på fire overordnede foranstaltningstyper blandt kommunerne i de fem regioner og hele landet. Det giver et billede af kommunernes prioritering af midler inden for det specialiserede børn og unge-område.

Figur 2.1 Procentvis fordeling på foranstaltningstyper af kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, opgjort pr. 0-22-årig indbygger og fordelt på region, 2018 (vægtede gennemsnit)

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Figuren viser, at en større del af udgifterne i kommunerne i Region Sjælland går til socialpædagogiske opholdssteder, end det er tilfældet på landsplan i 2018. Til gengæld går en lavere andel af udgifterne til døgninstitutioner, mens andelen af udgifterne, der anvendes på forebyggende foranstaltninger og familiepleje, er nogenlunde på samme niveau som landsgennemsnittet.

2.2.2 Udvikling i udgifterne, 2014-2018

Tabel 2.3 viser den procentvise udvikling i kommunernes udgifter i faste priser i perioden fra 2014 til 2018, opdelt på regioner og foranstaltningstyper.

Tabellen viser, at de samlede udgifter pr. 0-22-årig er steget mere blandt kommunerne i Region Sjælland (9 %), end det er tilfældet på landsplan (3 %). Det gælder for kommunerne i Region Sjælland såvel som på landsplan, at der er sket et markant fald i udgifterne til døgninstitutionsanbringelser pr. 0-22-årig. Kommunerne i Region Sjælland har til gengæld øget udgifterne pr. 0-22-årig til familiepleje og opholdssteder med 9 %, mens disse på landsplan blot er steget med en enkelt procent igennem perioden. Ligeledes er udgifterne til forebyggende foranstaltninger steget fra 2014 til 2018 blandt kommunerne i Region Sjælland. Denne tendens findes dog også på landsplan.

Tabel 2.3 Procentvis udvikling i kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger, fordelt på region, 2014-2018

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Region Sjælland	-7%	9%	5%	17%	9%
Region Hovedstaden	-14%	0%	-6%	21%	4%
Region Syddanmark	-16%	-4%	-7%	17%	0%
Region Midtjylland	-17%	4%	-5%	18%	2%
Region Nordjylland	-16%	-3%	-7%	6%	-3%
Hele landet	-14%	1%	-5%	18%	3%

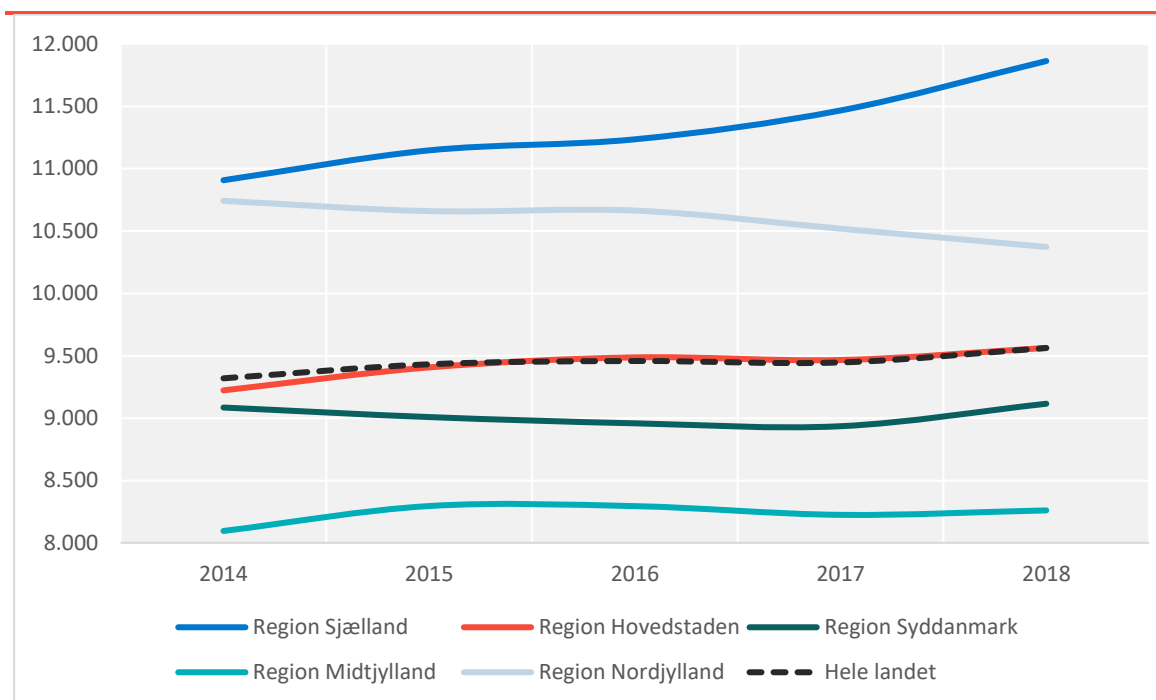
Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Figur 2.2 viser udviklingen i kroner og øre i kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger i perioden 2014 til 2018 opdelt på regioner. Det fremgår af figuren, at kommunerne i Region Sjælland har haft stødt stigende udgifter igennem hele perioden. I de øvrige regioner har udgiftsudviklingen derimod været nogenlunde stabil. Region Sjælland har i hele perioden de højeste udgifter, mens Region Midtjylland har de laveste.

Figur 2.2 Udviklingen i kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov, fordelt på region, 2014-2018 (2018-priser, kr. pr. 0-22-årig indbygger, vægtede gennemsnit)

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

2.3 Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor store forskelle er der mellem kommunerne i Region Sjælland på udgifterne til børn og unge med særlige behov, opgjort pr. 0-22-årig indbygger?
- Hvor store forskelle er der i udgifternes sammensætning på foranstaltningstyper inden for regionen? Er der forskel mellem kommunerne på, hvor udgiftstygden ligger?
- Hvordan har udgifterne ændret sig over tid? Er der forskel på udgifternes udvikling mellem kommunerne i Region Sjælland? Og er der forskel på tværs af foranstaltningstyper?

2.3.1 Udgifter 2018

Udgifter pr. 0-22-årig

Tabel 2.4 viser RS17-kommunernes udgifter til det specialiserede børn og unge-område pr. 0-22-årig indbygger, fordelt på foranstaltningstyper i 2018.

Tabel 2.4 RS17-kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov, 2018 (kr. pr. 0-22-årig, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutter	Familiepleje	Opholdssteder mv.	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Faxe	678	3.235	4.383	7.618	8.296	4.825	13.121
Greve	1.161	1.714	2.341	4.056	5.216	3.093	8.310
Guldborgsund	3.345	4.654	3.716	8.370	11.716	5.252	16.968
Holbæk	930	2.256	2.482	4.738	5.667	3.120	8.787
Kalundborg	2.105	4.001	3.795	7.796	9.901	3.738	13.639
Køge	1.398	2.195	2.588	4.783	6.181	4.240	10.421
Lejre	424	1.370	1.727	3.097	3.521	4.452	7.974
Lolland	2.700	9.629	5.261	14.890	17.590	6.815	24.405
Næstved	3.360	1.722	2.602	4.324	7.684	2.444	10.128
Odsherred	1.534	4.372	4.413	8.784	10.318	5.788	16.107
Ringsted	3.099	2.741	4.424	7.165	10.264	4.281	14.545
Roskilde	2.422	1.649	1.354	3.003	5.425	4.061	9.486
Slagelse	1.090	3.938	2.562	6.500	7.590	4.943	12.533
Solrød	528	852	1.673	2.525	3.053	3.817	6.871
Sorø	200	2.426	2.569	4.995	5.195	4.918	10.113
Stevns	1.639	3.056	2.853	5.909	7.548	4.164	11.711
Vordingborg	1.172	4.580	4.694	9.274	10.447	3.204	13.651
Region Sjælland	1.634	3.199	3.143	6.343	7.977	4.303	12.281

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

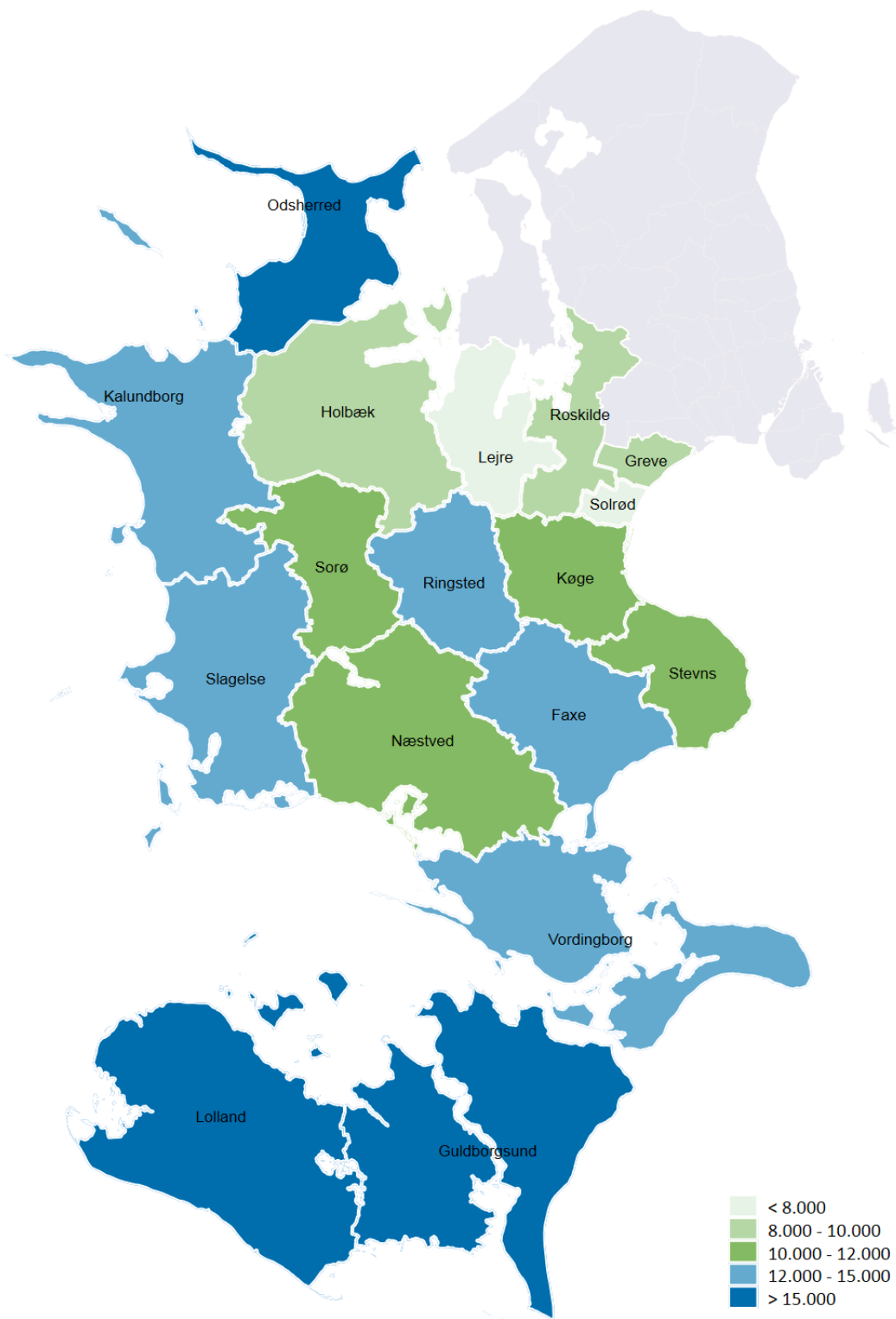
Tabellen viser overordnet, at en gennemsnitlig RS17-kommune bruger 12.281 kr. på anbringelser og forebyggende foranstaltninger pr. 0-22-årig indbygger i 2018⁶. De samlede udgifter i de enkelte kommuner varierer fra ca. 6.900 kr. pr. 0-22-årig indbygger til ca. 24.400 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Derudover viser tabellen følgende:

- En gennemsnitlig RS17-kommune anvender ca. 1.600 kr. pr. 0-22-årig på *døgninstitutionsanbringelser* i 2018. Udgifterne til døgninstitutioner varierer mellem kommunerne fra ca. 200-500 kr. pr. 0-22-årig indbygger til ca. 3.300 kr. pr. 0-22-årig indbygger.
- I en gennemsnitlig RS17-kommune er udgifterne til *familiepleje* ca. 3.200 kr. pr. 0-22-årig indbygger i 2018. Udgifterne varierer mellem kommunerne fra ca. 900 kr. og 9.600 kr. pr. 0-22-årig indbygger.
- I en gennemsnitlig RS17-kommune er udgifterne til *opholdssteder mv.* ca. 3.100 kr. pr. 0-22-årig indbygger. Kommunernes udgifter til opholdssteder mv. varierer mellem ca. 1.400 kr. og 5.300 kr. pr. 0-22-årig indbygger.
- Udgifterne til *forebyggende foranstaltninger* varierer mellem ca. 2.400 kr. og 6.800 kr. pr. 0-22-årig indbygger, mens gennemsnittet for RS17-kommunerne er ca. 4.300 kr. pr. 0-22-årig indbygger.

⁶ Dette tal er anderledes end de 11.863 kr. pr. 0-22-årig i Tabel 2.2. Det skyldes, at tallene i Tabel 2.4 er uvægtede gennemsnit, mens tallene i Tabel 2.2 er vægtede.

Forskellene mellem de 17 kommuners samlede udgifter pr. 0-22-årig indbygger i 2018 er illustreret på landkortet i Figur 2.3.

Figur 2.3 RS-17-kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, 2018 (kr. pr. 0-22-årig indbygger)

Anm.: Tekst
Note: Tekst
Kilde: Tekst

Udgifternes fordeling på foranstaltningstyper

Tabel 2.5 viser den procentvise fordeling af de enkelte kommuners samlede udgifter til området på de forskellige foranstaltningstyper. Det giver et billede af forskellene i kommunernes prioritering af midler inden for det specialiserede børn og unge-område i 2018.

Tabel 2.5 Procentvis fordeling på foranstaltningstyper af RS17-kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, 2018 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

kom	Døgninstitutioner	Familiepleje	Opholdssteder mv.	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Faxe	5%	25%	33%	58%	63%	37%	100%
Greve	14%	21%	28%	49%	63%	37%	100%
Guldborgsund	20%	27%	22%	49%	69%	31%	100%
Holbæk	11%	26%	28%	54%	64%	36%	100%
Kalundborg	15%	29%	28%	57%	73%	27%	100%
Køge	13%	21%	25%	46%	59%	41%	100%
Lejre	5%	17%	22%	39%	44%	56%	100%
Lolland	11%	39%	22%	61%	72%	28%	100%
Næstved	33%	17%	26%	43%	76%	24%	100%
Odsherred	10%	27%	27%	55%	64%	36%	100%
Ringsted	21%	19%	30%	49%	71%	29%	100%
Roskilde	26%	17%	14%	32%	57%	43%	100%
Slagelse	9%	31%	20%	52%	61%	39%	100%
Solrød	8%	12%	24%	37%	44%	56%	100%
Sorø	2%	24%	25%	49%	51%	49%	100%
Stevns	14%	26%	24%	50%	64%	36%	100%
Vordingborg	9%	34%	34%	68%	77%	23%	100%
Region Sjælland	13%	24%	26%	50%	63%	37%	100%

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Tabellen viser overordnet, at den gennemsnitlige RS17-kommune i 2017 anvender ca. to tredjedele af udgifterne til det samlede område på anbringelser og ca. en tredjedel på forebyggende foranstaltninger. Anbringelsesudgifternes andel af de samlede udgifter varierer mellem kommunerne fra ca. 45 % til ca. 75 %. Tilsvarende varierer den andel, som udgifterne til forebyggende foranstaltninger udgør af de samlede udgifter, mellem ca. 25 % og 55 %.

Derudover viser tabellen følgende:

- Den gennemsnitlige RS17-kommune anvender 13 % af de samlede udgifter på *døgninstitutionsanbringelser*. Denne andel varierer mellem kommunerne fra 2-5 % til 33 %.
- Den gennemsnitlige RS17-kommune anvender 24 % af de samlede udgifter på *familiepleje*. Denne andel varierer mellem kommunerne fra 12 % til 39 %.
- Den gennemsnitlige RS17-kommune anvender 26 % af de samlede udgifter på *opholdssteder mv.* Denne andel varierer mellem kommunerne fra 14 % til 34 %.

2.3.2 Udvikling i udgifterne 2014-2018

Tabel 2.6 viser den procentvise udvikling i faste priser fra 2014 til 2018 i RS17-kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig, fordelt på foranstaltningstyper.

Tabel 2.6 Procentvis udvikling i RS17-kommunernes udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig, 2014-2018 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland, faste priser)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger	I alt
Faxe	-58%	95%	51%	36%	45%
Greve	-28%	15%	2%	-6%	-1%
Guldborgsund	58%	-7%	5%	24%	10%
Holbæk	-14%	-19%	-18%	-15%	-17%
Kalundborg	38%	0%	7%	15%	9%
Køge	2%	15%	12%	38%	21%
Lejre	-74%	-14%	-33%	22%	-11%
Lolland	11%	12%	11%	46%	19%
Næstved	6%	0%	2%	-8%	0%
Odsherred	-2%	7%	6%	18%	10%
Ringsted	103%	28%	44%	17%	35%
Roskilde	11%	10%	10%	-1%	5%
Slagelse	-58%	45%	7%	116%	33%
Solrød	-77%	17%	-32%	-3%	-18%
Sorø	-84%	1%	-16%	23%	-1%
Stevns	-21%	23%	10%	8%	9%
Vordingborg	-12%	9%	6%	-1%	4%
Region Sjælland	-12%	11%	6%	18%	10%

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Tabellen viser overordnet, at de samlede udgifter til børn og unge med særlige behov er steget med 10 % i den gennemsnitlige RS17-kommune i perioden 2014-2018. Det dækker dog over en stor spredning mellem kommunerne fra et fald i de samlede udgifter på 18 % til en stigning på op til 45 %.

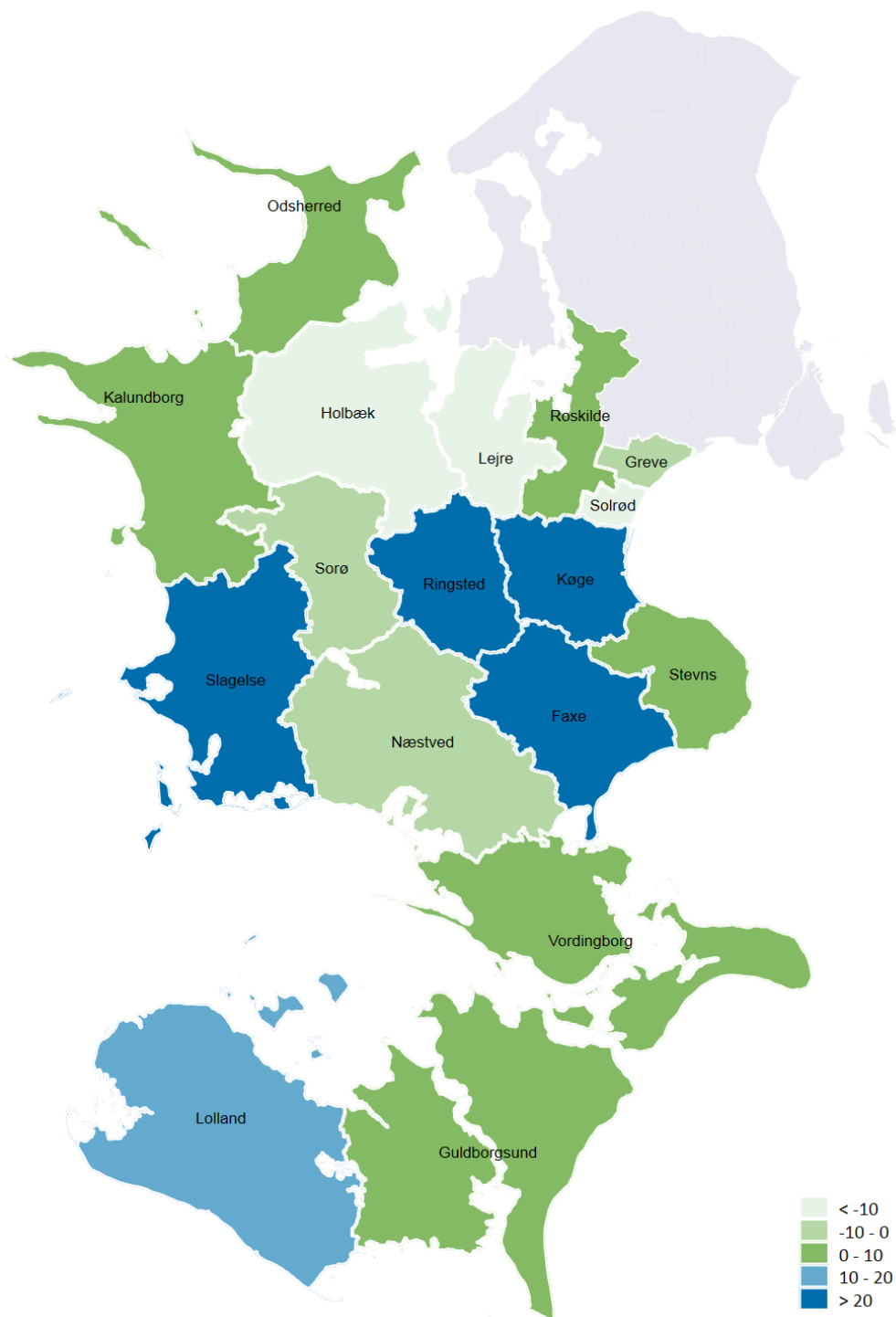
Derudover viser tabellen følgende:

- I den gennemsnitlige RS17-kommune er udgifterne til *døgninstitutionsanbringelser* faldet med 12 % i perioden 2014-2018. Det dækker over en markant spredning mellem kommunerne fra fald på op til 84 % og stigninger på op til 103 %.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er udgifterne til *familiepleje og socialpædagogiske opholdssteder mv.* steget med 11 % i perioden 2014-2018. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 19 % og stigninger på op til 95 %.

- I den gennemsnitlige RS17-kommune er udgifterne til *forebyggende foranstaltninger* steget med 18 % i perioden 2014-2018. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 15 % og stigninger på op til 116 %.

Forskellene i udviklingen i de 17 kommuners samlede udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22-årig indbygger er illustreret på landkortet i Figur 2.4.

Figur 2.4 Procentvis udvikling i RS17-kommunernes samlede udgifter til børn og unge med særlige behov, 2014-2018 (faste priser)

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Udvikling i udgifternes fordeling på foranstaltningstyper

Udviklingen i fordelingen af midler inden for det specialiserede børn og unge-område fra 2014 til 2018 i de enkelte kommuner er vist i Tabel 2.7.

Tabel 2.7 Udvikling i fordelingen af RS17-kommunernes udgifter på foranstaltninger til børn og unge med særlige behov, 2014-2018 (procentpoint, uvægtede gennemsnit for Region Sjælland, faste priser)

	Døgninstitutioner	Familiepleje og opholdssteder mv.	Anbragte i alt	Forebyggende foranstaltninger
Faxe	-13%	15%	2%	-2%
Greve	-5%	7%	2%	-2%
Guldborgsund	6%	-9%	-3%	3%
Holbæk	0%	-1%	-1%	1%
Kalundborg	3%	-5%	-2%	2%
Køge	-3%	-2%	-5%	5%
Lejre	-13%	-2%	-15%	15%
Lolland	-1%	-4%	-5%	5%
Næstved	2%	0%	2%	-2%
Odsherred	-1%	-1%	-3%	3%
Ringsted	7%	-3%	4%	-4%
Roskilde	1%	1%	3%	-3%
Slagelse	-19%	4%	-15%	15%
Solrød	-20%	11%	-9%	9%
Sorø	-10%	1%	-9%	9%
Stevns	-5%	6%	0%	0%
Vordingborg	-2%	3%	1%	-1%
Region Sjælland	-3%	1%	-2%	2%

Anm.: Tekst

Note: Tekst

Kilde: Tekst

Tabellen viser overordnet, at i den gennemsnitlige RS17-kommune udgør udgifterne til forebyggende foranstaltninger en lidt større del af de samlede udgifter i 2018, end det var tilfældet i 2014 – en stigning på 2 procentpoint. Omvendt er anbringelsesudgifternes andel af de samlede udgifter faldet tilsvarende 2 procentpoint i den gennemsnitlige RS17-kommune.

3 Brugerandele blandt de 0-17-årige

3.1 Fremgangsmåde

Undersøgelsen opgør brugerandele som antallet af modtagere af forskellige foranstaltningstyper pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i perioden 2014 til 2018. Brugerandelen afspejler en blanding af den enkelte kommunes serviceniveau og dens udgiftsbehov, dvs. borgernes behov for hjælp og støtte. Brugerandelene opgøres som antallet af børn, der i løbet af det pågældende år har modtaget forskellige foranstaltningstyper. Følgende brugerandele opgøres:

- Andel 0-17-årige anbragt i døgninstitutioner inkl. sikrede institutioner
- Andel 0-17-årige anbragt i plejefamilier inkl. kommunale plejefamilier og slægts-/netværkspleje
- Andel 0-17-årige anbragt på socialpædagogiske opholdssteder inkl. kost-/efterskole og eget værelse
- Andel 0-17-årige, der modtager individrettede forebyggende foranstaltninger
- Andel 0-17-årige, der modtager familierettede forebyggende foranstaltninger
- 18-22-årige modtagere af efterværn som andel af det samlede antal foranstaltningsmodtagere.

Derudover opgøres brugerandele for henholdsvis anbringelser i alt (døgninstitutioner + plejefamilier/opholdssteder) og for sociale foranstaltninger i alt (anbringelser + forebyggende foranstaltninger).

I det følgende opgør vi det samlede antal modtagere af sociale foranstaltninger både inkl. og ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger. For at understøtte en sammenligning med resultaterne fra de benchmarkinganalyser, som VIVE/KORA tidligere har lavet for RS17, kommenterer vi dog primært på det samlede antal foranstaltningsmodtagere ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger.

Det skal bemærkes, at modtagere af forebyggende foranstaltninger, tildelt efter servicelovens § 11, ikke indgår i opgørelserne. Det skyldes først og fremmest, at udgifterne til disse indsatser, som nævnt i afsnit 2.1 ikke kan inkluderes i undersøgelsen for 2014, men også, at § 11-indsatserne ikke indgik i VIVEs tidligere benchmarkinganalyser for RS17. Derfor indgår disse foranstaltninger heller ikke på brugersiden i nærværende analyser. Som det var tilfældet i VIVEs tidligere benchmarkinganalyser for RS17 indgår kommunernes modtagere af forebyggende foranstaltninger efter servicelovens §§ 83, 84 og 86 i medfør af § 44 ikke i opgørelserne af kommunernes brugerandele⁷.

I analyserne har vi fokus på kommunerne i et myndighedsperspektiv. Det betyder, at de opgjorte brugerandele (og senere enhedsudgifter) vedrører de børn og unge, som kommunerne er handlekommune for (ikke bopæls- eller betalingskommune).

Det er desuden væsentligt at være opmærksom på, at der i analyserne er fokus på antallet af foranstaltningsmodtagere i løbet af det pågældende år. Det betyder, at når vi i det følgende opgør brugerandele, så vil antallet af anbragte og modtagere af forebyggende foranstaltninger summere til mere end antallet af foranstaltningsmodtagere i alt. For eksempel var der i løbet af 2015 på landsplan ca. 18 % af de 0-17-årige, som var anbragt, der også modtog en individrettet forebyggende foranstaltning. Ligeledes har et lille antal børn og unge været anbragt i forskellige anbringelsestyper

⁷ For at give en fornemmelse af hvilket omfang foranstaltningerne i medfør af § 44 har, har vi bedt de sjællandske kommuner om at oplyse, hvor mange modtagere af disse foranstaltninger, de havde i 2018. En analyse af disse tal viser, at opgørelsen af foranstaltningsmodtagere i alt inklusive familierettede forebyggende foranstaltninger ville være ca. 10 % højere for den gennemsnitlige RS17-kommune, hvis modtagere af foranstaltninger i medfør af § 44 indgik i beregningen.

inden for samme år, hvorfor de to anbringelsestyper kan summere til mere end antallet af anbragte i alt. De inkluderede foranstaltningstyper er uddybet i Bilagstabel 1.1.

Mens vi i kapitel 2 så på udgifter pr. 0-22-årig indbygger, ser vi i kapitel 3 og 4 på brugerandele og enhedsudgifter for de 0-17-årige i kommunerne. Dette fokus på de 0-17-årige foranstaltningsmodtagere er i overensstemmelse med fremgangsmåden i de tidligere benchmarkinganalyser af det specialiserede børn og unge-område, som VIVE (tidligere KORA) har lavet for RS17. I særskilte afsnit undersøger vi dog, hvilken betydning det har for resultaterne, hvis modtagere af efterværn indgår i de beregnede brugerandele.

VIVE har indsamlet oplysninger om antallet af modtagere af forskellige foranstaltningstyper i 2018 fra de 17 kommuner i Region Sjælland via et registreringsark med dertilhørende vejledning. Kommunerne har desuden fået tilsendt de brugertal for perioden 2014–2017, som VIVE lagde til grund for den seneste benchmarkinganalyse for RS17. Disse brugertal er tidligere blevet godkendt af kommunerne, men blev fremsendt igen for at kommunerne kunne lave et ekstra kvalitetstjek af de oplysninger, som indgår i denne rapports analyser.

VIVE har derefter lavet en screening af kommunernes brugertal med henblik på at opdage eventuelle fejl og mangler i indberetningerne, herunder store udsving i forhold til de tidligere godkendte brugertal. På den baggrund har VIVE været i dialog med nogle få kommuner for at kvalitetssikre analysens datagrundlag. Generelt skal det dog bemærkes, at rapportens opgørelser over udgifter, brugere og enhedsudgifter ikke er bedre end de udgiftskonteringer og indberetninger af brugertal, der ligger til grund for dem, og at VIVE kun i et vist omfang har haft mulighed for at tage højde for dette.

For Køge Kommune gælder det, at det ikke har været muligt for kommunen at indsende retvisende brugertal for 2014. Køge Kommune indgår derfor ikke i rapportens analyser af udviklingen i kommunernes brugerandele og enhedspriser i perioden 2014-2018. For Ringsted Kommune gælder det, at antallet af registrerede modtagere af forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret. Det betyder, at nogle af brugerandelene for Ringsted Kommune er underestimeret, mens nogle af enhedsudgifterne omvendt vil være overestimeret i et vist omfang.

3.2 Kommunal benchmarking: sammenligning af kommunerne i Region Sjælland

I dette afsnit belyses følgende spørgsmål:

- Hvor mange 0-17-årige foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere har de enkelte kommuner i Region Sjælland?
- Hvor store forskelle er der på fordelingen af foranstaltningsmodtagere på forskellige foranstaltningstyper?
- Har billedet ændret sig fra 2014 til 2018? Er brugerandelene steget eller faldet, og er der forskel på foranstaltningstyper?

3.2.1 Brugerandele 2018

Tabel 3.1 viser, hvor mange 0-17-årige i kommunerne i Region Sjælland der modtog forskellige foranstaltningstyper i 2018, opgjort pr. 10.000 0-17-årige indbyggere.⁸

Tabel 3.1 Antal 0-17-årige foranstaltningmodtagere pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne i Region Sjælland, 2018 (vægtet gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner inkl. sikrede institutioner	Plejefamilier	Socialpædagogiske opholdssteder	Anbragte i alt	Individerettede forebyggende foranstaltninger	Familierettede forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningmodtagere i alt ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningmodtagere i alt inkl. familierettede forebyggende foranstaltninger
Faxe	18	99	67	183	113	246	209	521
Greve	16	44	37	88	201	133	270	340
Guldborgsund	44	144	71	259	216	329	474	804
Holbæk	10	76	54	132	109	295	323	449
Kalundborg	26	117	57	193	161	251	354	559
Køge	19	79	60	158	382	114	469	490
Lejre	3	34	51	79	224	162	270	282
Lolland	30	264	68	363	351	967	659	1204
Næstved	43	64	65	156	74	224	219	389
Odsherred	20	126	68	197	298	299	438	504
Ringsted	38	72	75	171	89	249	264	434
Roskilde	27	55	24	101	182	321	223	345
Slagelse	18	113	60	181	143	322	298	447
Solrød	11	34	42	87	144	153	231	385
Sorø	8	67	34	109	214	340	291	526
Stevns	19	93	56	160	242	279	314	458
Vordingborg	19	138	83	239	77	330	316	646
Region Sjælland	22	95	57	168	189	295	331	517

Anm.: Tekst

Note: Samme barn kan modtage flere forskellige foranstaltningstyper i løbet af det samme år. For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret.

Kilde: Tekst

Tabellen viser, at der i den gennemsnitlige RS17-kommune er 331 0-17-årige foranstaltningmodtagere (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2018. Det dækker over en variation mellem kommunerne fra en brugerandel på 209 til 659 foranstaltningmodtagere pr. 10.000 0-17-årige.

⁸ En oversigt over det samlede antal modtagere af forskellige foranstaltningstyper i de enkelte kommuner i 2018 kan ses i Bilagstabel 1.2.

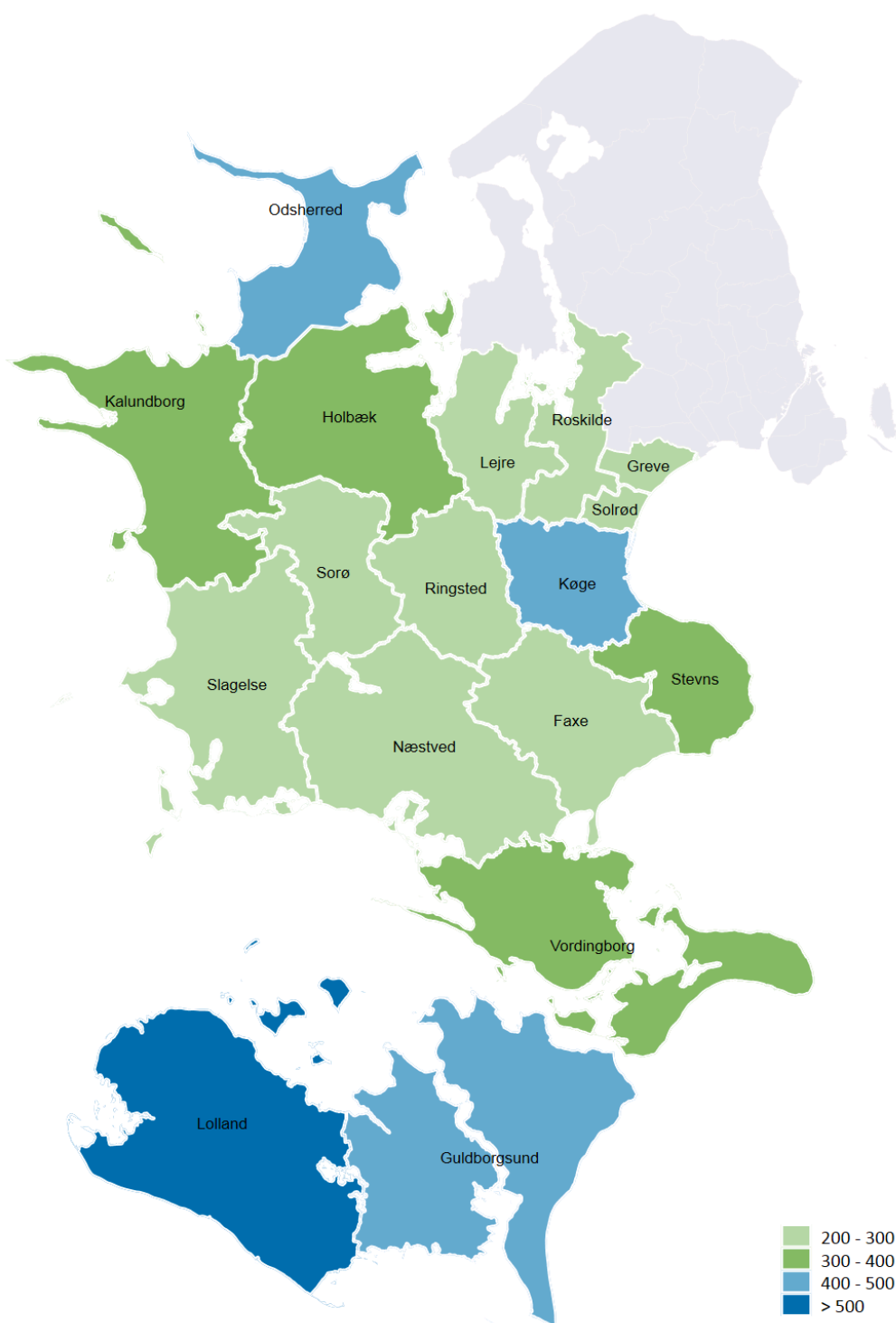
Som nævnt i afsnit 3.1 kommenteres der i denne rapport primært på det samlede foranstaltningsmodtagere eksklusive modtagere af familierettede forebyggende foranstaltninger. Det er dog værd at bemærke, at kommunernes interne rangorden i nogle tilfælde er meget forskellig afhængig af, om de familierettede forebyggende foranstaltninger inkluderes eller ekskluderes. Faxe Kommune er fx den kommune, som optræder med det laveste antal foranstaltningsmodtagere ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger, men har det sjette højeste antal foranstaltningsmodtagere inkl. familierettede forebyggende foranstaltninger.

Derudover viser tabellen følgende:

- I den gennemsnitlige RS17-kommune er der i 2018 22 0-17-årige, som er anbragt på *døgninstitutioner* pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra 3 til 44 døgninstitutionsanbragte pr. 10.000 0-17-årige.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er der i 2018 95 0-17-årige, som er anbragt i *plejefamilie* pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. Det dækker over en variation mellem kommunerne fra 34 til 264 anbragte pr. 10.000 0-17-årige.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er der i 2018 57 0-17-årige, som er anbragt på *socialpædagogiske opholdssteder mv.* pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra 24 til 83 anbragte pr. 10.000 0-17-årige.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er der i 2018 samlet set 168 anbragte i alt 0-17-årige pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra 79 til 363 anbragte pr. 10.000 0-17-årige.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er der i 2018 189 0-17-årige modtagere af *individrettede forebyggende foranstaltninger* pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra 74 til 382 modtagere pr. 10.000 0-17-årige.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er der i 2018 295 0-17-årige modtagere af *familierettede forebyggende foranstaltninger* pr. 10.000 0-17-årige indbyggere. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra 114 til 967 modtagere pr. 10.000 0-17-årige.

Forskellene på de 17 kommuners samlede antal foranstaltningsmodtagere ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2018 er illustreret på landkortet i Figur 3.1.

Figur 3.1 Antal 0-17-årige foranstaltningsmodtagere (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i kommunerne i Region Sjælland, 2018

Anm.: Tekst

Note: For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret.

Kilde: Tekst

Efterværn

Tabel 3.2 viser antallet af 18-22-årige modtagere af efterværn som andel af det samlede antal 0-22-årige foranstaltningmodtagere i kommunerne (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) i 2018.

Tabel 3.2 Antal 18-22-årige modtagere af efterværn (døgnophold og/eller personrettet forebyggende foranstaltning) som andel af det samlede antal 0-22-årige foranstaltningmodtagere i 2018 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland), procent

Modtagere af efterværn som andel af det samlede antal foranstaltningmodtagere	
Faxe	16%
Greve	16%
Guldborgsund	20%
Holbæk	26%
Kalundborg	27%
Køge	16%
Lejre	16%
Lolland	10%
Næstved	17%
Odsherred	24%
Ringsted	24%
Roskilde	32%
Slagelse	22%
Solrød	16%
Sorø	24%
Stevns	15%
Vordingborg	23%
Region Sjælland	20%

Anm.: Tekst

Note: For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret.

Kilde: Tekst

Tabellen viser, at i den gennemsnitlige RS17-kommune er der 20 % af det samlede antal 0-22-årige foranstaltningmodtagere, der er i efterværn i 2018. Det dækker over en variation mellem kommunerne fra 10 % til 32 % af det samlede antal foranstaltningmodtagere.

3.2.2 Udvikling i brugerandele 2014-2018

I dette afsnit kigger vi på, hvordan brugerandelene på det specialiserede børn og unge-område har udviklet sig i de enkelte kommuner i Region Sjælland. Tabel 3.3 viser den procentvise udvikling i kommunernes brugerandele i perioden fra 2014 til 2018 opdelt på forskellige foranstaltningstyper.

Tabel 3.3 Procentvis udvikling i andel 0-17-årige foranstaltningmodtagere i de 17 kommuner i Region Sjælland, 2014-2018 (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	Døgninstitutioner inkl. sikrede institutioner	Plejefamilier	Socialpædagogiske opholdssteder	Anbragte i alt	Individerettede forebyggende foranstaltninger	Familierettede forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningmodtagere i alt ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger	Foranstaltningmodtagere i alt inkl. familierettede forebyggende foranstaltninger
Faxe	13%	51%	100%	59%	48%	42%	9%	47%
Greve	-42%	-24%	7%	19%	-8%	11%	-6%	0%
Guldborgsund	46%	-4%	-15%	-2%	-12%	-44%	-7%	-27%
Holbæk	-43%	-25%	-39%	36%	-15%	-15%	5%	-12%
Kalundborg	-7%	0%	1%	-7%	18%	51%	8%	33%
Køge								
Lejre	-65%	98%	69%	38%	50%	-7%	35%	13%
Lolland	53%	0%	-24%	-3%	35%	139%	15%	46%
Næstved	10%	17%	91%	23%	-17%	26%	2%	14%
Odsherred	-54%	33%	33%	0%	-13%	33%	-13%	-22%
Ringsted	6%	-10%	22%	12%	-63%	-29%	-27%	-23%
Roskilde	-25%	5%	-23%	13%	27%	106%	0%	11%
Slagelse	-49%	5%	53%	6%	6%	60%	9%	12%
Solrød	-42%	119%	138%	66%	23%	9%	24%	47%
Sorø	-36%	-4%	-30%	11%	54%	26%	20%	24%
Stevns	-38%	84%	73%	40%	62%	113%	24%	36%
Vordingborg	54%	8%	46%	21%	-52%	94%	-12%	22%
Region Sjælland	-15%	8%	16%	5%	4%	29%	3%	9%

Anm.: Tekst

Note: Samme barn kan have modtaget flere forskellige foranstaltningstyper. For Køge Kommune gælder det, at data for 2014 er fejlbehæftet, hvorfor Køge Kommune ikke indgår i tabellen. For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret, hvorfor kommunens udvikling i tabellens fire sidste kolonner fremstår større, end den reelt er.

Kilde: Tekst

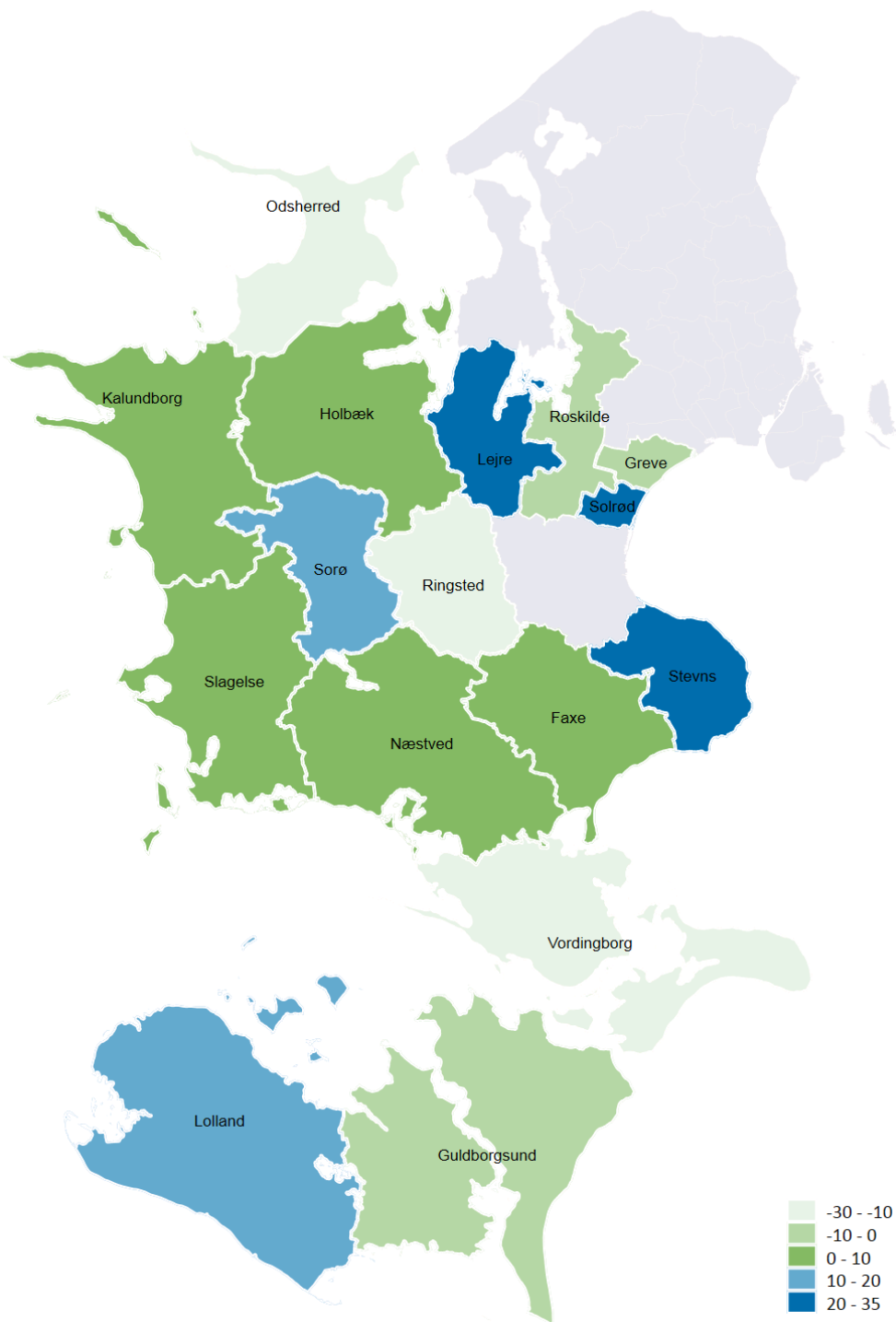
Tabellen viser overordnet, at den samlede andel 0-17-årige, der modtager sociale foranstaltninger (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) i den gennemsnitlige RS17-kommune, er steget med 3 % fra 2014 til 2018. Det dækker over en variation mellem kommunerne fra fald i den samlede brugerandel på 27 % til stigninger på 35 %.

Derudover viser tabellen følgende:

- I den gennemsnitlige RS17-kommune er andelen af 0-17-årige, som er anbragt på *døgninstitutioner*, faldet med 15 %. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 65 % og stigninger på op til 54 %. Det skal dog bemærkes, at der i nogle kommuner kun er relativt få døgninstitutionsanbragte, hvilket betyder, at til- og afgang af få personer kan påvirke den procentvise udvikling betragteligt. Eksempelvis dækker faldet i brugerandelen i Lejre Kommune på 65 % over, at der i 2018 er 4 færre anbragte på døgninstitution end i 2014.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er andelen af 0-17-årige, som er anbragt i *plejefamilier*, steget med 8 % fra 2014 til 2018. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 25 % og stigninger på op til 119 %.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er andelen af 0-17-årige, som er anbragt på *socialpædagogiske opholdssteder mv.* steget med 16 %. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 39 % og stigninger på op til 138 %.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er den *samlede andel anbragte* 0-17-årige steget med 5 %. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 36 % og stigninger på op til 66 %.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er andelen af 0-17-årige, som modtager *individrettede forebyggende foranstaltninger*, steget med 4 %. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 63 % og stigninger på op til 62 %.
- I den gennemsnitlige RS17-kommune er andelen af 0-17-årige, som modtager *familierettede forebyggende foranstaltninger*, steget med 29 %. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 44 % og stigninger på op til 139 %.

Forskellene i udviklingen i de 17 kommuners samlede andel 0-17-årige foranstaltningsmodtagere ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger er illustreret på landkortet i Figur 3.2.

Figur 3.2 Procentvis udvikling i andel 0-17-årige foranstaltningmodtagere i RS17-kommunerne, 2014-2018

Anm.: Tekst

Note: For Køge Kommune gælder det, at data for 2014 er fejlbehæftet, hvorfor Køge Kommune ikke indgår i figuren. For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret, hvorfor kommunens udvikling fremstår større, end den reelt er.

Kilde: Tekst

Tabel 3.4 viser kommunernes samlede brugerandel (ekskl. familierettede forebyggende foranstaltninger) i 2014 og 2018, indekseret i forhold til gennemsnittet for kommunerne i Region Sjælland i det pågældende år.

Tabel 3.4 Antal 0-17-årige foranstaltningsmodtagere i alt i kommunerne i Region Sjælland, opgjort pr. 10.000 0-17-årige indbyggere i 2014 og 2018, samt indekseret i forhold til regionsgennemsnittet (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

		2014	2018
Region Sjælland	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	313	322
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	100	100
Faxe	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	192	209
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	61	65
Greve	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	286	270
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	91	84
Guldborgsund	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	509	474
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	162	147
Holbæk	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	307	323
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	98	100
Kalundborg	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	327	354
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	104	110
Køge	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige		469
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)		145
Lejre	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	200	270
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	64	84
Lolland	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	575	659
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	183	205
Næstved	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	215	219
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	69	68
Odsherred	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	504	438
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	161	136
Ringsted	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	363	264
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	116	82
Roskilde	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	224	223
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	71	69
Slagelse	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	274	298
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	88	93
Solrød	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	187	231
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	60	72
Sorø	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	242	291
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	77	90
Stevns	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	253	314
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	81	97
Vordingborg	Antal foranstaltningsmodtagere pr. 10.000 0-17-årige	358	316
	Indekseret (regionsgennemsnit = 100)	114	98

Anm.: Tekst

Note: For Køge Kommune gælder det, at data for 2014 er fejlbehæftet, hvorfor Køge Kommune ikke indgår i tabellen for 2014 eller i regionsgennemsnittet for både 2014 og 2018. For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret, hvorfor kommunens udvikling fremstår større, end den reelt er.

Kilde: Tekst

Tallene i Tabel 3.4 giver et billede af, hvordan den enkelte kommunes samlede brugerandel har udviklet sig fra 2014 til 2018, set i forhold til gennemsnittet for kommunerne i Region Sjælland. Hvis den enkelte kommunes indekstal er højere i 2018 end i 2014, indikerer det, at kommunens brugerandel er steget mere end i den gennemsnitlige RS17-kommune i løbet af perioden. Hvis en kommunes indekstal omvendt er lavere i 2018 end i 2014, indikerer det, at kommunens brugerandel er faldet eller steget mindre end i den gennemsnitlige RS17-kommune. I ni kommuner er brugerandelen steget mere end i en gennemsnitlig RS17-kommune, mens den i syv kommuner er faldet eller steget mindre end regionsgennemsnittet.

Efterværn

Tabel 3.5 viser udviklingen i antallet af 18-22-årige modtagere af efterværn (døgnophold eller individrettet forebyggende foranstaltning) som andel af det samlede antal 0-22-årige foranstaltningsmodtagere fra 2014 til 2018.

Tabel 3.5 Udviklingen 2014-2018 i antallet af 18-22-årige modtagere af efterværn (døgnophold og/eller personrettet forebyggende foranstaltning) som andel af det samlede antal 0-22-årige foranstaltningsmodtagere (uvægtede gennemsnit for Region Sjælland)

	2014	2018	Udvikling i procentpoint (2014-2018)
Faxe	23%	16%	-7%
Greve	13%	16%	3%
Guldborgsund	16%	20%	3%
Holbæk	33%	26%	-6%
Kalundborg	16%	27%	11%
Køge		16%	
Lejre	11%	16%	6%
Lolland	14%	10%	-4%
Næstved	15%	17%	2%
Odsherred	15%	24%	8%
Ringsted	16%	24%	8%
Roskilde	29%	32%	3%
Slagelse	20%	22%	2%
Solrød	13%	16%	3%
Sorø	20%	24%	4%
Stevns	18%	15%	-3%
Vordingborg	30%	23%	-7%
Region Sjælland	19%	20%	2%

Anm.: Tekst

Note: For Køge Kommune gælder det, at data for 2014 er fejlbehæftet, hvorfor Køge Kommune ikke indgår i tabellen for 2014 eller i regionsgennemsnittet for både 2014 og 2018. For Ringsted Kommune gælder det, at brugertal for forebyggende foranstaltninger i 2018 er underestimeret.

Kilde: Tekst

Tabellen viser, at efterværnsmodtagernes andel af det samlede antal foranstaltningsmodtagere er steget med 2 procentpoint i den gennemsnitlige RS17-kommune i perioden 2014-2018. Det dækker over en spredning mellem kommunerne fra fald på op til 7 procentpoint til stigninger på op til 11 procentpoint.

Afslutningsmøde 16 Januar 2020
Slagelse kommune
Projekt "Styrket inddragelse i egen sag"
Farvel og tak

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Dagsorden

Kl. 14- 15 tilbagemelding til faglige ledere

- » Tilbagemelding fra Børns vilkår om forløbet i projekt ”Styrket inddragelse af børn og unge i egen sag”
- » Hvad mødte vi i starten
- » Hvad har vi erfaret undervejs?
- » anbefalinger

Kl. 15-16 Tilbagemelding til faglige ledere og inddragelsesagenter

- » Det videre forankringsarbejde lokalt - ledelses- og inddragelsesagenternes rolle og opgaver

Projekt ”Styrket inddragelse af børn og unge i egen sag”

Aktiviteter i Slagelse kommune

- » Indledende møde med Keld og faglige ledere 2 maj 2019
- » Træningsdage 1 og 2: 2 og 3 maj 2019
- » Fælles faglig refleksion 1: 13 og 15 maj 2019
- » Evalueringsmøde: 29 maj 2019
- » Træningsdag 3: 13 juni 2019
- » Fælles faglig refleksion 2: 18 og 19 juni 2019
- » Evalueringsmøde: 14 august 2019
- » Videosparringer 9 september – 4 oktober 2019
- » Kursus for inddragelsesagenter: 24 oktober 2019
- » Teambaseret videosparring 1: 12 og 13 november 2019
- » Kursus for inddragelsesagenter: 26 november 2019
- » Teambaseret videosparring 2: 2 og 3 december 2019
- » Afsluttende møde: 16 januar 2019

Hvad mødte vi i starten?

- » En meget stor personalegruppe som mødte tidligt
- » Sparsom deltagelse fra hovedparten af deltagerne på træningsdagene 1 og 2
- » Variation over engagement fra deltagere på træningsdagene 1- 2
- » Nogle åbenlyst interesserede
- » Nogle åbenlyst i modstand

Hvad har vi erfaret undervejs ift medarbejdere og kultur?

- » Opdeling af hold hensigtsmæssigt. Deltagere blev mere aktive på træningsdag 3
- » Stor variation i interessen i at deltage i Fælles faglig refleksion, og forskellige refleksionsniveauer i teams
- » Flere medarbejdere virker uvant med at modtage og bruge supervision
- » Behov for meget motivationsarbejde ift. optagelse af videoer af jer, Mark og os
- » I den individuelle sparring tog medarbejderne i overvejende grad godt imod
- » Kultur hvor nogle medarbejdere virker præget af skepsis og modstand - og fastholder hinanden i bestemte roller.
- » Medarbejdere giver udtryk for store arbejdsbyrder
- » God og konstruktiv kommunikation/evaluering/møder mellem jer ledere og os undervejs i projektet – har haft en gavnlig effekt.

Hvad har vi erfaret ift. Børnefagligheden i afdelingen

- » Stor variation i det faglige niveau hos medarbejdere
- » Flere udviser et stort engagement ift. børn, unge og familier
- » Anvendelse af metoder virker hos nogle medarbejdere ureflekteret og kontraindiceret ift børneinddragelse
- » Tvivl om regler for og brug af bisidder
- » Behov for fortsat træning i kommunikative færdigheder
- » Behov for øget bevidsthed om eget mandat og myndighed

Hvad vil vi anbefale ?

- » Obligatorisk supervision til alle
- » Fortsat træning af kommunikative kompetencer
- » Fokus på rollen
- » Opmærksomhed på reglerne for bisidning
- » Fokus på kultur arbejde – anerkendende kultur
- » Opmærksomhed på agentrollen ift. teambaseret video
- » Ny læring tager tid at få implementeret
- » Tydelig ledelsesstøtte

Hvad har I mødt, erfaret og vil anbefale?

- » Hvad har virket ?
- » Hvad vil I anbefale os i det videre forløb med projektet ?

Pause

Afslutningsmøde 16 Januar 2020
Slagelse kommune
Projekt "Styrket inddragelse i egen sag"
Farvel og tak

**BØRNS
VILKÅR**

SAMMEN STOPPER VI SVIGT

Dagsorden

Det videre forankringsarbejde - inddragelsesagenternes rolle og opgaver

Projekt ”Styrket inddragelse af børn og unge i egen sag”

Aktiviteter i Slagelse kommune

- » Indledende møde med Keld og faglige ledere 2 maj 2019
- » Træningsdage 1 og 2: 2 og 3 maj 2019
- » Fælles faglig refleksion 1: 13 og 15 maj 2019
- » Træningsdag 3: 13 juni 2019
- » Fælles faglig refleksion 2: 18 og 19 juni 2019
- » Videosparringer 9 september – 4 oktober 2019
- » Kursus for inddragelsesagenter: 24 oktober 2019
- » Teambaseret videosparring 1: 12 og 13 november 2019
- » Kursus for inddragelsesagenter: 26 november 2019
- » Teambaseret videosparring 2: 2 og 3 december 2019
- » Afsluttende møde: 16 januar 2019

Formålet med Inddragelsesagenter:

Formålet med inddragelsesagenterne er at forankre og fastholde arbejdet med inddragelse af børn og unge i sagsbehandlingen, herunder anvende de begreber og metoder som er introduceret og arbejdet med i projekt ”Styrket inddragelse af børn og unge i egen sag”

Desuden kvalificere og udvikle den inddragelse der allerede foregår hos sagsbehandlerne

Inddragelsesagenterne repræsenterer og formidler Slagelse kommunes Børnesyn.

Inddragelsesagenternes rolle og opgaver:

- » Give sparring i hverdagen til kollegaer
- » Fokus på barnets perspektiv på teammøder
- » Introduktion til Børneinddragelse af nye medarbejdere
- » Facilitering af teambaseret videosparring

Sparring i hverdagen

Forskellige behov i forskellige teams

Inddragelsesagenternes opgave:

- » Skal være opsøgende ift. kollegaer
- » Stille sig til rådighed generelt – men ingen faste aftaler
- » Det skal være muligt at booke tid hos sin inddragelsesagent

Hvordan kommer I videre? Hvem gør hvad og hvordan?

Fokus på barnets perspektiv på Teammøder

Forskellige behov i teams

Inddragelsesagenterne sørger for at:

Unge:

- » Børneinddragelse fast punkt på dagsordenen. Agent ansvarlig for at bringe punkterne på dagsordenen.
- » Ved slutningen af hvert teammøde, sørger agenten for at udpege en kollega som til næste teammøde medbringer en sag, hvor børneinddragelse bringes i fokus og hvor barnets perspektiv udfoldes.

Børn:

- » sagsbehandlerne sættes ind i et skema/rul hvor hver enkelt medarbejder er ansvarlig for at medbringe en sag hvor et/flere temaer fra projektet bringes i spil
- » Inviterer til drøftelse i gruppen om yderligere ideer og forslag – Hvor er I med det???

Handicap- og modtager: Vender tilbage til grupperne for at få andre ideer – Hvor er I med det???

Hvordan kommer I videre? Hvem gør hvad og hvordan?

"

Teambaseret videosparring:

Unge:

Louise, Laila og Heidi mødes og udarbejder et årshjul for teambaseret videosparring

Børn:

Gør det samme

Handicap:

Årshjul er udarbejdet og sparring påbegyndes februar 2020

Modtager:

Drøftes med teamleder Lisbeth

Hvor langt er I kommet?

Introduktion til nye medarbejdere:

- » Materiale – udleveres og gennemgås af inddragelsesagent med ny medarbejder.
- » Ledelsens ansvar at iværksætte dette.
- » Materiale leveres af Børns Vilkår

Hvordan kommer I videre? Hvem gør hvad og hvordan?

Opmærksomhedspunkter:

- » Liste over spørgsmålstyper (Børns Vilkår)
- » Indkaldelsesbreve til børnene (Børns Vilkår)
- » Fysiske rammer

Tak for denne gang og på gensyn!

